

Načela žal ne dajejo kruha

VLASTA BERNARD

Novinarji sicer nismo smeli prisostvovati kaki dve uri trajajočemu razgovoru, ki ga je imel slovenski zunanji minister včeraj v Strunjanu s predstavniki slovenske manjšine v Italiji ali bolje rečeno organizacij in političnih formacij, v katerih so njeni pripadniki zastopani, vendar po tistem, kar nam je povedal po koncu srečanja, lahko sklepamo o treznosti, s katero slovenska vlada krmari v kalni vodi ljubljansko-rimskih odnosov. Na tehtnici so že dolgo vprašanja, katerih reševanje se zdi podobno gestam macke, ko hoče ugrizniti v lasten rep. Rešitev enega na videz izključuje rešitev drugega in nasprotno, tako da je krog neprepustno zaprt. Na eni strani optantske hiše, na drugi zascita oziroma obravnavanje slovenske manjšine v Italiji, nad obema pa ključ za bruseljska vrata, do katerega ima Slovenija sveto pravico, a ji ga Italija nagajivo skriva.

Zoran Thaler je bil včeraj zelo miren, a odločen, ko je Italiji dosodil le še en set za dokončanje partije, ki že predolgo preizkusa dobro voljo pogajalcev in ki se bo tako ali drugače morala končati, pa čeprav z remijem. Odlašanja ne bo, daje vedeti Ljubljana, ki se je raje pripravljena odpovedati nadaljnjemu sporazumevanju, saj bi jo bruseljski ključ sicer predrago stal. Slovenija ne zavrača sporazuma o optantskih nepremičninah, a jih noče vezati na reševanje manjšinskih problemov, ki so poglavje zase, seveda tudi neprimerno pomembnejše in prav tako nujno. Resiti problem nepremičnin in vzporedno doseči dvostranski sporazum o manjšinah bi bila rešitev, ki bi slovenski narodni skupnosti v Italiji omogočila doseg dveh pomembnih ciljev hkrati: meja, ki nas loči od matice bi se z umikom italijanskega veta na približanje Slovenije k EU krepko stanjšala, naše pravice pa bi dobile zanesljivo perspektivo nadaljnjega razvoja.

Ce se zdi to komu premalo, kot se je izkazalo ob včerajšnjem srečanju v Strunjanu, ko so se razlike v vrstah nekdanje enotne delegacije kot ponavadi spet pokazale, naj nam oprostijo. Načela so vedno zelo pohvalna stvar, a žal ne dajejo kruha.

Sporazum o Bosni

ZENEVA - Zunanji ministri sptih strani v nekdanji Jugoslaviji so se včeraj zvečer sporazumeli o temeljnih določilih ameriskega mirovnega načrta za resitev balkanske krize. Dogovorili so se, da bo Bosna ostala enotna država v svojih sedanjih mednarodno priznanih mejah, ki pa jo bosta sestavljali dveh entiteti s svojima ustavama: muslimansko-hr-

vaska federacija in Republika srbska. Bosanski zunanji minister Sačirbegović je zenevski sporazum označil za prvi korak na poti do miru in zavrnil možnost, da pravzaprav pomeni nastanek velike Srbije.

Kljub dogovoru politikov so Mlađićevi borci znova izstrelili mino na bosansko prestolnico. Ranila je najmanj tri Sarajevčane in prisilila Na-

to, da je nadaljeval letalske napade na srbske položaje. Mnogi se dvomijo o uspehu vojaške operacije, ki jo je včeraj ostro obsodil ruski predsednik Jelcin.

V Zenevi pa niso resili vprašanja vzhodne Slavonije, zato je hrvaški zunanji minister Mate Granić že izjavil, da bo Hrvaska »zelo hitro« reintegrirala zasedena ozemlja.

Na 15. strani

STRUNJAN / SLOVENSKI ZUNANJI MINISTER SPREJEL MANJŠINCE

Thaler: Za Slovenijo ohranja manjšina prioriteto mesto

Za dosego sporazuma z Italijo ostaja le še zelo kratek čas

Radio Koper bo zopet oddajal

KOPER - Delavci oddajniškega centra Beli kriz so včeraj popoldne priceli pripravljati 100 KM srednjevalovni oddajnik za ponovno obratovanje. S polno močjo bo pričel obratovati danes zjutraj ob sesti uri. Tako bodo po skoraj dveh mesecih premora signal Radia Koper - programa v italijanscini, lahko spet sprejemali poslušalci iz Italije, Istre in Dalmacije.

Oddajnik so izklopili 19. julija, po naročilu vodstva RTV Slovenija, ki je to odločitev utemeljevalo z varčevalnimi ukrepi. Vodstvo Radia Koper, ki je bilo o izklopu obvesčeno preko sporočila za javnost, je zahtevalo, da oddajnik spet vključijo, vendar njihove zahteve niso upoštevali. Izklop je povzročil proteste med poslušalci na Primorskem in v Italiji.

Svet RTV na četrtkovi redni seji ponovno pretresel to vprašanje in ta sklep verificiral. Včeraj dopoldne je predsednik Sveta RTV Vojo Stopar sklep tudi formalno podpisal.

STRUNJAN - Ljubljana izgublja potrpljenje in pusca v koledarju le še kratek čas za dosego dogovora, ki naj bi spravljal z dnevnega reda sedanjostno mučno fazo v odnosih med Italijo in Slovenijo. »Ce sporazuma v kratkem času ne dosežemo, bo ta etapa zaključena in potem se za dolgo ne bomo več pripravljali pogovarjati,« je včeraj ob robu srečanja s predstavniki slovenske narodne skupnosti v Italiji izjavil zunanji minister Zoran Thaler. Sef slovenske diplomacije je tudi zagotovil, da ostaja manjšinsko vprašanje za Slovenijo prioriteto in da prav zato namerava vztrajati za ločen dvostranski sporazum o manjšinah.

Na 3. strani

JUBILEJ NA KRASU

Danes bodo podelili 10. nagrado Vilenica

DIVACA - Letosnje srečanje pisateljev in pesnikov Vilenica '95 poteka v znamenju desete obletnice. Ugled Slovenije je utrdilo predvsem z nagrado Vilenica, ki jo zaradi uveljavitve skupnega srednjeevropskega prostora organizatorji podeljujejo le tujcem. Dusa in srce srečanja je slovenski pesnik Venko Taufer, ki pa ob jubileju ne more izreči spodbudne besede. Zdi se, kakor da bo odvisnost od kulturnega ministrstva fi-

nančno ogrozila Vilenico. Morda je to botrovalo pesimističnemu naslovu letosnje razprave »Ali pisatelji potrebujejo svet, ki njih ne potrebuje?« Srečanje se je začelo predvčerajšnjim in se bo končalo jutri, nocoj pa bo njegov najbolj slovesni trenutek, ko v kraški jami Vilenica predstavijo nagrajenca, tj. Adolfa Muschga, pisatelja z nemškega govornega področja. (L. M., foto: B. V.)

PROSLAVA BAZOVIŠKIH ŽRTEV

Koledar spominskih svečanosti:

- danes popoldne in jutri mednarodni moski in ženski odbojarski turnir
- jutri spominski pohod: zbirališče ob 10. uri pred spomenikom v vasi

- jutri, v nedeljo, 10. septembra ob 15. uri osrednja proslava ob spomeniku na bazoviški gmajni

NSK: Odbor za proslavo bazoviških žrtev

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Slovenija v EU adut za FJK

Na seminarju CGIL so poudarili ključno vlogo naše dežele v odnosih med Italijo in Slovenijo ter nujno po pospešitvi dvostranskih pogajanj in postopka za pridružitve RS k Evropski uniji.

Stran 5

Začetek proslav ZSKD

Z odprtjem likovne in fotografske razstave in predstavitvijo treh novih knjižnih del so s sinoči začele proslave ob 50. obletnici ustanovitve ZSKD.

Stran 6

Protest staršev na šoli Trinko

Starsi dijakov srednje sole Trinko v Gorici protestirajo proti selitvi v neprimerno poslopje in zahtevajo, naj občina zagotovi slovenski šoli dostojno namestitev.

Stran 10

POBUDA NOVINARJEV
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Vrnite nam Narodni dom!

Peticijo za vrnitev Narodnega doma lahko podpišete danes in jutri na proslavi 50. obletnice Zveze slovenskih kulturnih društev v dolinski občini in na Našem prazniku Slovenske skupnosti v Nabrežini.

ZSKD

50 LET
KULTURE

pod pokroviteljstvom Občine Dolina
v sodelovanju s Komisijo za kulturo pri SKGZ

8. 9. in 10. septembra 1995
v Ricmanjih, Dolini in Prebenegu

PRAZNIK JESENI

Verde
Sgaravatti

RAZSTAVA PROIZVODOV
ZA VRTNARSTVO
IN NAMAKANJE

Kmečki prigrizek za vse

danes, 9., jutri, 10.
in ponedeljek 11. septembra

TRST - Obalna cesta 6/1 Tel. 224177
(nasproti centra za fiziko)

POLITIKA / BODOČA STRATEGIJA SEVERNE LIGE

Bossi z referendummi proti centralizmu

Manjše stranke se bojuje sporazuma D'Alema-Fini

RIM - Na včerajšnjem italijanskem političnem prizorišču sta bili glavni temi junijske predčasne volitve, a katerih naj bi se okvirno domnila D'Alema in Fini ter zacetek zasedanja tako imenovanega Severnega parlamenta v Mantovi.

Možnost junijskih predcasnih volitev zaskrblja predvsem manjše sredinjske stranke. Tako je vodja ljudske stranke Gerardo Bianco negativno ocenil morebitni sporazum med dvema strankama pred koncem sedanjega zakonodajnega obdobja. Bianco ne nasprotuje predcasnim volitvam, a se ne strinja, da bi do njih prisli po zaslugi samo dveh strank. Rocco Buttiglione (CDU) je v svojem že znanem slogu podprl predcasne volitve, a je postavil toliko pogojev, da jim v bistvu nasprotuje. Segni je bil bolj previden. Odločno pa je za takojšnje predcasne volitve Bertinotti (SKP). Boji se, da bi do junija obnovili KD pod krinko »velikega centra«, prav tako ga skrbi Dini, ki postaja dober za desnico in

sprejemljiv za levico. Reformator Pannella je možnost junijskih volitev ocenil kot »predvolilni balet«, bolj ga je zanimal Berlusconijev odnos do njegovih referendumov, ki se vedno ni tak, kot bi si ga on želel, a je vseeno prislo do pozitivnih premikov. O junijskih volitvah je Berlusconijska Forza Italia včeraj modro molčala, Severna liga pa se je ubadala z drugimi vprašanji.

V Mantovi se je namreč začelo zasedanje tako imenovanega Severnega parlamenta. Voditelj Severne lige Bossi je v včerajšnjem pogovoru z novinarji nakazal glavne smerice bodoče strategije njegovega gibanja. Kot prvo se bo Severna liga zavzela za posvetovalni referendum, ki bi centristično državo spremenil v federacijo z ustanovitvijo ustavodajne skupščine, ki bi spreminila sedanjo ustavo. Bossi pa je napovedal se dva referenduma, s katerima bi odpravili prefekte in občinske tajnike in s tem zadali smrtni udarec centralistični državi.

S četrtem referendumom pa bo Severna liga zahtevala odpravo člena 241 kazenskega zakonika (kazenski postopek proti vsem, ki ogrožajo državno celovitost). Če stranke ne bodo do junija spremenile ustave, se Bossi ne boji volitev, saj je prepričan, da bo njegovo gibanje v Lombardiji in Venetu prejelo od 26 do 30 odstotkov glasov. Vodja Severne lige obenem ne izključuje, m da bi prislo do nove Dinijeve vlade, v katero bi lahko vstopila tudi Severna liga.

In prav o usodi Dinija je včeraj v Madridu spregovoril tudi predsednik senata Scognamiglio. Po njegovem lahko Dinijeva vlada nadaljuje z delom, a le po parlamentarnem preverjanju. Scognamiglio je podprl pobudo predsednika republike Scalfara o informalnih posvetovanjih, ker je Dini od parlamenta res prejel omejeni mandat, a ne časovno, temveč tematsko določen. Prav zato je treba sedaj preveriti, ali lahko Dini nadaljuje s svojim delom tudi o drugih temah.

LORETO / PRIŠLI BODO IZ VSE EVROPE

Danes srečanje mladih s papežem

Hrvate, Srbe in Muslimane bo ponovno spodbudil k spravi s pomočjo pogajanj

ANCONA - V Loretu se mrzlično in navdušeno pripravljajo na današnje srečanje papeža z mladino. Pravijo, da se bo v dolini Montorsa zbralo 200 do 300 tisoč mladih z vseh koncev Evrope. Vecina jih bo prisla opremljena s spalnimi vrečami: snidenje z Janezom Pavlom II., ki bo dopotoval danes popoldne, bo namreč sele ob pol devetih zvečer, sledilo mu bo nočno bdenje z molitvami za mir na svetu in sožitje med ljudmi, jutri zjutraj pa slavnostna maša Angelovega kaščenja. Nato se bo sveti oče sesel s predsednikom vlade Lambertom Dinijem, popoldne pa odpotoval nazaj v letno rezidenco Castel Gandolfo in tako sklenil svoje že 120. potovanje po Italiji v šestnajstih letih papeževanja.

Na ravnicah sredi doline Montorso so že postavili tisoč kvadratnih metrov prostran oder. Na njem ne bo samo poglavarj katoliške Cerkve s spremstvom, temveč bo tam nastopilo drevi tudi več, kot 150 umetnikov mednarodnega slovesa, od popevkarjev pa do plesalcev. Slavje bo neposredno prenašala televizija, med snemanjem pa se bodo pove-

zali z Belfastom, Dresdnom, Parizom in Santiagom de Compostela. Prvic bo v tako versko praznovanje posegla informatika, saj bodo lahko mladi posredovali svoja vprašanja in upe papežu tudi preko Interneta.

Za drevišnji govor Karla Wojtyły vlada seveda veliko pričakovanje. Montorso leži ob Jadranu, torej nasproti drugega brega, nad katerim divja vojna. Vprico mladih, med katerimi bodo tudi mnogi Hrvati, Srbi in Muslimani iz Bosne, bo papež verjetno spet pozval vse odgovorne dejavnike, naj storijo konec krvolitju z mirovnimi pogajanj. Kot je znano, je lani na današnji dan hotel v Sarajevo, a se je premislil, ker bi na ta način lahko ogrozil varnost Sarajevčanov.

Na srečanje s papežem se krepko pripravljajo tudi varnostniki, slabo vreme pa jim pri tem ne pomaga. Bojijo se namreč morebitnih novih vandalskih izpadov, potem ko so neznanci v preteklih dneh zidove v Loretu popisali z antiklerikalnimi gesli, na pokopališču pa obesili štiri macke.

PALERMO / SODNIK ZAVRNIL ZAHTEVO OBRAMBE

Mannino bo ostal v zaporu

PALERMO - Palermski sodnik za predhodne preiskave Alfredo Montalto je zavrnil zahtevo po osvoboditvi bivšega demokristjanskega ministra Calogera Mannina, ki je v zaporu od 13. februarja pod obtožbo sodelovanja v mafijski organizaciji. Palermška prokura je včeraj zahtevala, da se sodi bivšemu demokristjanskemu ministru.

Sodnik za preliminarne preiskave je v odredbi na 17 straneh nanižal razloge, zaradi katerih ne more Mannino zapustiti zapora; obstaja namreč potreba po preventivnem priporu, poleg tega pa je Manninovo zdravstveno stanje v skladu z zapornim režimom. Po nekaterih nepotrjenih vesteh naj bi se sodnik tudi zelo ostro izrekel o načinu, po katerem se je razvila casopisna

kampanja v korist bivšega parlamentarca; tovrstno kampanjo je kritizirala tudi prokura, ki je včeraj označila kot dezinformirana nekatera stališča v korist Mannina.

V odredbi je sodnik Alfredo Montalto najprej zapisal, da se proti Manninu ne izvaja nikakršno zagrizeno preganjanje; po zakonu je preventivni pripor predviden za vse tiste, ki so preiskovani na osnovi člena 416 bis. Ta zakon -je zapisano v odredbi- je parlament sprejel s široko večino glasov istih političnih predstavnikov, ki so se sedaj mobilizirali za Manninovo osvoboditev, ki jo zahtevajo ne glede na njegovo zdravstveno stanje; to zahtevajo, ker se krivično nadaljuje pripor pred končno obsodbo.

Sodnik za predhodne preiskave je v odredbi tudi zapisal, da se Mannino se sedaj lahko posluži široke mreže pomenljivih poznanstev, kar se povečuje nevarnost, da pred bližnjim in odločilnim procesom lahko z lahkoto ponaredi pridobitev in pristnost dokazov. Glede Manninovega zdravstvenega stanja pa se je sodnik strinjal z zaključki izvedencev; slednji so namreč izključili nekatere od patologij, ki jih je ugotovila Manninova obramba ter izključili vsakršno obliko organskega propadanja. Glede Manninovega psihičnega stanja pa je sodnik odredil nove preglede; možnost samomora ni izključena, povezujejo pa jo s priporom in z avgustovsko casnikarsko kampanjo v korist bivšega ministra.

Rimski župan Rutelli tarča ostrih kritik, ker namerava poimenovati mestno ulico po fašističnem hierarhu G. Bottaiu

RIM - Včerajšnji 8. september se je v Rimu odvijal ne samo v znamenju spominov, ampak tudi ostrih protestov. Na dan 52. obletnice obrambe Rima in zacetka osvobodilne vojne sta združenje partizanov in rimska židovska skupnost kritizirali predlog župana Francesca Rutellija o poimenovanju neke ulice po fašističnem hierarhu Giuseppeju Bottaiu. Rimskega župana so kontestirali po komemoraciji pred velikim židovskim templjem, kjer je položil venec; protestirala je Michela Proccaccia, mati židovskega otroka, ki ga je prejšnjo pomlad učiteljica kaznovala, ker se ni prekrizal. Otrokuva mati je župana tudi spomnila, da je takrat obsodil ravnanje učiteljice in pribila, da se pa sedaj obnaša povsem drugače in se spominja na

rasista in hierarha, ki je glasno zagovarjal rasistične zakone, ki je židovske otroke izgnal iz sol in univerz in ki si je celo upal izgnati Einsteina iz akademije dei Lincei. Predstavnik Vsedržavnega združenja partizanov Spartaco Meta pa je ob vsem tem se polemično župana vprašal, ali namerava v prihodnje poimenovati ulico tudi po Mussoliniju.

Na proteste bivših partizanov in predstavnikov rimske židovske skupnosti je skušal rimski župan odgovoriti: dejal je, da njegovo življenje ne dopušča dvomov in da je pripravljen javno razpravljati o predlogu in ga obrazložiti. Protesti so Rutellija močno prizadeli, bivši partizani pa so pribili, da omenjeni predlog nikakor ne bo uresničen.

INFORMATIKA / VČERAJ PETURNI RAZGOVORI NA SEDEŽU MEDIOBANCE

Usoda grupe De Benedetti v rokah bank, pri katerih se je zadolžila?

Na prošnjo same grupe so bile na borzi suspendirane Olivetti, Cofide in Cir

MILAN - Usoda grupe Olivetti se je najbrz zapisala na včerajšnjem sestanku med njenim vrhom in bankami upnicami, ki se je na sedežu Mediobance zavlekel kar pet ur. Da se z italijanskim zasebnim informatikim velikanom nekaj pomembnega dogaja, je bilo na dlani že več tednov, posebno zaradi vznemirljivosti sindikatov, ki se bojijo za delovna mesta. Znano je, da je De Benedettijeva grupacija v zadnjih dveh letih zbrala za kakih dva tisoč milijard lir dolgov, kar jo zdaj na izredno dinamičnem trgu informatike sili v dohajanje konkurentov, sicer ji ne bi preostalo drugega, kot da zapre vrata svojih tovarn. Resitev je zato ena sama: preustroj proizvodnih dejavnosti in dotok svežega kapitala, po vsej verjetnosti z dokapitalizacijo.

Vest, da je komisija za nadzorovanje borze včeraj suspendirala kotacije delnic Olivetti, Cir in Cofide, je tako le še bolj razburila sindikalne kroge, pa čeprav je za ukrep zaprosila sama grupa De Benedetti. Utemeljila ga je s sklicanjem upravnih svetov nastetih družb, za Olivetti pa se govori, da naj bi bil se-

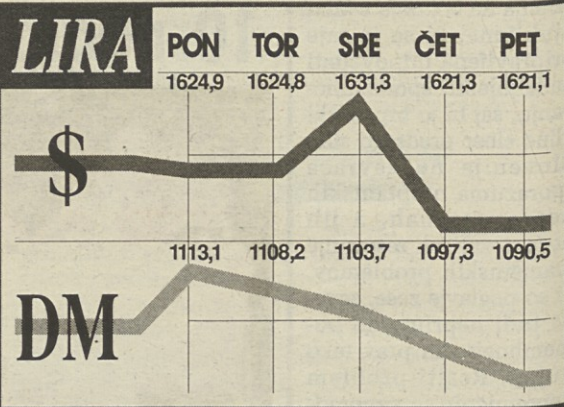
staneč na vrsti že danes, medtem ko se bosta upravna organa obeh holdingov sestala v naslednjih dneh. Plod domnev je tudi napoved, da naj bi na upravnem svetu Olivettija sklenili zvišanje kapitala, o čemer se je sicer na borzi susljalo že lep čas in tudi botovalo znižanju tečaja delnic družbe, ki so od zacetka leta izgubile kar 34 odstotkov vrednosti.

Tri na borzi zamrznjene družbe predstavljajo vrh in osrednjo dejavnost grupe De Benedetti, industrijsko-finančnega aglomerata, ki ima interese tudi v založnistvu (Espresso in Repubblica), na področju proizvodnje avtomobilskih delov in železniške mehanike. Grupo vodi holding Cofide, v katerem sta poleg družine De Benedetti med drugimi zastopana tudi Mediobanca in Pirelli. Cofide nadzira operativni holding grupe, Cir, ta pa ima nadzor nad informatično družbo Olivetti, s tradicionalnim sedežem v Ivrei. Lanske bilance treh družb so lani zabeležile izgube za 222, 377 in 679 milijard, skupaj 1.278 milijard lir.

S krepitvijo dolarja se lira spet vzpenja

MILAN - Vse kaže, da se je nebo nad liro vendarle zjasnilo, saj zdaj spet korak za korakom nadaljuje svoj pohod proti vrnitvi v evropski denarni sistem. Ne glede na take ali drugačne trenutke notranje politike in z zaupanjem v odobritev finančnega zakona, denarni trgi kažejo zaupanje v italijanski bankovec, ki polno izkorišča razmeroma ugodno gibanje dolarja. Ta se je okrepil povsod, razen v Italiji, kar je se ena prednost za liro, ki je sicer marko potisnila na 1.090, 5 lire in se ovrednotila tudi do ostalih pomembnejših deviz.

Analitiki govorijo o dobro usmerjenem trgu, ki pričakuje nove posege ameriske centralne banke za okrepitev dolarja, potem ko je japonska banka včeraj znižala ceno denarja za pol odstotka. Zdaj znaša 0, 5 odstotka, raven, ki si je drugod po svetu skoraj ni mogoče zamisljati, podobno kot se zdaj neverjeten podatek, da je inflacija v Deželi vzhajajočega sonca praktično neznan pojav.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmiceva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

Thaler manjšini: »Če v kratkem ne dosežemo dogovora, bo ta etapa zaključena in se potem za dolgo ne bomo več pripravljali pogajati«

Na sliki:
Resni obrazi udeležencev
včerajšnjega srečanja
potrjujejo, da manjšini
ne gre najbolje
(Foto D. Krizmančič/
KROMA)

subjekt in je ni mogoče primerjati s hišami. V tej fazi gre torej doseči dosegljivo in poiskati prehodne rešitve, ne da bi poslabšali položaja.

Miloš Budin (DSL) je predlog ministra ocenil za realističnega, saj je formalna in vsebinska locitev med manjšinskim in optantskim vprašanjem politično korektna. Manjšine ne smejo biti drobiz, državi morata z mednarodnim sporazum priznati in poudariti njihovo vlogo za stabilnost in sodelovanje na meji. Glede internacionalizacije je izrazil skepsa, saj se je treba izogibati vsega, kar bi utegnilo disati po interpretaciji, da je manjšina podaljšana roka Slovenije in torej motilni element.

Riccardo Ruttar (beneske organizacije) je opozoril, da mora v primeru spetske sole tudi sama manjšina vedeti, kaj hoče in ustvariti pogoje za njeno priznanje (npr. poskrbeti za rehabilitacijo učiteljev). Glede predstavnikov manjšine v Nediskih dolinah pa je menil, da zdaj ti izhajajo le iz ene ali dveh organizacij, v izvoljenih telesih pa sedijo drugi, zato bo treba razmisliti o tej dvojnosti in jo ustrezno upoštevati.

Marija Ferletič (SSO) pa je menila, da bi bilo urejanje vprašanja nepremičnin v Istri brez vzporednega reševanja problemov manjšine negativno, medtem ko bi bilo treba o postopni internacionalizaciji razmisljati že od vsega začetka. Italija je dolžna financirati slovenske ustanove, je dejala, čeprav smo Sloveniji hvaležni za pomoč, v sedanjem kriznem trenutku pa bi bilo pomembno, ko bi Ljubljana anticipirala preostali del sredstev za letosnje leto.

Vlasta Bernard

STRUNJAN - Položaj slovenske manjšine je za Slovenijo prioriteto vprašanje v odnosih z Italijo, zato si prizadeva, da bi našla način, po katerem bi najbolje prispevala k rešitvi njenih problemov. Položaj manjšine namreč ni dober, čeprav je v zadnjem času posebno na Trzaskem prislo do nekaterih pozitivnih premikov (sodne razsodbe, dvojezični napisi, slovenske jasli itd.). Toda nerešenih vprašanj je še veliko in gre do ustrezne zakonske zaščite manjšine do finansiranja njenih ustanov, vprašanja sol, rabe jezika in podobno.

Iz teh predpostavk je izhajal slovenski zunanji minister Zoran Thaler, ko je po srečanju z zastopniki manjšinskih organizacij in političnih sil, v katerih se Slovenci razpoznajajo, za predstavnike javnih občil povzel srž razgovorov in stališče slovenske vlade.

»Kot je znano, Slovenija predlaga Italiji sklenitev bilateralnega sporazuma za zaščito manjšin (slovenske v Sloveniji, italijanske v Sloveniji, op.ur.), vendar Rim na ta predlog ne pristaja. Slovenija bo se vztrajala, medtem pa bo treba okrepiti pravno pot za izvajanje že obstoječih manjšinskih pravic, na primer 6. člena ustave,« je izjavil Thaler in dodal, da se v slovenski vladi resno ukvarjajo tudi z možnostmi za internacionalizacijo problema slovenske manjšine v Italiji. »Sam zadnje čase razmišljam o tem, da bi o položaju manjšin razpravljali v parlamentu in sprejeli resolucijo s pred-

logi za njegovo izboljšanje,« je nadaljeval minister, ki je svoje goste podrobno seznanil s potekom slovensko-italijanskih pogovorov. »Morda res ni pametno, da se optantske nepremične in manjšine pojavljajo v istem dokumentu,« je ugotovil, »kajti sicer bi bilo lahko neizvrševanje rimskega sporazuma za Italijo izgovor, da ne zaščiti manjšine. V sedanjih fazi razprave z Italijo zato Slovenija vztraja pri posebnem bilateralnem sporazumu, ki bi dvignil raven zaščite manjšin na obeh straneh, v ta namen pa bi morali pognati mesano komisijo, ki naj izdela sporazum o ukrepih za obe manjšini.«

Slovenija torej ne od-

stopa od svoje zahteve, da pogajanja z Italijo dajo tudi odgovor na vprašanja manjšin. Locitev optantskega vprašanja od manjšinskega je po Thalerjevih besedah le tehnična, da bi prisli do ločenih dokumentov, s čimer bi preprečili, da bi bilo izvajanje rimskega sporazuma vezano na manjšini. To pa ne pomeni, je poudaril, da ima optantsko vprašanje prednost pred manjšinskim, kajti sporazuma bi morala biti paralelna. Zunanji minister je svoje razmišljanje sklenil z ugotovitvijo, da »trenutna mučna faza odnosov med Italijo in Slovenijo ne daje veliko upanja v hiter dogovor, toda, če ga v kratkem času ne dosežemo,« je opo-

zoril, »bo ta etapa zaključena in se potem za dolgo ne bomo več pripravljali pogovarjati.«

Do tod slovenski zunanji minister, ki so ga predstavniki manjšine včeraj v Strunjanu podrobno seznanili z aktualnim položajem narodne skupnosti in izrazili svoja stališča in pričakovanja za ravnanje matične domovine.

Rudi Pavšič (Demokratski forum) je opozoril na nevarnost statičnosti, zavlačevanja z rešitvami odprtih problemov, glede možnosti internacionalizacije manjšinskega vprašanja pa je menil, da jo je treba temeljiti premisliti.

Martin Breclj (SSK) je ocenil, da bi bil dogovor

o nepremičninah optantov neuspeh slovenske diplomacije. Strinjal se je sicer z ločevanjem vprašanj, vendar mora biti manjšinsko prioriteto tudi v tej fazi, pri čemer bi bila lahko internacionalizacija dobra izbira.

Stojan Spetič (SKP) je ugotovil, da je Slovenija izhajala iz sibihih pogajalskih izhodisc zaradi nezdranjepolitičnih problemov, kar je Italija s pridom izkoristila. Ločevanje optantskega in manjšinskega vprašanja je vzel v vednost, vendar je opozoril, da je treba prejsaj pragmatično rešiti nekaj ključnih vprašanj. Internacionalizacija se mu zdi nezanesljiva metoda, hise v Istri pa so po njegovi oceni le pretveza

Italije za izsiljevanje.

Jole Namor (organizacije v Beneški Sloveniji) se je pomudila pri vlogi obeh manjšin za integracijo na meji in opozorila na hudo krizo slovenskih podjetij v Beneciji. Glede manjšinske zaščite je menila, da bo treba vztrajati pri nacerlni zahtevi po zakonski ureditvi, po drugi strani pa voditi tudi zelo pragmatično politiko za izvajanje te zaščite.

Klavdij Palcič (SKGZ) je opozoril, da je reševanje manjšinskih vprašanj v veliki meri odvisno od odnosov med državama, zato je zelo pomembno, da se ti izboljšajo. V tej prelomni fazi je treba utrditi doseženo in vzpostaviti samo stvari, ki so primerljive: manjšina je

Jože Pirjevec

Vidov dan

Odlomek iz knjige »Jugoslavija 1918-1992«

34.

Ker to opozorilo ni zaleglo, je kremelski gospodar stopil se za korak dalje: 18. in 19. marca je odpoklical sovjetske vojske in civilne svetovalce, ki so delali v Jugoslaviji, čes da so tarca "neprijateljskih čustev". To je bilo pravzaprav tudi res, saj preplačani sovjetski strokovjaki, ki so se vedli kot v "zasedeni deželi" in bili pogosto agentje KGB, niso uživali posebnih simpatij. Njihovo vmesavanje v jugoslovanske notranje zadeve je dobilo takšne razsežnosti, da so bile oblasti prisiljene izdati okroznico, s katero so prepovedale državnim organom, da bi jim dajali informacije. Če Sovjeti potrebujejo podatke za svoje delo, naj se neposredno obrnejo na vlado. Kljub neložnosti, s katerim so jugoslovani prenasali skrbništvo Moskve in njeno ambicijo, da jih potisne na raven drugih ljudskih demokracij, ni mogoče spregledati dejstva, da je bil umik sovjetskih svetovalcev zanje težak udarec. Resno je namreč načel Titovo avtoriteto, saj je mnogim postalo jasno, da je njegov ugled v Moskvi padel dokaj nizko, hkrati pa je povzročil Jugoslaviji precejšnjo skodo na dveh pomembnih področjih: na vojskem in gospodarskem.

Toda ne ti ne drugi preteci opomini niso uklonili Tita in njegovih, ki so se odločili kljubovati Stalinu, čeprav so ga obenem skušali omeciti s trditvijo, da temeljijo njegove sodbe o Jugoslaviji na napačnih informacijah. 27. marca je "gospodar" odgovoril s pismom, v katerem je obtožil voditelje KPJ najhujšega zločina: da namreč ne priznavajo političnega in ideološkega primata Sovjetske zveze. Obtožbo je spremljala smrtna grožnja: če se Tito in njegovi ne uklonijo, jih bo doletela usoda Trockega. Dejstvo, da je Stalin odprto in brez olepsav načel vprašanje, ki se je pojavilo sele po vojni z nastankom Jugoslavije, namreč kaksen naj bo odnos med dvema socialističnima državama, je spodbudilo Tita k odkritemu soočanju s tem temeljnim vprašanjem. Ne da bi zanikal izredno pomembnost sovjetske izkušnje, je ugotovil, da socializma ni mogoče graditi, zgledujoč se samo po tujih vzorih, brez upoštevanja izročila in razmer lastne države. To revolucionarno misel, ki je v bistvu spodbijala dogmo demokratičnega centralizma znotraj socialističnega tabora in s tem Stalinov primat, je na samem začetku svojega odgo-

vora lapidarno izrazil z enim od svojih najlpsih stavkov: »Cetudi nekdo ljubi deželo socializma, Sovjetsko zvezo, v nobenem primeru ne more manj ljubiti svoje domovine, ki prav tako gradi socializem.«

Ta drzni in ponosni odgovor, s katerim je Tito razrusil mit o Sovjetski zvezi kot domovini internacionalnega proletariata, so na seji 12. aprila 1948 sprejeli vsi člani CK KPJ razen Sretna Zujovića. Njegovi tovarisi so ga zato na povsem stalinistični način skupaj z Andrijo Hebrangom (ki ga je Tito kot eksponenta "hrvaškega" komunizma imel za nevarnega tekmeča), obtožili vohunstva v prid Sovjetom. 9. maja so ju izključili iz partije in kmalu nato tudi poslali v zapor. Stalin je izziv sprejel tako, da je voditelje komunističnih partij, včlanjenih v Informbiro, obvestil o svoji polemiki s Titom in od njih zahteval, naj mu sporoče svoje mnenje. Kot je bilo pričakovati, so vsi stopili na njegovo stran.

Danes koncuemo objavo odlomkov iz nove knjige prof. J. Pirjevca. Knjiga bo v kratkem izšla pri koprski založbi Lipa.

V Trstu posvet o gospodarskem sodelovanju s Slovenijo

TRST - Zunanji minister Republike Slovenije Zoran Thaler, ki je včeraj v Strunjanu potrdil, da je ze pred casom sprejel prijazno vabilo trzaska zupana Riccarda Illyja in da se mu torej namerava odzvati, bo v ponedeljek med castnimi gosti na vecerji, ki jo Illy prireja ob priloznosti posveta o možnostih gospodarskega sodelovanja s Slovenijo. Thaler je včeraj ob robu srečanja s predstavniki slovenske manjšine dejal, da ministrica Agnellijeva njegovega vabila, da bi se srečala v Trstu, zaradi zadržanosti sicer ni mogla sprejeti, vendar ocenjuje, da bo do srečanja vseeno prislo ze prihodnji teden.

Sicer pa se bo dvodnevnega posveta udeležila vrsta uglednih imen iz obeh strani meje; poleg trzaska zupana in njegovega ljubljanskega kolega Dimitrija Rupla, so v programu posegi guvernerja Banke Slovenije Arharja, ministra za ekonomske odnose in razvoj Janka Dezelaka, predsednice dezelne vlade FJK Alesandre Guerra in evropskega komisarja Maria Montija. Posvet se bo zacel v ponedeljek ob 16.30 v hotelu Savoia Excelsior in se bo nadaljeval ves naslednji dan, ko bo v razpravo posegla dolga vrsta podjetnikov in predstavnikov slovenskih in italijanskih ekonomskih in finančnih ustanov.

GOJMRIR DEMŠAR

Glasbena matica skozi desetletja (23)

V vseh povojnih letih je GM posvečala veliko pozornost zborovskemu petju

Otroški zbor šole GM leta 1952

Ce se ozremo desetletja nazaj, se moramo spomniti nekaterih izvrstnih glasbenikov, ki so občasno vzgajali mladi glasbeni rod sole Glasbene matice. To so bili med drugimi tenorist Rudolf Francelj, harfistka Jelica Pertot-Portegrandi, pianista Janez Lovše in Neva Merlak, violinist Ciril Veronek, violoncelista Nereo Gasperini in Miran Hasl, oboist Ugo Portegrandi, flautist Milos Pahor, itd.

Glasbeno matico je težko prizadela izguba profesorjev Erminija Ambroseta in Jozice Lasič leta 1976 ter Sergija Radoviča leta 1980. Ambroset in Radović sta bila stebra pedagoškega delovanja šole tako na področju pianistike, kakor zborovskega petja. Oba in tudi Lasičeva, ki se je že uveljavila v soli Glasbene matice v Gorici, so zapustili občutno praznino v učiteljskem kadru Glasbene matice.

Kronično težaven fi-

Sveto Grgič

nančni položaj Glasbene matice je seveda povzročal zamenjave in spremembe v pedagoškem staležu njene šole, in pri upravnem osebju. Malenkostne subvencije deželne odbora za kulturo in izobraževanje ter podpore Pokrajine in vladnega komisariata v Trstu ter Pokrajine v Gorici,

so bile in so se le kaplja v morje za stroške vzdrževanja šole.

Vodstvo šole je po upokojitvi Gojmirja Demšarja leta 1976 prevzel prof. Sveto Grgič, ki je vodil šolo Glasbene matice do leta 1992, ko je predal ravnateljske posle Bogdanu Kralju. Pod Grgičevim vodstvom se je pedagoško delovanje Glasbene matice razširilo v Videmsko pokrajino, kjer danes poučujejo glasbo v Cedadu, v Spetru, v Oblici ter v Zabnicah v Kanalski dolini.

Glasbeni pouk na Tržaškem se odvija v osrednjem sedežu v Trstu ter v podružnicah v Skednju, Miljah, Boljuncu, Borštu, na Katinari, na Opcinah, na Proseku, v Saležu in v Nabrezini.

V vseh povojnih letih je šola Glasbene matice posvečala veliko skrb zborovskemu petju, se posebno otroškim in mladinskim pevskim zborom. Poleg gojencev šole so sodelovali v teh zborih tudi otroci, ki niso bili vpisani v šolo Glasbene matice. Med njimi so bili tudi slovenski otroci, ki so obiskovali italijansko šolo ter so našli v pevskem zboru Glasbene matice okolje, ki jim ga italijanska šola ni mogla posredovati. Zborovsko petje šole Glasbene matice v Trstu in v podružnicah so vodili Karel Bostjancić, ki je v daljnem letu 1951 prvi ustanovil otroški pevski zbor, dalje Ubald Vrabec, Sveto Grgič, Ignacij Ota, Erminij Ambroset, Nada Zerjal, Sergej Radović, Janko Ban, Bogdan Kralj in kasneje Stojan Kuret - da omenimo le najpomembnejše.

Na željo sindikata slovenske šole v Trstu je Glasbena matica v okviru svoje glasbene šole organizirala med solskim letom 1963/64 pevovski tečaj, ki naj bi učitelje seznanil z osnovnimi prijemi pevo- vodstva s posebnim ozirom na delo z mladinskimi pevs- skimi zbori, ki obstajajo na nekaterih osnovnih šolah. Udeleženci tega tečaja so poleg vaj z zborom obiskovali tudi individualni instrumentalni pouk in predavanja, ki jih je vodil Ubald Vrabec.

G L O S A

»Trdo jedro« znotraj Evropske zveze

JOZE PIRJEVEC

Prejšnji teden, na dan obiska nemškega predsednika Kohla pri italijanskem kolegi Diniju, je izšel v rimskem listu Il Messaggero članek, ki je vzbudil precejšnjo pozornost, saj je bil posvečen problemu italijanske suverenosti. Podpisan je bil sicer s psevdonimom, prav zato pa je izzvenel se toliko bolj avtoritativno, saj ni bilo mogoče spregledati, da ga je zapisal nekdo, ki je blizu samemu vrhu oblasti. Kaj pravi Gianni Valeri v svojem tekstu? Predvsem z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se evropska integracija ne bo iztekla v evropeizacijo Nemčije, temveč »v milo germanizacijo Evrope«. V potrdilo tej tezi pa omenja na prvem mestu povezavo, do katere naj bi prišlo med slovenskimi in hrvaškimi ter tirolskimi zahtevami, kar jasno kaže, kakšne nevarnosti se skrivajo za možnim nastankom nemško-francoskega »trdega jedra« znotraj Evropske zveze.

Moram reči, da me je razmišljanje Valerija precej zabavalo, saj zgovorno prica, v kakšni megli tava današnja italijanska elita. Ne glede na njegova druga izvajanja, ki se nas ne tičejo in jih zato tukaj ne omenjam (pa bi bila tudi vredna kritične obdelave), bom skušal analizirati samo zgoraj omenjeno

trditve. Avtor članka, objavljenega v Messaggeru, očitno govori o stvarih, ki jih ne pozna. Kako bi mogel sicer v trenutku, ko Italija s svojimi zahtevami ovira pot Slovenije v Evropsko zvezo, govoriti o slovenskih zahtevah? Kolikor vem, je edina zahteva, ki jo postavlja ljubljanska vlada rimski, tista, ki govori o nuji, da italijanska stran izpolni svoje obveznosti do slovenske manjšine, kakor so za beležene v Londonskem memorandumu in v Osimskih sporazumih. Čeprav nisem prijatelj Tudmanove vlade, tudi nisem obveščen o kakšnih posebnih hrvaških zahtevah, vsej ne takih, ki bi kakorkoli lahko ogrozile italijansko suverenost. Če se ne motim, zahtevajo namreč tudi Hrvati nekaj več zaščite za svojo manjšino v Moliseju in tisto, ki da eksistira v Trstu in njegovi okolici. Da bi obstajala kakšna neposredna zveza med skrbjo Ljubljane in Zagreba za svoj manjšini v Italiji in južnotirolskim vprašanjem, mi pa tako ni znano. Razen če gošpod Valeri ne misli na dejstvo, da so v nasprotju z elementarnimi pravnimi pravili v tisti državi odmerjeni raznim manjšinam povsem različni zaščitni standardi, kot se to sistematično dogaja v Italiji. Toda tudi v tem primeru je

vprašanje, kaj ima ta ugotovitev opraviti z nevarnostmi, ki da prede italijanski suverenosti? In v kakšnem smislu naj bi »franco-sko-nemsko trdo jedro« znotraj Evropske zveze bilo povezano z nerešenimi problemi slovenske in hrvaske manjšine? Pa ja gospod Valeri ne misli, da se bosta Bonn in Pariz poslužila tega sredstva, da spravita Italijo na kolena in jo spremenita v vazalno državo?

Očitno gre za fantapolitična razpredanja, ki kljub svoji naivni neogljenosti niso brez vznemirjujočega odtodka, toliko bolj, ker jih je povsem resno v ponedeljek, 4. septembra v svojem uvodniku komentiral tudi ugledni milanski list Corriere della Sera. Kriza, v katero je zasla italijanska država zaradi splosne korupcije, nezmožnosti svojega političnega razreda, da se z njo sooča na odgovoren način, zaradi razkoraka med severom in jugom, razkrajanja civilne družbe in se bi lahko nasevali, vpliva očitno tudi na zunanjo politiko in jo na nevaren način pogojuje. To pa pomeni, da si v prihodnjih mesecih iz Rima lahko pričakujemo še marsikatero nespametno potezo, ki bo sicer potrdila mednarodno izolacijo Italije, nam pa krepko zagrenila življenje.

DEŽELA FJK / ZARADI NASPROTOVANJA LJUDSKE STRANKE

Sporazum z British Telecomom zamrznjen do konca oktobra

Delničarji družbe Autovie Venete sklenili zvišati glavnico

TRST - Osnutek sporazuma med britanskim telekomunikacijskim holdingom British Telecom in deželno družbo za avtoceste Autovie Venete o upravljanju telematske mreže v Furlaniji - Julijski krajini je bil »zamrznjen« do konca oktobra. Tak je bil namreč sklep včerajšnjega razburljivega vrha deželne vlade, danes pa so ga potrdili tudi na skupščini delničarjev Autovie Venete, družbe, ki jo nadzira dežela FJK. Kot smo poročali, je sporazumu oziroma načinu, kako je do njega prišlo, najbolj nasprotovala Ljudska stranka, ki je zapustila predzadnjo sejo deželne odbora, ker predsednica Guerra ni omogočila široke razprave o tem vprašanju.

O »operaciji« British Telecom se je začelo govoriti v začetku avgusta, ko je deželna vlada - le nekaj dni po sprejetju odloka Gambino o sprostitvi upravljanja telematske mreže v Italiji - oznanila podpis pisma o namenih z British Telecomom. Ta naj bi namreč uporabljal optična vlakna, ki tečejo pod avtocesto Trst-Benetke in se racepljajo tudi proti Vidmu in Pordenonu. Speljana so bile leta 1990 ob priložnosti svetovnega nogometnega prvenstva, delo pa je realizirala takratna telefonska družba Sip. Kakih deset dni nazaj, ob začetku de-

la po poletnem premoru, je zadeva povzročila veliko napetost v deželnem odboru in spravila večino na rob propada. Včerajšnja skupščina delničarjev družbe Autovie Venete, ki je med drugim sklenila zvišanje kapitala

od 211 na 298 milijard lir, bi bila morala odobriti tudi statutarne spremembe, da bi tako razširila svojo dejavnost in odprla vrata za upravljanje telematske mreže. Do tega pa, kot receno, ni prišlo in zdaj bo za spre-

membo statuta treba sklicati izredno skupščino, ki bo se pred iztekom oktobra. Naj dodamo, da se s povišanjem glavnice ni strinjal predstavnik Dežele Venete, ki je svoje stališče utemeljil s tehničnimi razlogi.

KOMBINIRANI PREVOZI / PORAST PROMETA

Družba Alpe-Adria se uspešno razvija

Delniška družba Alpe Adria, ki je bila ustanovljena leta 1991 na osnovi paritetičnega sodelovanja med pristaniško ustanovo, državnimi železnicami in deželo FJK, se je po začetnem strateškem obdobju že z začetkom lanskega leta začela ravijati; družba deluje na tržišču kombiniranih prevozov z vse večjim uspehom, predvsem v sektorju prevoza kontejnerjev.

Tako je bilo ugotovljeno na včerajšnji tiskovni konferenci, katere so se poleg predsednika družbe Fabia Nerijskega udeležili tudi deželni odbor- nik Cristiano Degano, predsednik pristanišča Michele Lacalamita in pa Giuseppe Pina, ki je pri državnih železnicah odgovoren za blagovne prevoze. Od meseca januarja do konca meseca avgusta letošnjega leta je bilo organiziranih 178 vlakov, katerih se poslužuje več »klientov«; iz terminalov italijanskega zaledja (Bologne, Milana in Verone) so v tržaško pristanišče prevozili kar 7.692 TEU blaga.

Vstop družbe Alpe Adria na državno tržišče prevoza kontejnerjev je

omogočil državnim železnicam in pristaniški ustanovi, da sta preusmerili velik del svojega prometa s prometnic na železnice; pristanišče pa si je zagotovilo večji delež prometa, kar je nadoknadilo izgube avstrijskih tovorov, ki jih je povzročila sprememba zavezništva med lastniki ladjevij. Postopno uveljavljanje družbe Alpe Adria je omogočilo, da se na najboljši način urejuje upravljanje kontejnerskih tovorov, ki prihajajo v pristanišče in to na osnovi tesnega in stalnega sodelovanja s pristaniško ustanovo.

Na tiskovni konferenci je bilo tudi poudarjeno, da si uprava pristanišča prizadeva za uveljavitev vodilne vloge tržaške luke v Jadranu; zato skuša najti morebitne nove partnerje, ki bodo lahko za prevoz svojih tovorov izbrali jadransko pot, potem ko je prišlo na mednarodni ravni do novih zavezništva; medtem pa mora pristanišče nuditi kompetitivne usluge, tudi v sodelovanju z družbo Alpe Adria, da bi lahko se povečalo svoj promet.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad, poštni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Ceně oglosov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,

Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SEMINAR CGIL / TRETJINA POSLOV S SLOVENIJO ODPADE NA FURLANIJO-JULIJSKO KRAJINO

Italija sodeluje s sosedo brez strateškega pristopa

Pospešiti dvostranska pogajanja - Poudarili vlogo obeh manjšin

Skoraj 5.000 milijard lir: toliko so vredni letni posli v gospodarskem sodelovanju med Italijo in Slovenijo, več kot tretjina tega pa odpade na Furlanijo-Juljsko krajino. Vsak posel velja 20 do 30 milijard lir, to pa pomeni, da se z njimi bavi lep del podjetniškega sveta v deželi, kar ugodno vpliva na raven zaposlenosti. Če k temu dodamo 600 milijard lir iz sklada Evropske unije za razvoj kooperacije, s katerimi naj bi v naslednjih petih letih sprožili za 1.000 milijard lir naložb, potem je važno sodelovanje med mejanskima sosedama na dlani, a tudi potrjuje nujno, da Italija izdela resno strategijo nasproti Sloveniji, drugače ne bo mogoče snovati teritorialnih in sektorskih razvojnih programov.

To so poudarili na včerajšnjem študijskem seminarju v priredbi CGIL, ki ga je vodil deželni tajnik sindikata Paolo Pupulin, uvedel pa njegov koordinator za odnose s tujino Roberto Treu. Na njem so sodelovali tudi vidni predstavniki finančnih ustanov, deželne in mestne vlade, bivši evroparlamentarci Giorgio Rossetti, koordinator komisije za gospodarstvo SKGZ Branko Jazbec, podravatelj TKB Adrijan Semen in Maurizio Tremul za Italijansko unijo iz Istre.

Semen je podal prezer banchnih in finančnih dejavnosti na Slovenskem ter poudaril velik napredek slovenskih bank v zadnjih letih in njihovo prilagajanje evropskim normam. Omenil je tudi učinkovitost slovenske

monetarne politike, ki je privedla do popolne konvertibilnosti tolarja. Ta ukrep bo tujim partnerjem v Sloveniji odslej jamčil svobodno poslovanje, saj sosednja država ne bo sprejela omejevalnih ukrepov v mednarodnih finančnih transakcijah brez soglasja MDS.

Jazbec je seznanil prisotne s stisko naše manjšine. Potem ko je spet postavila na noge gospodarske temelje, ki jih je unicil faszizem, in se vsestransko razvijala vse do začetka tega desetletja, se je po osamosvojitvi Slovenije odnos italijanske države do nje radikalno spremenil; v gospodarsko obubožani Beneski Sloveniji se zdaj uradno ne priznava slovenskosti, prav tako pa ni njen politični vrh sprejel se nobene manjšinske delegacije, čeprav so priložnost za to dala pogajanja s Slovenijo.

Ta pogajanja je treba pospešiti, je zatrdil Roberto Treu, vse dosedanje sporazume pa prilagoditi stvarnosti, ki bo po pridružitvi Slovenije k EU povsem drugačna; odnose med državama naj v prihodnje urejajo prožnejši dogovori, ki bodo omogočali sporno priključevanje - doslej premalo izkoriščenih - zakonskih določil in finančnih mehanizmov novim razmeram. Zasuk je potreben tudi v Sloveniji, kjer nimajo italijanski podjetniki nobene lastne finančne strukture, na katero bi se lahko sprico avstrijsko-nemške konkurence oprli.

Na seminarju so podčrtali dragoceno vlogo obeh manjšin pri krepitvi meddržavnega sodelovanja.

Drago Gasperlin

Na seminarju CGIL o odnosih s Slovenijo so bile vidne osebnosti (foto Balbi/KROMA)

ZASEDANJE / POSLANEC GIORGIO NAPOLITANO VČERAJ V TRSTU

Duh odpornosti vedno živi

Vsem tistim, ki onečasajo odpornost, da bi zanikali realnost in zgodovinsko resnico, se je treba odločno in z vso resnostjo zoperstaviti: poslanec Giorgio Giorgio Napolitano je na včerajšnjem zasedanju, ki ga je priredilo deželno združenje E. Berlinguer, odločno odgovoril tistim, ki skušajo posebno v zadnjih časih zmanjšati ali pa zanikati vlogo odpornosti gibanja. Odločno je branil demokracijo in njene vrednote, ki so zrastle iz odpornosti. Treba je biti strpni do tistih, ki ne soglašajo, solidarni z osebami, ki trpijo, manjšine pa je treba spoštovati; gre za načela, je podčrtal Napolitano, ki so za demokratično državo neodtujljiva in jih

je zato treba braniti.

Sicer pa so na včerajšnjem zasedanju spregovorili predsednik deželnega kulturnega združenja E. Berlinguer Claudio Tonel, tajnik deželnega instituta za zgodovino odpornosti gibanja Galliano Tonel in zgoniška zupanja Tamara Blazina. Predvsem je podčrtala, da dandanes razsodnejše ocenjujemo zgodovinske dogodke tistih let, ne moremo pa jih pretvarjati: z zadovoljstvom je tudi ugotovila, da v Trstu v zadnjem času doživljamo drugačno vzdušje; kot primer je navedla, da postavitev dvojezičnih tabel v vaseh ni vzbudila tistega hrupa, kot smo ga bili na zalost vajeni v preteklih letih.

Protest župana Pangerca

Dolinski župan Boris Pangerc nam je včeraj poslal protestno noto, ki se glasi:

»Sklep upravnega sveta RTV Slovenije, da izklopi pretvornike, s katerimi smo Slovenci v Italiji sprejemali oddaje prvega programa slovenske televizije, je nezakonsko in proti takšni enostranski odločitvi ogorčeno protestiram v lastnem imenu in v imenu svojih občanov.

Izklopiti pretvornike pomeni pustiti slovensko manjšino v popolni temi, pomeni prekinjati nevidne, a prepotrebne vezi z matično, pomeni donasati vodo na mlin tistim, ki že tako in tako stiskajo zadrge okrog našega vrata. Utemeljevati sprejeti ukrep z racionalizacijo (beri prihranjevanjem denarja) je nesmiselno, saj je preživetje Slovencev izven meja matične domovine bistvenega pomena.

Ali smo si res zaslužili usodo, kakršno nam jo piše ta država, ki bi nas morala ščititi in država, v kateri bi se morali prepoznavati kot enotno narodno telo?»

SEMINAR ZA ŠOLNIKE

Kako odkrivamo nadarjenost pri dijakih

Solski sistem prepogostokrat pozablja na čisto posebno specifično v razredu, na nadarjenega dijaka, mogoče tako nadarjenega, da spravlja v zadrego celo učitelje in profesorje. V okviru tradicionalnega seminarja za slovenske solnike sta bili včeraj na programu dve predavanji na to temo, namenjeni profesorjem na nižji srednji soli. Prof. Mirt Nagy in prof. Dorotea Hrvatin-Kralj sta udeležencem razložila, kako lahko na razne načine (npr. s pomočjo vprsalnikov) dejansko odkrijejo, če je otrok posebno nadarjen. Velikokrat namreč to sploh ni lahko; nadarjeni otrok je namreč že sam po sebi antikonformist, kar se velikokrat odraža v njegovi veliki nemirnosti v razredu. Tak otrok lahko torej moti potek celotnega pouka. Da torej profesor res ugotovi otrokovo nadarjenost, mora nanj gledati takorekoč z drugačnimi očmi. Izbrana tema je sicer zelo specifična, obravnavana pa je bila zelo splošno, tako da sta se predavanji osredotočili predvsem na samem odkrivanju otrokove posebne nadarjenosti, niso pa specifično obravnavali kočljivo vprašanje odnosa profesor-nadarjeni dijak in razred-nadarjeni otrok. Včerajšnji predavanji sta sklenili letosnji seminar za slovenske solnike. (vv)

Prvi italijanski master o prevozi

Konzorcij Master in International Business-MIB je v sodelovanju s tržasko univerzo in institutom ISTIEE za preučevanje prevozov v evropski ekonomski integraciji organiziral prvi italijanski master, ki se bo popolnoma posvetil preučevanju prevozov. Obvezna predavanja v okviru »MILT-a«, ki je popolnoma brezplačna, bodo pričela 2. oktobra 1995, trajala pa bodo do marca 1996. Master predvideva tudi obvezno dvomesečno delovno prakso v italijanskih ali tujih podjetjih.

TRAGIČEN KONEC PRILETNEGA HRVATA

»Vsi so mi umrli, upepelite me«

Vojni vihar ne mori samo na bojiščih. Veliko ljudi je skupaj s svojimi dragimi pokopalo tudi smisel življenja in je svoja zadnja leta preživel v obupu. Taka usoda je doletela tudi starejšega neznanega Hrvata, ki si je po vsej verjetnosti v trenutku obupa vzel življenje. V četrtek popoldne je namreč policija nasla na skalah portica Cedasa truplo neznanega moškega, starega okrog 70 let. Moški je bil visok 1,70 m, normalne postave, imel je bele lase, na sebi pa plavo volneno majico in temne hlače. V denarnici, ki jo je imel na sebi, je policija nasla plastično ovojnico, v kateri je bil listič z ročno napisanim sporočilom: »Hrvat sem. Nikogar nimam. Vsi so mi umrli. Prosim, da me upepelite«, v denarnici pa ni bilo nobene osebnosti izkaznice ali kakega drugega identifikacijskega dokumenta, tako da nihče ne ve za

ime nesrečnega. Po ugotovitvah namesčenega zdravnika naj bi se moski utopil, morski valovi pa naj bi ga vrgli na bližnje skale.

Mladi ropar spet na hladnem

Za mladega Gaetana Minenna, ki je izvedel številne rope po tržaskih trafikah, je veljal hišni pripor, očitno pa si je mladi zlikovec zazelel malo svežega zraka in se tako odpravil na sprehod po mestnih ulicah. Mislec, da ga ne bo nihče odkril, je mirno sedel na ograji pri stadionu Grezar. Policijska patrulja, ki se je peljala v okolici, ga je takoj priprla.

Akcija financerjev

Finančni stražniki so včeraj ustavili sedem senegalških državljancev, ki so bili brez dokumentov. Po podrobnejšem pregledu so ugotovili, da so imeli pri sebi veliko blaga za prodajo brez ustreznega dovoljenja. Blago so jim zaplenili ter jih prijavi sodnim oblastem.

Še ena granata, a tokrat iz vojnih časov

V presledku nekaj dni so v Ul. Coroneo nasli še eno bombo. Vendar tokrat ne gre za nekaj podtaknjene kot v primeru ročne granate, ki jo je nekdo podtalil pod avtomobil finančnega stražnika, pač pa za ostanek druge svetovne vojne. Med kopanjem za popravilo cestnice, ki ga je nedavno neurje razrilo v neposredni bližini baraka, je eden od delavcev odkril med gručam staro zarjavelo granato za minometalec kalibra 45. Zadevo so seveda takoj prepustili organom javne varnosti. Na kraj so namreč prisli karabinerji, ki so granato odstranili. Najbrž bo odveč, če povemo, da je odkritje povzročilo običajen preplah v okolici,

ko se je razširila vest o odkritju, ki pa le ni tako nenavadno. Nekateri vedo povedati, da je tam okrog verjetno se zakopanih precej nevarnih ostankov iz druge svetovne vojne.

RICMANJE IN DOLINA / ZAČETEK PRAZNOVANJA 50-LETNICE ZSKD

Likovna dela, glasba, petje in knjige za uvod

Babna hiša in Torkla glavni žarišči včerajšnjih proslav

Z odprtjem razstave šestih mladih likovnih ustvarjalcev nase dežele se je sinoči v galeriji ricmanjske Babne hiše začelo praznovanje 50. obletnice ZSKD. Dela Rada Jagodica, Stefana Turka, Nadje Bevcar, Davida Faganela, Hermana Kosica in Sandre Manzini bodo na ogled tudi danes, od 16. do 18. ure in jutri, od 10. do 12. ure. Mlade ustvarjalce in njihov likovni izraz so predstavili Jasna Merku, Jozko Vetrih in Pavel Petricig. Poleg nastopa violončelista Aleksandra Sluge pa je pravi otvoritveni korak v to tridnevno praznovanje v imenu vodstva ZSKD podala Jole Namor.

Kot napovedano se je prireditveno dogajanje nato preselilo v Dolino: dobrodošlico je podal pihalni orkester Breg, ki je pod vodstvom Renza Muscovija že na K'luži sprejel občinstvo. Kmalu zatem je bilo v galeriji Torkla odprte druge razstave, tokrat fotografske, ki jo ZSKD ponuja v okviru jubilejnih pobud. Fotografsko razstavo so pri-

pravili člani goriske Skupine '75 in društva Foto Trst 80, s posebnim posvetilom Sasi Ota, ki je dolgo let predsedoval tržaskemu krožku in se kot zavedni Slovenec sploh posvečal ljubiteljski kulturi. O razstavljenem gradivu in pomenu pobude je spregovoril Sergij Cesar. Tudi ta razstava bo na ogled obiskovalcem v vseh dneh jubilejnega praznovanja.

Sinočnje srečanje se je nadaljevalo s predstavitvijo treh knjižnih novosti. Najprej izbor esejev Aceta Mermolje, ki v knjigi z naslovom Ogleđalo ponovno ponuja v pretres razmišljanja o naši aktualnosti. Knjigo je predstavil Dusko Udovič, za njim pa je nastopil Marko Kravos, ki je zbranim spregovoril o pesniškem svetu mladega beneskega pesnika Micheleja Obita. Pesmi iz njegove dvojezične pesniške zbirke Per certi versi - Po drugi strani sta podala pesnik sam in Suzi Bandi. Tretja knjižna novost se je se posebej uokvirila v sinočnji kraj dogajanja: na pobudo

ZSKD je namreč izšla zbirka izvirnih sklad Ignacija Ote, Dolincana, zborovodje in našega dolgoletnega strokovnega svetovalca za zborovodstvo. Njegovim pesmim je bil posvečen tudi krajši koncert, ki so ga podali ŽPZ Ivan Grbec pod vodstvom Bože Hrvatic, MoPZ Valentin Vodnik pod vodstvom samega Ote in pa MePZ Primorec-Tabor pod vodstvom Matjaža Scka.

Prireditve, ki jim ob 50-letnici ZSKD dajeta pokroviteljstvo Obcina Dolina in komisija za kulturo pri SKGZ, se danes nadaljujejo v Prebenegu s Koncertom za sožitje, na katerem bosta nastopila skupina Status Symbol in priznani sicilijanski ansambel Agricantus. V nedeljo, ob 18. uri pa bo tridnevni niz kronala osrednja proslava polstoletnega jubileja, ki bo na glavnem vaskem trgu v Dolini. V primeru slabega vremena se bosta sobotna in nedeljska prireditve »preselili« v občinsko gledališče v Boljuncu.

(dam)

BAZOVICA / RAZSTAVA

Spomin skozi Magajnovne slike

Razstavo je predstavil Jože Koren

Mario Magajna med odprtjem njegove razstave (foto KROMA)

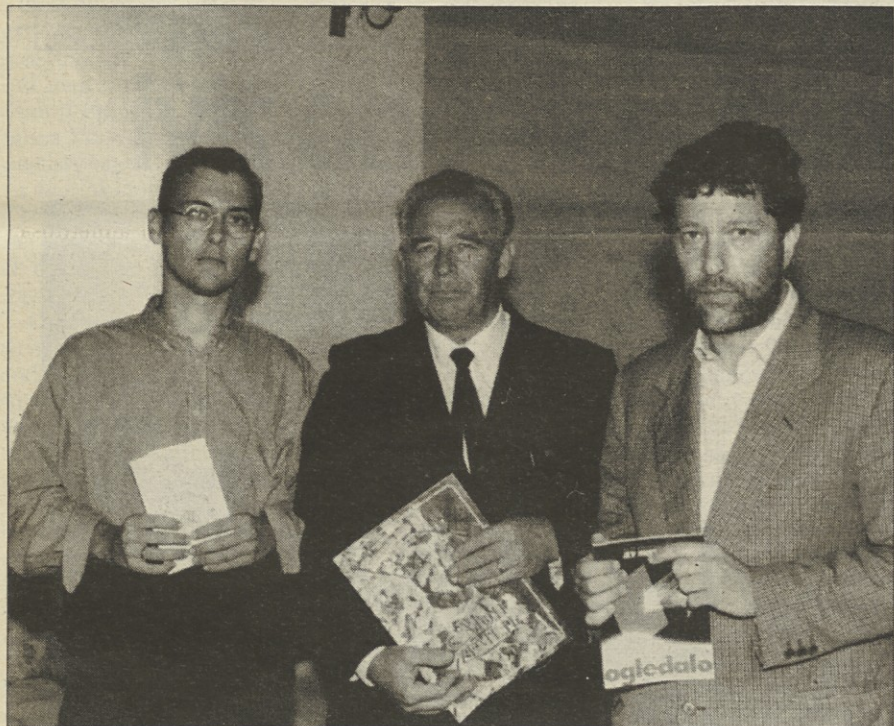
V četrtek zvečer so v Bazovici odprli razstavo fotografij Leto 1945 skozi objektiv Maria Magajne. »Ti izvirni, prvi in skorajda edini posnetki izpred 50 let, ki jih je Mario zbral iz svojega arhiva, skušajo v tistih, ki so takratni čas živeli, oziviti spomin na tista leta, za tiste pa, ki so prišli na svet pozneje, naj si ob slikah skušajo predstavljati koliko upornega, domoljubnega in svobodoljubnega srca je bilo v njihovih očeh, materah in nonotih, ki so s svojim bojem omogočili prvo svobodno pomlad leta 1945.« To so besede, ki jih je ob otvoritvi izrekel Jože Koren, bivši urednik Primorskega dnevnika, ki je predstavil in orisal tudi s svojimi spomini fotografske dokumente, razstavljene v Bazovskem

domu. Ob 65-letnici ustrelitve Bazovskih junakov in ob 50-letnici postavitve spomenika na gmajni smo poleg razstave prisluhnili se ponovitvi razstave o osvoboditvi Bazovice. V zopet polni kinodvorani so se predstavili mladi Bazovci in ponovili lepljenko, ki je bila že izvedena na proslavi 50-letnice osvoboditve Bazovice in je ponovno ganila navdušene poslušalce. S petjem, glasbo in besedo so posredovali doživljaja starejših vasčanov ter svoje misli in občutke o vojni, svobodi in miru, ki je se vedno ogrožen po vsem svetu. Člane mladinskega krožka iz Bazovice sta pripravili in vodili Sonja Babic in prof. Ksenja Brass. Razstava slik Maria Magajne bo odprta se v soboto in nedeljo. (sg)

PRAZNIK SSK

»Naš praznik« danes in jutri v Nabrežini

V Nabrežini bo danes in jutri Naš praznik, na katerem se bodo med drugim spomnili letošnje 20-letnice deželne organiziranosti SSK. O tem bo govoril predsednik stranke Marjan Terpin, ko bo danes ob 19. uri otvoril manjšo razstavo na to tematiko. Politicno pomembna pa bo tudi udeležba na njem Nantija Olipa, prvega predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev. Olip bo nagovoril udeležence praznika jutri ob 19. uri, ko bo nastopil tudi tajnik Brecelj. Pristavimo naj, da bodo na prazniku zbirali podpise pod dve ljudski peticiji. Prva se zavzema za vsestransko okrepitev televizijskih oddaj RAI v slovenscini ter za njihovo vidljivost v tržaski, goriski in videmski pokrajini. Ta peticija se pridružuje podobni pobudi, ki so jo že sprožili Slovenci v videmski pokrajini. Za drugo peticijo pa so dali pobudo novinarji Primorskega dnevnika in se zavzema za vrnitev Narodnega doma v Trstu, ki so ga italijanski nacionalisti požgali leta 1920.

Z včerajšnje predstavitev v Dolini (foto KROMA)

NOVICE

Willer Bordon se je poročil

Willer Bordon, nekdanji miljski zupan se je včeraj poročil v Rimu z gledališko igralko Roso Ferraiolo. Poročil ju je rimski zupan Rutelli. Med drugimi so bili prisotni Mario Segni, Enzo Bianco, Enrico Boselli in Giorgio Bogi.

Pohod za mir v Assisiju

Združenje ACLI vabi na pohod za mir od Perugia do Assisija, ki bo 24. septembra. Odhod avtobusa iz Trsta bo 23. septembra ob 14. uri, prihod pa je najavljen za polnoč 24. septembra. Mirovniki vseh starosti, ki bi se radi udeležili pohoda, naj se zglasijo na št. 370408 ali 370525 ob uradnih urah.

Jutri v Lokvah proslava 50-letnice osvoboditve

V počastitev občinskega praznika Nove Gorice bo danes osrednja prireditev v mestnem Kulturnem domu, jutri, v nedeljo, 10. t.m. (in ne 19. kot je zapisal tiskarski skrat včeraj) pa bo proslava 50-letnice zmage nad nacifasizmom v partizanskih Lokvah v Trnovskem gozdu, kjer se bodo zbrali preživeli udeleženci NOB, predvsem z enot IX. korpusa, aktivisti in povojne generacije. Poleg priložnostnih govorov bo na sporedu tudi kulturni spored, sledila pa bo družabnost.

Sporočilo SDGZ

Trzaska trgovinska zbornica prireja v petek, 15. septembra 1995, avtobusni izlet v Celje za ogled tamkajšnjega mednarodnega obrtnega sejma, največje sejske prireditve v prostoru Alpe-Jadrana. Zainteresirani obrtniki naj se cimprej zglasijo v tajnistvu Slovenskega deželne gospodarskega združenja, tel. 369225/362949.

Inti Illimani v ponedeljek zvečer na Gradu sv. Justa

V ponedeljek, 11. t.m. (z začetkom ob 21.30) bomo na Gradu sv. Justa lahko prisluhnili ritmiranim zvokom znanih Inti Illimani. Njihove »El pueblo unido jamas sera vencido« in ostale so si jih mladinska gibanja iz konca šestdesetih in sedemdesetih let izvolile za svoje. S to glasbo so Inti Illimani opozarjali ves svet na fasistično diktaturo, ki jo je Pinochet vzpostavil v njihovem rodnem Čileju. Državni udar jih je presenetil na turneji v Italiji, njihova turneja se je tako spremenila v »petnajstletno« turnejo po vsem svetu. Prisilno stalno potovanje je obrodilo svoje »umetniške« sadove: v svojo andinsko glasbo so namreč uspešno vpletali ritme in motive evropske glasbe in tako upornim »političnim« pesmim dodajali glasbo, ki je svojo moč crpala iz korenin različnih narodov. V petindvajsetih letih so izdali petindvajset plošč in prejeli številna priznanja.

LA CONTRADA / PREDSTAVITEV GLEDALIŠKE SEZONE

Poudarek na komediji

La Contrada je kot prva gledališka ustanova v Trstu sporočila repertoar za sezono 1995-1996 in to v krogu ljudi, ki se tako ali drugače ukvarja z gledališčem, in tudi lepega stvela stalnih abonementov, ki se nekako čutijo del velike gledališke družine.

Letošnja trinajsta sezona La Contrade je grajena izključno na komedijah, kar se dodatno poudarja običajno repertoarsko izbiro, vendar se bežen pregled izbranih del daje razumeti, da se v teznji k »zabavnejšemu« sporedu nikakor niso odrekli kakovosti in zlasti ne profesionalnosti, kot je v pozdravnem nagovoru omenil Orazio Bobbio. Med pomembnejšimi deli bi omenili De Filippovo in Curciovo La Fortuna con l'effe maiuscola (Sreča z veliko začetnico) z bratoma Carlom in Aldom Giuffrejem; musical znane skupine Compagnie della Rancia Fregoli, gledališki življenjepis Leopolda Fregolija, kamaleonskega zvezdnika z začetka stoletja, v katerem nastopa današnji mojster preobleke Arturo Brachetti - o delu so se casopisi že navdušeno razpisali; Mollierovo Solo za žene s Sergiom Fantonijem in Macchiavellijevo La

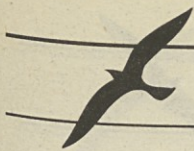

Mandragola v režiji Maria Missirrolija s Paolom Bonacellijem. Med bolj zvezdniško usmerjenimi ansambli bi pa omenili popularna televizijska komika Zuzzura in Gaspereja, ki bosta predstavila zares Čuden par, najbolj znano delo najslavnejšega sodobnega komediografa Neila Simona; priljubljeno Valerio Valeri, ki bo nastopila v francoski komediji Klan vdov Ginette Beuvais-Garcin; Giuseppeja Pamblerja in Enrica Beru-

schija v francoski uspešnici Večerja bedakov Francisa Veberja, in se Paola Ferrarija v Moonovi komični kriminalki Corpse, v kateri je več trupel kot umorjenih.

Sezona se bo začela s predstavama v tržaskem narečju; 14. oktobra bo premiera komedije Un'Isotta nel giardino (Avto Isotta Fraschini na vrtu), ki sta jo Francesco Macedonio in Nini Perno predelala po angleski farsli. Zadnja predstava pa bo Galina vecia (Stara kura) Augusta Novelija, ki jo je režiser Mario Licalsi prestavil iz Firenc v tržasko okolje. Zunaj abonmaja je predvidena tudi komedija sodobnega italijanskega avtorja Duccia Camerinija Nottataccia (Težka noč).

V prijetnem in tudi ganjenem vzdušju so se predstavniki La Contrade Orazio Bobbio, Luca Rebeggiani (na sliki), Francesco Macedonio in Sergio D'Osmo razgovorili tudi o sedanjem stanju gledališča v Italiji in zlasti v deželi, o nujnosti sodelovanja med deželnimi gledališkimi ustanovami, med katerimi so sicer pozabili omeniti SSG, pa ceprav so lani z njim idilicno sodelovali, ali vsaj zdelo se je tako. (bov)

SREČANJE / V GREGORČIČEVI DVORANI

Izraz solidarnosti z brezdomci iz Bosne

Pobudo je sprožil prof. Riccardo Lucio

S predsinocnjega srečanja v Gregorčičevi dvorani (f. KROMA)

V Gregorčičevi dvorani je bilo v četrtek zvečer srečanje pripadnikov in simpatizerjev Združenja »Blazeni graditelji miru« (Beati i costruttori di pace) z glavnim sedežem v Bresci, pa s kar velikim številom meščanov, starejše in mlajše generacije, ki se sodelujejo, ali pa se na takšen ali drugačen način strinjajo z delovanjem ustanove, ki pomaga številnim družinam iz Bosne v njihovem težkem položaju.

Mislili smo, da bo udeležba bolj picla. Zbralo pa se jih je kar lepo število, ki so se povezani s to dejavnostjo in želijo po svojih močeh pomagati družinam v Bosni - v tem primeru družinam iz Gradca, ki jim že leto dni pošiljajo pomoč, tako v denarju, kot tudi v drugih rečeh, ki jih prebivalstvo tega kraja nujno potrebuje.

Glavno besedo na srečanju sta imela prof. Riccardo Lucio in njegova žena Gabriella, ki sta bila že večkrat sama v Gradcu in se tja ponovno vracata prihodnji teden. Z njima je bila tudi socialna delavka Bahrija Hodzadžulović iz Gradca, ki je bila nekaj dni na obisku pri omenjenem združenju in se vrača, kot je sama povedala, polna lepih vtisov o radodarnosti in veliki solidarnosti de-

la trzaskega prebivalstva, ki ne pomaga samo prizadetemu prebivalstvu, temveč vzdržuje z njim, preko pisem in pošilk fotografij, tesnejše medsebojne stike.

Tako prof. Lucio kot tudi socialna delavka iz Gradca sta nato orisala, kaj pomeni za prizadeto prebivalstvo pomoč iz tujine. Predvsem nudi okrog 100 družinam, ki so jih simpatizerji združenja vzeli v rejništvo v sklopu projekta bosanskih družin, finančno pomoč v hrani in drugem materialu, ki je v tem času, ko se že bliža zima, velikega pomena.

Potrebe so velike, sta oba povedala. Ljudje so tako rekoč brez vsega, a se bolj kot kaj drugega, potrebujejo lepo besedo, tisto, ki izraza solidarnost in razumevanje, ki povezuje tako težko prizadeto prebivalstvo, predvsem mlade, z zunanjim svetom.

Veliko je bilo vprašanj, veliko pripravljenosti za nadaljnjo pomoč. Riccardo in Gabriella se bosta tako podala na pot, polna izrazov ljubezni in simpatij, pa tudi primerov konkretne pomoči za družine, ki si ne morejo pomagati in bi obupale, da ni prav te solidarnosti in pomoči, ki prihaja sicer tako od daleč.

Neva Lukes

DANES NA OPČINAH

Justina Kralj - Danev obhaja 90. rojstni dan

Danes bo na Opčinah slavila svojo 90-letnico Justina Kralj-Danev, po rodu iz Trebca, ki pa živi že od leta 1927 na Opčinah in je torej po vseh pravilih tudi Openka.

Tako jo smatrajo tudi domačini, ki so izrazili, skupno z domačo sekcijo VZPI-ANPI željo, da bi ji ob njenem življenjskem jubileju voscili vse najboljše, predvsem pa zdravje.

Nasha jubilancka je bila vedno zavedna Slovenka. Tako je vzgojila svojega sina in hčerko in tako se je, v času druge svetovne vojne znašla na strani tistih, ki so se odločno borili proti nacifasizmu. Bila je tudi aretirana in poslana v koroške zapore, iz katerih so jo aprila 1944 izpustili.

Vsa poveljna leta je bila zvesta spremljevalka kulturnega in političnega življenja na Opčinah. Zaradi slabega zdravja se ni

mogla v razne dejavnosti tako vključevati, kot bi bila sama hotela. Preko našega dnevnika pa redno spremlja vse dogajanje ter je vedno vesela in zadovoljna, če smo tudi Slovenci uspešni. Zato ji, skupno z ostalimi Openci, prijatelji in znanci in domačo sekcijo VZPI-ANPI, želimo še veliko zdravja in mirnih ter zadovoljnih let.

N.L.

50 LET KULTURE

Pod pokroviteljstvom občine Dolina v sodelovanju s Komisijo za kulturo pri SKGZ

Danes, 9. t. m., v PREBENEGU
Park na Gornjem Plehneku, od 20. ure dalje:

Koncert za sožitje

nastopajo domače glasbene skupine in sicilijanski ansambel etnorock glasbe

AGRICANTUS

Ob prijetni glasbi si boste lahko privosčili tudi pozivilo v dobro založenem kiosku.

IZKUPICEK VEČERA JE NAMENJEN SKLADU LUCHETTA, OTA, D'ANGELO, HROVATIN

V primeru slabega vremena bo koncert v gledališču France Prešeren v Boljuncu

RICMANJE: v Babni hiši je danes od 16. do 18. ure, jutri pa od 10. do 12. ure odprta RAZSTAVA MLADIH LIKOVNIKOV iz Trsta, Gorice in Benecije (Rado Jagodic, Stefan Turk, Nadja Bevcar, David Faganel, Herman Kosic, Sandra Manzini).

DOLINA: v galeriji Torkla je na ogled FOTOGRAFSKA RAZSTAVA POSVEČENA SASI OTI (pripravila krožek Foto Trst 80 in fotoklub Skupina 75)

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
9. septembra

PETER

Sonce vzide ob 6.35 in zatone ob 19.29 - Dolzina dneva 12.54 - Luna vzide ob 18.54 in zatone ob 6.50.

Jutri, NEDELJA,
9. septembra

OTOKAR

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 23,3 stopinje, zračni tlak 1003,9 mb narasča, veter 13 km na uro jug, vlaga 78-odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,1 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Francesco Sandrin, Leonardo Giuliano Romanelli, Alessandra in Claudia Capparelli, Jakopo Tomasini, David Santin.

UMRLI SO: 88-letna Emilia Slama, 75-letni Vit-

torio Blasi, 77-letna Pia Miden, 75-letni Cornelio Paiero, 89-letna Stefania Ivancich, 89-letna Alma Favretto, 79-letna Danica Savic, 86-letna Francesca Maraspin, 91-letna Giovanna Dho, 84-letna Celestina Iurincich, 87-letni Oscar Trani.

OKLICI: finančni stražnik Alessandro Pieri in poklicna bolničarka Milena Manteria, električar Franco Ciuch in uradnica Josephine Bates, tehnik Momir Filipovic in odvetnica Vesna Bjelajac, pek Maximilian Rosani in prodajalka Cristina Privileggi, trgovec Fabio Atena in uradnica Astrid Tamaro, delavec Enrico Micheli in prodajalka Michela Scheriani.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 4. do NEDELJE, 10. septembra 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Slovenska skupnost
prireja 9. in 10. septembra 1995
na igrišču SD Sokol v Nabrežini

Naš praznik

Danes, 9. septembra:

ob 17. uri odprtje kioskov
ob 18. uri nastop godbe na pihala iz Nabrežine
ob 19. uri odprtje razstave ob 20-letnici deželne organiziranosti SSK od 20. ure dalje ples ob zvokih ansambla Kraski kvintet

Jutri, 10. septembra:

ob 11. uri srečanje delegacij SSK in Narodnega sveta koroških Slovencev
ob 16. uri odprtje kioskov
ob 17.30 nastop folklorne skupine iz Režije
ob 19. uri govori voditelj SSK in NSKS
od 20. ure dalje ples ob zvokih ansambla Status Symbol
Prisrčno vabljeni!

Jutri, v nedeljo,
10. t. m., ob 9.30

se bomo, kot običajno zbrali pri kapelici **Kraljice miru na Katinari**, kjer bo ob 56-letnici njene postavitve, darovana sv. masa

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Istrska ulica 33 (tel. 638453), Ul. Belpoggio 4 (tel. 306283), Zavljje - Ul. Flavia 89 (tel. 232253).

ERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Istrska ulica 33, Ul. Belpoggio 4, Trg Giotti 1, Zavljje - Ul. Flavia 89.

ERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Giotti 1 (tel. 635264).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - **TELEVITA**

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
TRST - GORICA

priraja v šolskem letu 1995/96 v Trstu naslednje tečaje:

- dveletni poklicni tečaj za uradnike uvožno-izvoznega podjetja - 1100 ur letno
- dveletni poklicni tečaj za natakarje (strezba v jedilnici in baru) - 1000 ur letno
- windows office (windows, winword, excel, access) - 120 ur
- excel 5.0 - 30 ur
- word za windows 6.0 - 30 ur
- works za windows 3.0 - 30 ur
- osnovna informatika - 30 ur
- socialno - vzgojni operater (dokončana višja srednja šola) - 100 ur
- otroška varuska - 60 ur
- zunanja trgovina (za vmesne kadre v podjetju) - 50 ur
- trgovinske dejavnosti (priprava za vpis v REC) - 40 ur
- tehnike prodaje - 30 ur
- angleščina za poslovno uporabo - 80 ur
- varnost in higiena na delu - 20 ur
- podjetniško usposabljanje - 40 ur
- marketing v zunanji trgovini - 20 ur
- degustacija vin in poroka vino-hrana - 40 ur
- biološko in integrirano kmetijstvo - 60 ur
- upravljanje agriturišnega obrata - 40 ur
- vinogradništvo in tehnike kletarstva - 50 ur

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 21. julija t.l. na sedežu Zavoda, ul. Ginnastica 72, tel. 566360 - 569119, vsak dan (razen sobote) od 9.00 do 13.00 ure. Za tečaje iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 362941.

Fotografski natečaj Krožka La Rupe Ob pečini

Kulturni krožek La Rupe - Ob pečini z Opčin prireja prvi fotografski natečaj z naslovom »Opčine med kraškim izročilom in novimi naselitvami - Vpliv urbanističnega razvoja na odnos človek-okolje«. Natečaja lahko udeležijo vsi, predvideni pa sta dve kategoriji: mladi do 16. leta in odrasli. Na sedežu Krožka v Domu Brdina (Proseska ulica 109, tel. 214407) sprejemajo tako črno-bele kot barvne fotografije do 11. septembra, vsak dan od 19. do 20.30. Vsak udeleženec lahko predstavi največ 4 fotografije, ki jih je treba predložiti na kartončku formata 30x40 cm. Na hrbtini strani morajo biti navedeni podatki avtorja, zaporedna številka in naslov fotografije. Fotografij, ki ne bodo ustrezale predpisom, ne pridejo v postev.

KD SKALA iz Gropade

priredi

dan, 9., jutri, 10. in v ponedeljek, 11. t. m.

VAŠKI PRAZNIK

Kot specialiteta bo poleg jedi na zaru se **odlična divjacija s polento.**

Vabljeni!

IZLETI

KD RDECA ZVEZDA prireja ob 50-letnico delovanja 21. in 22. oktobra izlet v Mathausen. Prijave sprejemamo v občinski knjižnici v Salezu tel. št. 229533 ob torkih in petkih od 16. do 19. ure.

ČESTITKE

Danes praznujeta **NARCIZA in STELLIO** 45. obletnico poroke. Vse najboljše jima želijo Lara in ostali.

ŠOLSKE VESTI

RAVNATELJSTVO SREDNJE SOLE S. GREGORČIC v Dolini obvešča, da začne pouk v ponedeljek, 11. t. m., ob 9. uri. Učenci bodo imeli tri učne ure (do 11.30).

KATEHET sporoča, da bo uradna sv. masa za učence srednje sole S. Gregorčica v Dolini na prvi dan pouka v ponedeljek, 11. t. m., ob 8. uri. Vabljeni učenci, starši in vzgojitelji.

RAVNATELJSTVO SREDNJE SOLE S. KOŠOV sporoča, da se pouk prične 11. t. m. Dijaki naj se ob 8. uri zberejo v soli na Opcinah oz. na Proseku. Pouk traja do 11.30.

NA DRŽAVNI SREDNJI SOLI I. CANKAR v Trstu se bo pouk začel v ponedeljek, 11. t. m. in sicer: na sedežu pri Sv. Jakobu bo od 8. do 10.40, nato pa bo ob 11. uri solska masa v sentjakovski cerkvi; na oddelku v Rojani bo pouk od 9.40 do 12.20, solska masa v rojanski cerkvi pa ob 8.30.

NA SREDNJI SOLI I. GRUDEN v Nabrezini se pouk prične v ponedeljek, 11. t. m., ob 7.45, na oddelku v Križu pa ob 7.50. Učenci bodo imeli stiri ure pouka. Skupna solska masa bo ob 12. uri v nabrežinski cerkvi. Občinski avtobus bo začel z redno vožnjo 12. septembra.

RAVNATELJSTVO SREDNJE SOLE SV. CIRILA IN METODA od Sv. Ivana in Katinare sporoča, da se bo pouk na obeh solah pričel v ponedeljek, 11. t. m., ob 8. uri. Trajal bo tri učne ure do 10.30. Začetni solski masi pa bosta na Katinari istega dne takoj po pouku ob 10.40, pri sv. Ivanu pa v nedeljo, 24. t. m., ob 10. uri. Na prvi dan pouka ob 8. uri bo ravnatelj stare učenec 1. razreda in vsem, ki bi želeli, predstavil potek vzgojno-didaktičnega dela na soli.

ZGONISKA OBČINSKA UPRAVA obvešča, da se bo novo solsko leto 1995/96 v občinskem otroškem vrtcu v Gabrovcu začelo v ponedeljek, 11. t. m. Starsi imajo možnost, da pripeljejo svoje otroke v vrtec od 7.30 do 8.30. Solabus bo vozil po običajnem urniku. Nadalje sporočamo, da bo že istega dne (11.9.) reden pouk s kosilom.

UCITELJI devinske sole sporočajo, da bo začetna solska masa v četrtek, 14. t. m., ob 11. uri v devinski cerkvi.

SEMPOLAJSKI UCITELJI sporočajo, da bo začetna solska masa v četrtek, 14. t. m., ob 9.30 v sempolajski cerkvi.

OBVESTILO - Vsi pevci TPPZ P. Tomazič naj se zberejo v ponedeljek, 11. t. m., ob 11. uri pri katinarski cerkvi, da pospremijo na zadnjo pot našega drugega Santa. Ob 11. uri bomo imeli kratko vajo, nato ob 12. uri pa bo pogrebni obred.

ZENSKI IN MOSKI pevski zbor I. Gruden iz Nabrezine obvešča, da se bodo pričele skupne vaje v ponedeljek, 11. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih. Toplo so vabljeni stari in predvsem novi člani!

DRUŠTVO SKL obvešča, da bo prvi sestanek sezone 1995/96 glavnega odbora v torek, 12. t. m., ob 12. uri v Ul. Montorsino 2. Prosimo za prisotnost!

SD POLET - KOTALKARSKA SEKCIJA sporoča, da je v teku vpisovanje za novo sezono in za začetni tečaj v kotalkanju. Informacije dobite na kotalkalšču pri Pikelcu od 17. do 20. ure ali po telefonu na št. 213420.

KROZEK YOGA SIDDHARTA - OSHO MEDITATION CENTER na Opcinah odprva v septembru letosno sezono z 2-krat tedenski tečaji yoge in meditacije: yoga ob ponedeljkih od 20. do 21.30, meditacija ob četrtek od 20. do 21.30. Z oktobrom in do 15.6.1996 pa se bodo vrsili popoldanski in

večerni tečaji 4-krat tedensko. Informacije tel. 040/327488.

ZSKD obvešča pevce in godbenike vseh včlanjenih zborov in godbenih društev, da bo skupna vaja za nastop na osrednji proslavi 50-letnice jutri, 10. t. m., ob 16.30 v Trubarjevi dvorani nižje srednje sole S. Gregorčic v Dolini. Pevci in godbeniki naj se proslave udeležijo v običajni koncertni obleki svojega zbora oz. godbe.

ZSKD vabi člane društev, da se osrednje proslave 50-letnice, ki bo jutri, 10. t. m., ob 16.30 v Trubarjevi dvorani nižje srednje sole S. Gregorčic v Dolini, udeležijo z društvenimi prapori in po možnosti v ljudskih nosah. Zbirališče nos in nosilcev praporov je predvideno na licu mesta pol ure pred začetkom prireditve.

SLOVENSKI VISOKOSOLSKI SKLAD SERGIJ TONČIČ v Trstu obnavlja letno nagrado "Dr. Frane Tončič", ki ima namen vzbuditi visokosolce pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Nagrada, v znesku dva milijona lir, je namenjena diplomski studiji s področja humanističnih oz. eksaktnih ved, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila univerzitetni studij v enem od rokov akademskega leta 1993/94. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje studije najkasneje do 30. septembra t.l. Narodni in studijski knjižnici v Trstu, ul. Sv. Franciska 20/I. Prejeta dela bo obravnavala komisija, ki ji predseduje prof. Pavle Merkù, nakar bo v februarju prihodnjega leta sledila nagraditev.

SZ SLOGA - planinski odsek vabi jutri, 10. t. m. na tradicionalni spominski pohod Bazo-viskih junakov '95. Zbirališče pred vaskim spomenikom v Bazovici ob 9.45 in odhod ob 10.15. Pohod traja približno tri ure. Vabljeni!

GODBENO DRUŠTVO NABREZINA prireja tudi letos glasbeno solo za mlade, ki bi radi vstopili v godbo. Informacije na sedežu društva v Nabrezini vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 do 22. ure ali na tel. št. 200897.

GODBENO DRUŠTVO PROSEK prireja tudi letos glasbeno solo. Informacije in vpisovanja v Soscevi hiši na Proseku ob torkih in petkih od 20.30 dalje.

DEKLISKI PEVSKI ZBOR V.VODNIK začenja vaje v torek, 19. t. m. v prostorih KD V.Vodnik ob 20. uri. Vabljeni so vse nove in stare pevke. Informacije na tel. št. 228438 - Valentina.

KRUT obvešča, da se začnejo v torek, 3., sredo, 4. in četrtek, 5. oktobra plavalne ure v bazenu v Strunjanu in Gradezu. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone, tel. št. 3720062 ali 360072 v uradnih urah.

KRUT prireja zdravljenje v Smarjških toplicah v dveh izmenah in sicer od 24.9. do 4.10. in od 4. do 14.10. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. št. 3720062 vsak dan, razen sobot od 9. do 13. ure in od 14.30 do 17.30.

KNJIŽNICA P. TOMAZIČ IN TOVARISI - Prosvetni dom. V sredo, 13. t. m., ob 20. uri A. Vremeč: VAS LJUDJE IN CAS - ZGODOVINA OPCIN. Predstavitev druge izpopolnjene izdaje s krajšim italijanskim prevodom. Sledi UTRINKI IZ STARIH CASOV NA OPCINAH. Po gornji knjigi priredil Drago Gorup, sodelujejo recitatorji MoPZ in ZePZ Tabor. Zadnji dan razstave CLOVEK IN ZEMLJA - OPENSKI JUS.

PIVNICA Sancin v Boljuncu je ponovno odprta. Na voljo originalno pivo "Oktoberfest" in vse vrste sendvičev. Cakamo vas!

VPISOVANJA v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Samo spsobni interesi naj tel. na št. 040/368705.

PRODAM za simbolično vsoto pregrinjalo novo, nikoli rabljeno za avto golf volkswagen. Tel. ob urah kosila (13-14) na tel. št. 820630.

PRODAJAM knjige: DZS Anorganska kemija 1 in 2, Organska kemija 1, Fizika 1 in Matematika: integral in odvod, Latinska slovnica in vadnica 1 in 2. Tel. 302748.

AUDI 80 AVANT 2.0 E, letnik '93 v odličnem stanju, ugodno prodam. Tel. v uradnih urah na št. 040/369858 - 362014.

PRODAM skoraj nov kostanjev plavnik (17 hl). Tel. (0481) 21517.

PRODAJAM dovoljenje trgovine sadja in zelenjave z dobrim prometom, prostor obnovljen. Tel. št. 040/633412 od 8. do 14. ure.

PRODAM keramično barvano peč na drva Palazzetti, široko 60 cm in visoko 70 cm, 120 kg. Tel. št. 208936.

PRODAM hidravlično stikalnico za grozdje s premerom 60 cm v dobrem stanju. Tel. št. 200156.

V ZGONIKU prodam zazidljivo zemljišče površine 2.800 kv.m. Tel. št. 045/7571180 ali 215258.

SLOVENSKO podjetje v Gorici isče skladišnika sposobnega za vodenje in organizacijo skladišča, lahko tudi upokojenec izkušnj. Vaso ponudbo pošljite na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica pod sifro "Odgovornost".

PRIZNANA slovenska firma isče osebo z visjo izobrazbo iz ekonomije in veletno izkušnjo v finančah. Pošljite vaso ponudbo na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica pod sifro "Odgovornost".

PODJETJE import/export v Gorici isče izkušeno uslužbenko za komercialno dejavnost. Zazeleno znanje tujih jezikov. Vaso ponudbo pošljite na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica pod sifro "Odgovornost".

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (priloge) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

PRIREDTV

MALI OGLASI

PRISPEVKI

poslajte na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica, pod sifro "IBM".

ISCENO prostore za urade na Opcinah. Tel. št. (040) 214538.

ISCEN resno in zanesljivo gospo ali gospodino z izkušnjami za celodnevno varstvo dveipolletnega otroka v Gorici za stiri dni v tednu. Interesentke naj ne bi bile iz prevec oddaljenih krajev. Tel. št. 0481/530295 v urniku poslovanja trgovin.

GOSTILNA na Krasu isče izkušenega kuharja. Tel. št. 362949 ali 362925 (ob uradnih urah).

ISCEN hiso ali zazidljiv teren v Miljah s pogledom na morje. Tel. št. 662023.

AGENCIJA za prevode isče sodelavce za obcasno prevajanje. Pismeni curriculum posljite na naslov: Studio Gustin, Narodna ul. 24 - 34016 Opcine.

PREVAJAM iz francoskega v slovenski jezik in obratno. Tel. št. 574755.

COS P. TOMAZIČ iz Trebča isče pisarniške omare v dobrem stanju. Darovalci naj tel. na št. 214300 (sola) ali 211119 (ravnateljstvo v dopolnjenem času).

V DOBERDOBU, na Vrtni ulici 6, ima Drejce Ferfolja osmico. Toci belo in crno vino ter nudi domac prigrizek.

Ob 6. obletnici smrti (10.9.) soproge Erminie Glavina - Lozar daruje mozo Zdravko 100.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

Ob 39-letnici pokojne hčerke Agice darujeta mama Božena in oče Milan 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

Ob 5. obletnici smrti Ide Pertot darujeta Damjan in Rita 70.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

V spomin na Ivana Milica (Janka) darujejo Kristina, Mara, Sander, Stana, Ivanka in Zmago z družinami 45.000 lir za MPZ Rdeca zvezda in 45.000 lir za SK Kras.

V spomin na Janka Milica daruje Sander Milic (Kriz) 20.000 lir za spomenik padlim v Salezu.

V spomin na Janka Milica daruje Marija Milic iz Slivnega 50.000 lir za slike v slivenski cerkvi.

Za Skupnost Družina Opcine darujejo: Zofija z družino 50.000 lir, družina Hrvatc 50.000 lir in družina Gruden 70.000 lir.

V spomin na Franca Kalca daruje družina Brce (Gropada 92) 50.000 lir za KD Skala.

V spomin na prof. Egidija Kosuta daruje Marija Dolenc 50.000 lir za osnovno solo Alojz Gradnik z Repentabra.

Namesto cvetja na grob Zofije Knez por. Zobin daruje sestrčna Bruna z družino 100.000 lir za SK Kras.

Kolegi in kolegice iz redakcije Radia Trst A

izrekajo sozalne Sergiju Kocjancicu ob izgubi matere

OBVESTILO

Sporočamo, da se je **PUBLIEST Srl** oglasna služba Primorskega dnevnika preselil v nove urade v

ulico Valdirivo št. 36 / I. nadstropje
NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA 361888
faks 768697 (nespremenjen)

Urn timer sprejemanja obvestil, osmrtnic in malih oglasov:
od ponedeljka do petka

od 8.30 do 12.30 (do 15.00 samo osmrtnice)

Ob sobotah, nedeljah in praznikih sprejema
samo osmrtnice uredništvo Primorskega dnevnika
v ulici Montecchi 6 / II. nadstropje.

MENJALNIŠKI TEČAJI

8. september 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	84,30	85,30	11,86	12,22	7,51	8,03
A banka Koper	84,20	85,30	11,55	12,08	7,42	8,02
A banka Nova Gorica	84,40	85,30	11,85	12,15	7,72	7,95
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	84,80	85,80	11,95	12,40	7,70	8,30
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	84,50	85,20	11,90	12,15	7,60	8,00
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	84,68	85,60	11,90	12,26	7,75	7,95
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	84,70	85,00	12,00	12,12	7,65	7,95
Creditanstalt d. d.	84,60	85,30	11,95	12,25	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,80	84,98	12,02	12,09	7,80	7,87
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	84,60	85,20	11,96	12,10	7,60	7,80
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	84,60	85,00	11,96	12,06	7,60	7,80
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	84,50	85,00	11,96	12,06	7,60	7,80
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	84,50	85,00	11,96	12,06	7,60	7,80
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	84,50	85,00	11,96	12,06	7,60	7,80
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	84,50	85,00	11,96	12,06	7,60	7,80
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	84,50	85,00	11,96	12,06	7,60	7,80
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,10	85,40	11,90	12,20	7,45	7,95
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	84,60	85,30	11,95	12,15	7,60	8,10
Poštna banka Slovenije	83,10	85,20	11,15	12,10	6,50	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-57	84,85	84,95	12,02	12,04	7,80	7,84
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	84,70	85,09	11,95	12,00	7,73	7,78
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	84,85	85,30	12,00	12,15	7,60	7,94
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	84,45	84,95	11,98	12,03	7,55	7,92
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	83,70	85,20	11,80	12,13	7,20	7,90
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	84,90	85,30	12,00	12,08	7,75	7,78
Publikum NM, t: 068/ 322-490	84,65	85,10	11,95	12,15	7,65	7,95
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	84,70	84,95	11,92	12,19	7,60	7,95
Publikum Portorož, t: 066/747-240	84,65	85,09	11,92	12,00	7,71	7,78
Publikum Ljubljana Miklošičeva	84,80	84,90	12,00	12,04	7,78	7,85
SKB d.d., ***	83,80	85,40	11,87	12,22	7,60	8,05
SHP Kranj, t: 064/331-741	84,85	85,10	12,02	12,07	7,70	7,80
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	84,45	85,29	11,95	12,20	7,55	8,05
UBK Ljubljana, t:061/444-358	84,00	85,50	11,84	12,20	7,50	8,00
Upimo Ljubljana, t: 212-073	84,70	84,85	12,01	12,06	7,70	7,77
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerašnji tečaji *						

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131.		
8. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1589,00	1653,00
nemška marka	1073,00	1116,00
francoski frank	312,00	325,00
holandski gulden	957,00	996,00
belgijski frank	52,10	54,20
funt sterling	2458,00	2558,00
irski sterling	2502,00	2605,00
danska krona	277,00	288,00
grška dramma	6,60	7,10
kanadski dolar	1182,00	1230,00
japonski jen	15,90	16,50
švicarski frank	1301,00	1354,00
avstrijski šiling	152,30	158,50
norveška krona	245,00	255,00
švedska krona	219,00	228,00
portugalski escudo	10,30	10,70
španska pezeta	12,50	13,10
avstralski dolar	1195,00	1244,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,90	13,40
hrvaška kuna	280,00	300,00

KMEČKA BANKA - GORICA		
8. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1597,00	1647,00
nemška marka	1082,00	1110,00
francoski frank	313,00	324,000
holandski gulden	960,00	988,00
belgijski frank	52,30	54,00
funt sterling	2468,00	2553,00
irski sterling	2510,00	2605,00
danska krona	278,00	288,00
grška dramma	6,70	7,30
kanadski dolar	1190,00	1230,00
švicarski frank	1315,00	1350,00
avstrijski šiling	152,90	157,90
slovenski tolar	12,50	13,60

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI				
7. SEPTEMBER 1995				
država	banka	nakupni	prodajni	
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,00	8,50	
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,50	
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,75	
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,00	8,70	
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,30	8,70	

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG			
4. SEPTEMBER 1995			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4588	-
francoski frank	-	28.955	-
nizozemski gulden	-	89.25	-
belgijski frank	-	4.8609	-
španska peseta	-	1.1652	-
danska krona	-	25.726	-
kanadski dolar	-	1.0859	-
japonski jen	-	1.4974	-
švicarski frank	-	122.09	-
avstrijski šiling	-	14.22	-
italijanska lira	-	0.8986	-
švedska krona	-	20.007	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 11. 9. 95		
	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	83.65	84.25
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA nakupa deviz za tolarje.		
Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315		

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 173 z dne 8. 9. 1995 - Tečaji veljajo od 9. 9. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	91,5169	91,7923	92,0677
Avstrija	040	šiling	100	1163,0945	1166,5943	1170,0941
Belgija	056	frank	100	397,8754	399,0726	400,2698
Kanada	124	dolar	1	90,5638	90,8363	91,1088
Danska	208	krona	100	2115,2826	2121,6475	2128,0124
Finska	246	marka	100	2767,6365	2775,9644	2784,2923
Francija	250	frank	100	2382,0654	2389,2331	2396,4008
Nemčija	280	marka	100	8181,0123	8205,6292	8230,2461
Grčija	300	grd	100	—	51,1539	51,3074
Irskija	372	funt	1	—	192,0938	192,6701
Italija	380	lira	100	7,5020	7,5246	7,5472
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	—	2223,8240	—
Japonska	392	jen	100	121,7499	122,1162	122,4825
Nizozemska	528	gulden	100	7303,5988	7325,5755	7347,5522
Norveška	578	krona	100	1876,3970	1882,0431	1887,6892
Portugalska	620	escudo	100	79,1104	79,3484	79,5864
Švedska	752	krona	100	1681,0344	1686,0927	1691,1510
Švica	756	frank	100	9942,7933	9972,7114	10002,6295
Velika Britanija	826	funt sterling	1	187,9915	188,5572	189,1229
ZDA	840	dolar	1	121,7580	122,1244	122,4908
Evropska unija	955	ECU	1	153,3817	153,8432	154,3047
Španija	995	peseta	100	95,8978	96,1864	96,4750

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 9. 9. 1995								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A)	(B)	skupaj	APOEN	(A)	(B)	skupaj
		tolarski del	devizni del			tolarski del	devizni del	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	863,382	817,994	1,681,377
26	101.5744%	96.2346%	98.9045		170,000	86,338	81,799	168,138

Tečajnica borznega trga														
LJUBLJANSKA BORZA PUBLIČNA TRGIŠČA DRUŠTVO			št.: 170			Datum: 8. 9. 1995								
Vrednost, papir	qbr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	poprask	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 SIT				
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice														
LEKC	800	(11.5.95)	11.800		1.9.	11.300	11.750							
FRB	665	(13.6.95)	15.813	2,11-	8.9.	15.850	16.000	16.300	15.620	11.544				
SAL	1700	(9.5.95)	20.234	.61	8.9.	19.590	19.990	20.300	19.500	34.399				
SKBR	1000	(24.2.95)	33.108	.68-	8.9.	33.240	33.350	33.500	32.310	30.327				
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice														
RCS1	10,0	2(1.10.95)	101,5A	2,23	8.9.	102,1		101,5	101,5	35				
RSO1	8,0	5(30.6.95)	100,9	.36	8.9.	100,9	101,2	101,1	100,5	2.919				
RSO2	9,5	9(1.4.95)	109,3	.45	8.9.	109,6	110,0	109,8	109,0	75.373				
RSO8	5,0	4(31.5.95)	91,9	1,59	8.9.	90,2	92,5	92,0	90,5	667				
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,5		6.9.	97,2	98,3							
RS11D	8,0	5(30.6.95)	99,8A		8.9.	99,8	101,9	99,8	99,8	330				
RS12D	9,5	9(1.4.95)	107,7		7.9.	106,4								
SKB1	10,0	4(1.11.94)	103,0	.16-	8.9.	103,0	103,4	103,2	102,9	511				
SKR1	5,0	3(30.6.95)	75,7A	.01-	8.9.	73,2	78,0	75,7	75,7	440				
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice														
BITR	300	2(28.7.95)	12,738	.70	8.9.	12,600	12,790	12,800	12,700	805				
DAD	10.000	(1.6.94)	114.229	1.43-	8.9.	114.000	114.450	115.450	113.000	22.845				
FMD	1715	(24.5.95)	14.314		4.9.	14.200	15.190							
GPCR	(10)	20.985*	4.98-		8.9.	20.800	21.870	21.990	19.800	42				
HMER	(1)	15.700			8.8.	14.200	16.400							
MKZ	218	(30.3.93)	9.946	.54-	8.9.	9.940	10.180	10.000	9.930	647				
NIKR	200	(26.6.95)	3.799	2.26-	8.9.	3.783	3.850	3.899	3.781	460				
TCR	(5)	770,3	1,63		8.9.	761,0	775,0	778,0	760,0	1.179				
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice														
KBTP	2750	(22.6.95)	27.778	.09-	8.9.	27.800	27.990	28.500	27.210	4.639				
PEPN	(1)	27.234	1,52		8.9.	27.110	27.540	27.580	27.100	626				
UBKP	720	(25.5.95)	9.233		7.9.	9.250	9.430							
VIP	(1)	41.153			14.8.	40.500	42.000							
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice														
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,4A	.10	8.9.	100,2		99,4	99,4	27				
LOZ2	11,0	4(1.1.95)	102,5		4.9.	100,0	103,0							
PCE	12,0	7(1.6.95)	102,0		28.8.	101,5	102,5							
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,8	.41	8.9.	101,8	106,0	101,8	101,8	6.311				
SZB1	10,0	1(15.3.95)	102,6		7.9.	102,7	105,0							

NOVICE

Tudi Ugnberto Bossi proti financarski šoli v Gorici

Občinski tajnik Severne lige Gerometta je srečal Umberta Bossija in mu predstavil afero okrog financarske sole, ki jo hoče, kot piše v sporočilu, »zgraditi oblastniški lobby iz prve republike, ki se vlada v Gorici. Bossi je obljubil posredovanje, da ne bi prišlo do gradnje in napovedal, da bo o zadevi razpravljaj tudi ligaski "Parlament za severno Italijo".

Ob prazniku v Novi Gorici priznanje tudi Francu Staculu

V Novi Gorici bo danes slavnost ob prazniku Mestne občine ob 10. uri v Kulturnem domu. Ob tej priložnosti bodo podelili občinska priznanja. Med dobitniki je tudi dolgoletni župan Medeje Franco Stacul, ki ga bodo nagradili zaradi zaslug pri spletnju prijateljskih stikov in sodelovanja s pobrateno Vrtojbo. Po svečanosti bo ob 11. uri na zelenici pred občino otvoritev prve faze plinovodnega omrežja v Novi Gorici.

Deseti natečaj R. Lipizer

Danes se bo ob 10. uri v Kulturnem domu slovesno pridel 14. Mednarodni natečaj za mlade violiniste R. Lipizer. Letos sovpada s 100-letnico rojstva goriskega skladatelja, ki jo bodo slovesno obeležili prihodnjo soboto. K natečaju se je prijavilo 61 violinistov iz 21 držav sveta, cetudi jih bo najbrz v Gorico pripotovalo nekaj manj. Prvi nastopi bodo že nočoj ob 20.30, nato se jutri in v ponedeljek.

Rock koncert v Ločniku

Rajonski svet iz Ločnika ter združenje »Goriziagio-vane« prireja nočjo na nogometnem igrišču v Ločniku »1. Open air festival Lucinico«. Nastopile bodo skupine »Baby Can Dance« iz Ljubljane (punk rock), »Arbe Garbe« iz Vidma (combat folk), »Ulla« iz Gorice (speed metal) ter »Zhelda« iz Gorice (rock progressive). Koncert bo ob 18.30, v primeru slabega vremena bo pod sotorom. Vstop je brezplačen.

Pregledi gob bodo brezplačni

Goriska zdravstvena ustanova je po alarmističnih casopisnih clankih glede uvedbe zelo dragih tarif za preverjanje užitnosti gob, po katerih naj bi za vsak kg bilo treba placati 10 tisoč lir, včeraj objavila sledeče pomirjujoče pojasnilo. Od 1. oktobra bo osebje Zdravstvene ustanove opravljalo preglede gob na pokriti tržnici, in sicer vsak dan, od ponedeljka do sobote, od 7.30 do 9. ure. Pregled bo brezplačen. Le za pisno potrdilo o užitnosti gob bo treba odsteti 10.000 lir za prvih 20 kg in se 500 lir za vsak nadaljnji kilogram.

ŠOLA TRINKO / NA SKUPŠČINI STARŠEV PROTESTI IN ZASKRBLJENOST

Starši zahtevajo od občine, naj zagotovi dostojen sedež

V Ulico Cappella za čim krajši čas - Ustanovili so odbor staršev

V ponedeljek se bo zacelo novo solsko leto tudi za dijake in profesorje nižjih srednjih sol. Za slovensko srednjo solo Ivana Trinko se bo leto zacelo v znamenju velikih težav in nezadovoljstva. Po izgonu iz sedanjega sedeža v Kapucinski ulici zaradi varnostnih razlogov dozivilja namreč sola že tretjo selitev v nekaj letih in to spet v zasilni in skrajno neprimerni sedež. Kot smo že obsirno poročali so namreč po dolgotrajnem poletnem sporu z občino, ki je grozila celo s selitvijo v Ločnik, našo solo strpali v poslopje v Ul. Cappella, skupaj s tamkajšnjo osnovno solo Fumagalli.

O problemih in o skrajno neprimernih pogojih te namestitve je bil predsedni govor na skupščini staršev, ki jo je sklical predsednik zavodnega sveta Orlando Murenec. Uvodoma je ravnateljica Rozalija Simčič Lojk obrazložila staršem stanje: v novem poslopju je komajda dovolj prostora za učilnice, manjkajo specifični prostori za razne učne dejavnosti, z dodelitvijo prostora v prvem nadstropju pa je bil za silo rešen problem profsorske zbornice, ki je postal predmet spora z osnovno solo. Ob po-

manjkanju in neustreznosti prostorov je nesprejemljiva tudi locitev tajništva in ravnateljstva, ki ju bodo "stisnili" v prav tako neprimerne prostore likovnega zavoda.

Starši, ki so posegli v razpravo, so bili dokaj kritični in zaskrbljeni, saj utegnejo neustrezni pogoji negativno vplivati na uspešnost pouka. Marsikdo je jezno ugotavljal, da Slovenci nismo drugorazredni državljani, da plačujemo davke kot vsi drugi in imamo zato pravico zahtevati, da nam občina zagotovi primerne

solske prostore, tako kot vsem drugim solam.

Tudi prof. Livio Semo-lic, ki je v imenu Sindikata slovenske sole, sledil mučnim poletnim pogajanjem o selitvi šole Trinko, je predlagano namestitev ocenil za neustrežno. Sprejemljiva je bila le v sili in za kratek čas, zato da ostane sola v mestu. Vendar sola nikakor ne more delovati v tako neutreznih pogojih celi dve leti ali morda se več. Starši imajo zato povsem prav, ko zahtevajo, naj bo ta namestitev za čim krajši čas in naj občina nemudoma poskrbi za

primernejši in trajni sedež za slovensko solo. Semo-lic, ki se je se isti dan srečal z občinsko odbor-nico za solstvo, je glede tega posredoval zadnje, ne prav spodbudne novosti: mešano komisijo občina-solsko skrbništvo, ki naj bi evidentirala probleme solskih stavb in predlagala možne rešitve, sicer ustanavljajo, toda odnosi med solsko in občinsko oblastjo niso najboljši (tudi zaradi spora glede lokacije šole Trinko), kar nekoliko ovira postopek.

Razprava se je nato osredotocila na možnosti alternativnih lokacij za

solo Trinko, ki nedvomno obstajajo, cetudi noče občinska uprava o njih niti slisati. Najboljša bi bila gotovo preselitev v solsko poslopje v Ul. Marconi, ki bi lahko postalo dokončni sedež za naso solo. Starši se glede tega nameravajo poslužiti tudi zakonskih instrumentov, saj je občina to solam namenjeno poslopje neupravičeno dodelila mestnim redarjem. Če občina nima drugih primernih poslopij, potem mora to stavbo vrniti solski uporabi. Možni alternativni bi bili le vrnitev šole Trinko v sedanji sedež v Kapucinski ulici ali preselitev v Ul. Leopardi, nasproti solskega skrbništva, seveda po predhodnem popravilu teh stavb.

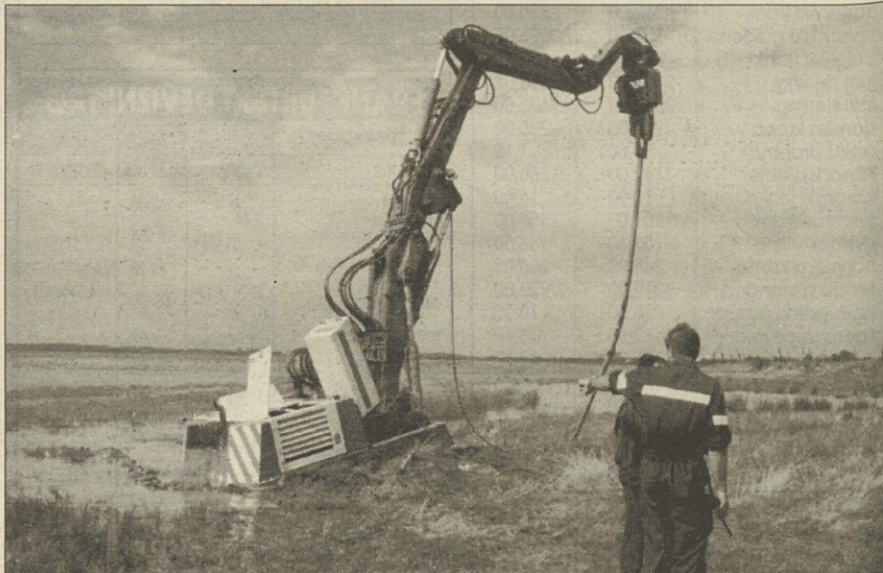
Starši so soglasno sklenili, da bodo s temi zahtevami sli do župana. Na skupščini so imenovali osemčlanski odbor svojih predstavnikov, ki bo vodil akcijo za pridobitev dostojnega sedeža. Odbor se je sestel že takoj po skupščini. Prvi korak bo sestava peticije z navedbo njihovih zahtev, ki naj bi jo podpisali vsi starši in jo bodo nato nesli na občino in poslali tudi drugim oblastem.

Na sliki (Fotostudio Reportage) starši dijakov šole Trinko na skupščini

TRŽIČ / NA MOČVIRNATIH TLEH BLIZU LUKE

Mlad delavec obtičal pod 25-tonskim strojem

Zahtevna vendar uspešna reševalna akcija

Nenavadna nezgoda na delu je včeraj sprožila obsežno reševalno akcijo na močvirnatem območju v blizini tržiskega pristanišča. 17-letni Maudi Biotto iz Benetk je upravljaj velik, 25 ton težak stroj za izkope. Po naročilu družbe SNAM je podjetje Biotto (lastnik je Biotto ded) iskalo morebitne zakopane bombe na območju, kjer naj bi realizirali orjaški plinski terminal. Naenkrat je težak goseničar začel drseti navzdol, se nevarno nagnil in se globoko zaril v blato. Maudi Biotto je pri tem ostal vklečen v blatu, z nogo pod težkim strojem. Gasilci so ga zaman skušali izvleci iz neljubega položaja, saj se je vsako

vozilo pogrezalo v blato. Prisli so tudi potapljači, ker je plima grozila, da voda popolnoma zalije ranjenca. Poklicali so celo helikopter iz Aviana za dviganje težkih vozil, a tudi to je bilo zaman. Na posled so goseničarja z debelo vrvjo privezano na tovornjak od dalec vsaj toliko premaknili, da so lahko Biotta potegnili iz blata. S helikopterjem so ga prepeljali na Katinaro, kjer pa so mu ugotovili samo lažje poškodbe po nogah. Popoldne je ze lahko zapustil bolnišnico in bo predvidoma okreval v 15 dneh. Stroj pa je ostal pogreznjen v blatu (na sliki - Fotostudio Reportage) in res ne vedo, če in kako ga bodo lahko izvlekli ven.

NOV INSTRUMENT ZA VAŠE VARČEVANJE

CTZ

CERTIFICATI DEL TESORO ZERO-COUPON Z DVELETNO ZAPADLOSTJO

■ Zakladne vrednotnice CTZ se koristijo od 30. avgusta 1995 in zapadejo 29. avgusta 1997, datum ko bodo vrednotnice izplačane.

■ Nove zakladne vrednotnice so "Zero-coupon", to pomeni, brez kuponov za izplačilo obresti. Ob podpisu varčevalci položijo, kakor pri BOT, nižjo vsoto kot je nominalna vrednost vrednotnice; ob zapadlosti, po dveh letih, prejmejo nominalno vrednost vrednotnice neto po davčnih odbitkih.

■ Vrednotnice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem brez osnovne cene.

■ CTZ se lahko rezervirajo pri bančnih okencih do 13.30 dne 11. septembra. Banca d'Italia ne sprejema rezervacij. Za rezervacije in podpise ni predvidena nikakršna provizija. Najmanjši znesek za rezervacijo znaša 5 milijonov lir.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in donos bosta objavljena v časopisju.

■ Vplačila vrednotnic, po ceni iznešeni na dražbi, je treba poravnati 15. septembra.

■ Vrednotnice materialno ne krožijo; posojilo je izdano z enojnim globalnim potrdilom, ki ga ima v depotizu Banca d'Italia. Ob podpisu niso prikazane vrednosti zadolžnic; to omogoča varnejše kroženje vrednotnic brez omejitve prenosljivosti.

■ CTZ se uradno kotirajo.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

KRMIN / PRIREDITVE

Razstava briških razglednic, jutri pa 10. vino miru

Nocoj tudi furlanska ohcet

V Krminu bodo danes in jutri številne prireditve ob razglasitvi 10. jubilejnega vina miru. Osrednja slovesnost bo jutri dopoldne, popoldne pa bo pokrajinski praznik grozdja s sprevedom okrašenih vozov. Danes ob 18. uri bodo v palaci Locatelli odprli razstavopokusno medu, ob isti uri pa bodo na Trgu Cancelleria vecchia začeli delovati kioski.

V današnjem sporedu izstopa ob 17. uri v združni kleti krminskih vinogradnikov odprtje razstave starih razglednic "Brda-Collio-In den Ecken". Gre za zanimivo in bogato razstavo vedut na briske zaselke tostran in onstran meje, ki si jo je v prejšnjih mesecih v gradu Dobrovo že ogledalo na tisoče obiskovalcev. Razstava, ki jo je postavil Goriski muzej skupaj z novogoriskim filateliscnim krožkom F. Marušić in s krminsko kulturno delovno skupino, bo v Krminu postavljena do 8. oktobra, prihodnje poletje pa se bo preselila v pobrateni Friesach v Avstriji. Danasnje odprtje se bodo udeležili zupani vse bodo udeležili zupani treh pobratenih občin Krmin, Brda in Friesach. Obiskovalcem razstave bo na voljo bogat trijezični katalog, ki prinaša tudi zanimive spise o zgodovini Brd in literaturi na tem območju.

Poleg briških razglednic bo v istih prostorih združne kleti na ogled tudi razstava "Le verticali" furlanskega umetnika Luciana Ceschie, ki se pri svojem umetniškem ustvarjanju navdihuje prav v kmečkem okolju.

Dvodnevni spored prireditve je letos se posebno bogat. V palaci Locatelli, kjer je postavljena razstava-pokusnja medu, bodo danes ob 18. uri podpisali listino o pobratenju s piemontskimi proizvajalci barbaresca, ob 20. uri pa bo na Trgu Cancelleria Vecchia furlanska ohcet in nato ljudski praznik.

Osrednja prireditve ob razglasitvi vina miru bo kot receno jutri s pricetkom ob 10. uri pod velikim sotorom na prireditvenem prostoru katoliškega centra v Ul. Pozzeto. Prisotni bodo predstavniki oblasti (vladni podtajnik za kmetijstvo Mario Prestamburgo, deželni odbornik za kmetijstvo Beppino Zoppola in drugi), pisatelj Mario Rigoni Stern, igrala bo godba, nagradili bodo najuspešnejše vinogradnike, zatem pa bodo letošnje z umetnikimi nalepkami oplemenitene steklenice vina iz krminskega "vinograda miru" odposlali državnikom vsega sveta.

Jutrišnji popoldanski spored bo prav tako zelo bogat: ob 15.30 bo spreved vozov, godb in folklornih skupin, ob 17. (Trg Canc. Vecchia) koncert godb in folklornih plesov, nato nagrajevanje vozov, nastop "Witz orchestra", nagradna tombola, izvolitev briške lepote, ples. V kioskih bodo poleg zlate kapljice ponujali tudi polento, saj so prireditelji povabili polentarje iz Verzegnis, ki bodo skuhalo "največjo polento na svetu": tehtala bo vsaj 700 kilogramov.

LUTKE / "ALPE ADRIA PUPPET FESTIVAL" NA GRADU

Nocoj zadnji predstavi lutkovnih gledališč

Slušatelji lutkovne delavnice predstavijo svoje izdelke

V četrtek zvečer se je goriskemu občinstvu na lutkovnem festivalu na gradu predstavil Antonio Panzuto s svojo predstavo "Ruote, ovvero Le impolverate visioni del signor Net". Predstava v svoji celoti je bila porazna, zmanjkal je pravilni ritem, zmanjkalo je motivacij, vse kar se je dogajalo na odru, je bilo nepomembno, pa čeprav se je "igralec" se tako trudil, da bi njegov dialog z radiom bil smesjen. Vendar, pa je bilo tudi v tem večeru kar nekaj svetlih točk in to takrat, ko so glavno besedo imele lutke. Pralni stroj je tako postal cirkus, v katerem so nastopali vrhovodci, krotilci tigrov in akrobati, hladilnik se je odprl in ne-

pricakovano postal Opera s stranskimi, zametno-rdecimi lozami. Te izredne domislice so nekako izstopale iz ostalega dela večera in resile

predstavo, čeprav Antonio Panzuto se zdalec ni znal izkoristiti do konca potenciala svojih domislic.

Danasnji program se

bo začel ob 18.30 s predstavo slušateljev, ki so se v teh dneh udeležili lutkovnega laboratorija "Gitanerie". Tecajniki bodo pripravili predstavo, z lutkami, ki so jih sami izdelali v teh dneh po skicah nič manj kot Pabla Picassa. Novorojene lutke bodo v rokah svojih stvariteljev izvedle ples na glasbo Manuela De Falla. Ob 21.00 uri bo Teatro del Drago iz Ravenne predstavil Ostrzka. Ob 22.15 bo slikar Ugo Sterpini Ugo, prijatelj Andre Bretona in uradni član pariskega surrealističnega gibanja v povojnih letih, prikazal ekzotični ples lutk Archeopteryx.

Na sliki: "živi" predmeti s predsinocne Panzutove predstave

POMEMBNI BORČEVSKI SREČANJI

Partizanski miting v Selcah

Jutri na Lokvah svečana proslava 50-letnice osvoboditve

Na Goriskem bosta te dni dve pomembni borčevski srečanja. V Selcah se je že sinoči začel tradicionalni partizanski miting goriskega pokrajinskega odbora VZPI-ANPI. Srečanje se bo nadaljevalo do ponedeljka, osrednja prireditve pa bo v nedeljo dopoldne s sodelovanjem tudi borcev iz Slovenije in Hrvaske.

Sinoči se je miting začel z baklado do spomenika borcem proletarske brigade, ki so jo septembra 1943 oblikovali delavci ladjedelnice in drugi antifasisti s Trziskega. Danes ob 17. uri bo na

prireditvenem prostoru v Selcah svečanost ob podeljevanju priznanj in kolajni svojem padlih, partizanom in antifasistom iz Ronk. Prireja jo VZPI, navzoč bo tudi vsedravniki predstavnikov združenja.

Jutri ob 10.30 pa bo kot receno osrednje srečanje. Skupaj s slovenskimi in hrvaškimi borci bodo predstavili predstavnikom družbenih in političnih sil sklepe s posveta srednjeevropskih združenj borcev v odpornem gibanju. Vse dni do ponedeljka bo v večernih urah družab-

nost s plesom, v ponedeljek pa prireajo tudi veliko nagradno tombolo.

Pomembna prireditve bo jutri ob 11. uri tudi na Lokvah, kjer bodo proslavili 50-letnico zmage nad fašizmom in nacizmom. Slavnostno besedo bo imel zupan Mestne občine Nova Gorica Crtomir Spacapan, pozdravila bosta tudi predstavnik ZZZB NOV Slovenije in VZPI-ANPI, v programu pa bodo sodelovali tudi združeni moski pevski zbori, recitatorja, Goriski pihalni orkester, letalci in padalci.

ODBOR ČLANOV

KMEČKE BANKE sklicuje jutri, 10. septembra, ob 10. uri v kinodvorani Vittoria na Travniku zbor članov banke. Govor bo o pomembnih sklepih v zvezi s skorajšnjo zapadlostjo mandata komisarske uprave in zlasti o dokapitalizaciji. Vabljeni so vsi člani!

KINO

GORICA VITTORIA 16.00 »L'incantesimo del lago«. Risanka. 18.00-20.00-22.00 »Terrore dalla sesta luna«. I. Donald Sutherland. Ozv. Dolby stereo. **CORSO** 18.00-20.00-22.00 »Scemo e più scemo«. Igrata Jim Carrey in Jeff Daniels.

IZLETI

SPD GORICA obvešča, da je se nekaj mest za družinski izlet 17. septembra v Belo Krajino. Prijave na sedežu v sredo, od 11. do 12. ure, in v četrtek, od 19. do 20. ure.

ČRPALKE

Danes in jutri so na Goriskem dežurne naslednje bencinske črpalke **GORICA** AGIP - Ul. d'Aosta ESSO - Ul. Brass IP - Ul. Lungo Isonzo ERG - Ul. Brig. Re **GRADIŠČE** IP - Trg Unità **TRZIC** ESSO - Ul. Boito API - Ul. Cosulich **MONTEHELL** - Ul. Boito AGIP - Ul. d'Aosta **RONKE** MONTEHELL - Ul. Redipuglia **ZAGRAJ** API - Trg Garibaldi **SLOVRENC** AGIP - drz. cesta 56 **KRMIN** API - Drev. V. Giulia **DOBERDOB** CHEVRON - Palkisce

Ob važnem življenjskem dogodku je moja največja čast čestitati

Mihaelu in Kristini

veselo skupno življenjsko pot v imenu deželne svete stranke Slovenske skupnosti, izvršnega odbora in pokrajinskega sveta Mladinske sekcije ter v mojem osebnem imenu
Alex Pintar
Predsednik MS SSK
član dez. sveta SSK

ŠOLSKE VESTI

RAVNATELJSTVO SREDNJE SOLE IVAN TRINKO V GORICI sporoča, da se bo pouk začel v ponedeljek, 11. septembra. Vsi dijaki, ki bodo obiskovali solo v Gorici, naj se zberejo pred cerkvijo sv. Ivana ob 8.30. Po masi bodo v spremstvu profesorjev sli v solo v ulici Cappella, kjer bo pouk do 12.30. Dijaki v Doberdolu, naj se zberejo pred solo ob 8.15. Po masi bo pouk do 12.30.

SDZPI prireja v s. l. 1995/96 naslednje tečaje: windows office (windows, winword in excel) 100 ur (dva tečaja), zacetniski tečaj angleščine (100 ur), knjigovodstvo (80 ur), tečaj o telesni zasnavi in govorici (30 ur), tehnike prodaje (30 ur) in marketing za obrate v vinogradništvu (20 ur). Vpisovanje do 15. septembra, na sedežu v ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan razen sobote od 9. do 13. ure.

GLASBENA MATICA - GORICA sprejema prijave za solsko leto 1995/96 za: godala, pihala, tolkala in predolsko glasbeno vzgojo. Informacije na tajnistvu sole v Ul. della Croce 3, se do 15. septembra od ponedeljka do petka od 11. do 16. ure (tel. 531508).

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO EMIL KOMEL obvešča starše in učence, da se redni solski pouk na sedežu v Gorici se začne v ponedeljek, 11. septembra.

OBVESTILA

DIJAŠKI DOM SIMON GREGORČIČ sporoča, da je v teku vpisovanje za solsko leto 1995/96 do zasedbe razpoložljivih mest. Informacije in prijave v upravi doma, tel. 533495.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV in KRUT bosta poskrbela (ob zadostnem številu prijav) za prevoz na plavalne ure v ogrevani bazen v Gradežu in sicer vsako sredo zjutraj, začeni s 4. oktobrom. Prijave na sedežu društva in pri g. Anamariji Terpin v Ul. Malta 2, tel. 531644, do 13. septembra.

KRUT prireja zdravljenje v Smarjaskih toplicah v dveh izmenah od 24. septembra do 4. oktobra ter od 4. do 14. oktobra. Prijave sprejema g. Anamarija v Ul. Malta 2, tel. 531644.

POGREBI

Danes: 9.00, Rita taglianut, vd. Galbato iz splosne bolnisnice v Locrnik; 13.15, Onorio Liberale z glavnega pokopališča v Krminu.

Vlom tatov v sinagogo

Poskus kraje v goriski sinagogi v Ul. Ascoli je predsinoci povzročil velik alarm. Na poziv stanovalcev bližnjih his, ki so opazili, da so vhodna vrata sinagoge odprta in da so na njih vidni znaki vloma, je policija množično prihitela na kraj z dezurnimi izvidnicami letečega oddelka kot tudi agenti Digosa. Pri sinagogi imata namreč sedež Združenje prijateljev Izraela in Mittelevropski institut za studije o judovski kulturi. Bali so se atentata oziroma politično obarvanega dejanja. Na srečo ni bilo tako. Agenti so temeljito pregledali notranjost kompleksa in ugotovili, da je vse v redu. Slo je torej za obisk tatov, ki so zbežali pred prihodom policije praznih rok. Ugotovili so namreč, da iz sinagoge ni nič izginilo.

Iz varnostnih razlogov je večeraj občinska uprava, ki je lastnik poslopja, dala prenesti vse dragocenejši zgodovinske predmete in dokumente na poveljstvo mestnih redarjev, kjer bodo ostali do popravila vhodnih vrat sinagoge in namestitve nove alarmne naprave.

CIVILNA ZAŠČITA

Shod prostovoljcev

Jutri popoldne "air show" na letališču

V Gorici bo danes in jutri 12. deželno srečanje prostovoljcev, ki delujejo pri civilni zaščiti. Središče dogajanja bo na letališču, kjer so v teh dneh postavili sotorisrce za številne udeležence. Zlasti jutri pričakujejo kar nekaj tisoč sodelujočih. Uvod v jutrišnje prireditve bo posvet o problematikah civilne zaščite na območju Skupnosti Alpe Jadran, ki ga v sodelovanju s sociološkim inštitutom ISIG prireajo danes dopoldne v grofovi dvorani na gradu. Popoldne se bodo na istem sedežu nadaljevala delovna srečanja, zvečer pa bo na letališču nastop folklorne skupine "Santa Gorizia" in ansambla Gigija Lo Reja.

Osrednji dan bo kot receno jutri. Udeleženci se bodo zjutraj zbrali pred železniško postajo in šli nato v sprevedu do Travnika, kjer bodo poz-

dravi in govori oblasti ter masa. Po kosilu bo na letališču glavni del srečanja s prikazovanjem opreme, dejavnosti in ekshibicijskimi nastopi pripadnikov najrazličnejših prostovoljnih enot civilne zaščite. Se posebno zanimiv bo za javnost pravcati "air show", ki ga nalasc za to priložnost ob 14.30 prireja goriski aeroklub. Ob prikazu uporabnosti letal in helikopterjev za reševanje v raznih priterih potrebe, napovedujejo tudi spektakularne poletne zgodovinskih letal, s simulacijo zračnih dvobojev iz prve svetovne vojne, pa tudi akrobatske poletne z jadralnimi letali ter druge zanimive točke. Obiskovalce pri tem opozarjajo, da bo na letališču prepovedano parkiranje in priporočajo, naj vozila pustijo pri pokopališču in na Ul. Fermi v industrijski coni.

10. SOŠKA REGATA

Jubilejna izvedba spusta s kajaki

Jutri bo ob 11. uri start 10. Soske regate v organizaciji Združenja slovenskih sportnih društev v Italiji ter Kajak kluba Soske elektarne iz Nove Gorice. Manifestacija bo pod pokroviteljstvom goriske in novogoriske občine. Organizatorji pričakujejo na jubilejni izvedbi spusta množičen odziv ljubiteljev vožnje s kajaki in kanuji. Start bo ob 11. uri pri colnarni kluba Soske elektarne v Solkanu (pod jezom), cilj pa pod cestnim mostom pri Podgori. V primeru slabega vremena bo start uro kasneje. Na cilju bo vsak udeleženec prejel topel obrok in spominsko kolajno. Organizirane skupine z najmanj 7 udeleženci bodo prejele pokal. Po spustu bo na sedežu društva Andrej Paglavac v Podgori družabnost z nagrajevanjem.

ZSKD bo počastila A. Budala in V. Nanuta

Delegacija goriske ZSKD se bo jutri ob praznovanju 50-letnice obstoja in delovanja poklonila spominu dveh svojih nekdanjih predsednikov. Na standreškem pokopališču bodo s sopkom cvetja počastili spomin Andreja Budala in Viljema Nanuta. Zborna mesto za vse, ki se želijo udeležiti kratke svečanosti, je ob 9. uri na pokopališču v Standrežu.

NA KRATKO

Plesni teater Igen gostuje

Studio za Ples Celje in Plesni teater Igen, po uvodnem delu v Piranu potuje na evropski festival v Romunijo, po vrnitvi iz Bolgarije pa na 2. Internacionalni tekmovalni nastop v okviru »Alpe Adria« v Udinah, ki bo 23. septembra. Med 5.-11. septembrom bo v romunskem mestu Bourgase potekal evropski festival pesmi, kjer bo sodelovalo več kot dvajset evropskih držav. Na festival so organizatorji povabili Igen po uspešnem gostovanju v Varšavi, nastopili pa bodo s koreografijo Pobegnimo v svetlejšo prihodnost, koreografa Igorja Jelena, ki je gostovala že v petnajstih državah. Na svoj način se bodo potrudili promovirati našo državo. V Italiji se bodo predstavili s koreografijo Sepet in Pobegnimo v svetlejšo prihodnost. Na tekomovanju se bodo predstavili plesalci sodobnega plesa in baleta iz dežel med Jadranom in Alpami. Gostovanji bo omogočilo Ministrstvo za solstvo in sport in Urad za mladino RS. (K. Ž.)

Družinska saga in vojaške zgodbe

LJUBLJANA - Včeraj so v Domu sindikatov v Ljubljani predstavili dve knjižni noviteti, in sicer 5. in 6. nadaljevanje sage o primorski in prekmurski družini Lipa zelenela je Bogdana Novaka in zbirko 17 duhovitih zgodbic o vojaškem življenju Dobri vojak Staneta Pečka. Obe knjigi sta izšli pri Delavski Enotnosti. (V. U.)

Restavrirane slike v Uffizih

LJUBLJANA - V Galeriji degli Uffizi v Firencah so po daljšem restavriranju javnosti ponovno dostopna stiri dela italijanskih slikarjev, in sicer Pietra Perugina, Rossa Fiorentina, Jacopa Pontorma in Gragoria Paganija. Dela, med njimi dve (Rosso, Pontormo), ki ju je poskodovala znana bombna eksplozija v Uffizih leta 1993, bodo v ustanovi (sale dell' Archivio) za ogled le do konca tega meseca. (V. U.)

Konec sezone počitniškega branja

LJUBLJANA - Z začetkom novega solskega leta se bo v ljubljanskih knjižnicah spet povečala izposoja študijskega gradiva, solskega ctiva in strokovne literature. V vročih poletnih mesecih, ko imajo ljudje več prostega časa, se je povečalo povpraševanje po lahkotnem branju. To obdobje bi lahko imenovali tudi sezona počitniškega branja.

Bralci so si izposojali predvsem knjige z nezahtevno vsebino, pogosto je šlo za ljubezenske romane. Zaključki takšnih del so si dokaj podobni, saj je konec po nepredvidljivih zapletih in razpletih skoraj vedno srečen. Zlasti bralke zelo radi posegajo po knjigah, ki ponujajo beg iz vsakdana. Avtorice takšnih romanov so Victoria Holt, Danielle Steel, Mary Wesley, Barbara Taylor Bradford in Uta Danella. V knjižnici Otona Zupancica v enoti Delavska knjižnica uvrstjajo med poletno branje tudi kriminalke, kot so Izza kongresa ali Umor v teritorialnih vodah avtorice Maje Novak ali Strah pred naslikanim vragom Ruth Rendell. Zelo priljubljene so tudi kriminalke Agate Christie, ene od najbolj znanih pisateljic tega žanra.

Taksne knjige bere določen krog ljudi, medtem ko obstaja tudi krog bralcev, ki kljub poletni sezoni posegajo po kakovostnem lepovedju. Sem sodi zbirka XX. stoletje, ki je zelo iskana. Kot najbolj brane avtorje iz te zbirke lahko omenimo Edith Wharton, Williama Burroughsa, Manuela Puiga. Med slovenskimi avtorji sta bila najbolj brana Drago Jančar in Tone Percič. Bralci si veliko izposojajo poljudnoznanstveno literaturo, predvsem s področja psihologije. Ždaj je na knjižnem trgu prava poplava različnih knjig z nasveti za samopomoč v stiski, o tem, kako premagati strah, nastopati v javnosti in podobno. V času poletne sezone so bili zelo iskani turistični vodniki. Veliko povpraševanje vlada tudi za novi turistični vodnik z naslovom Slovenija, turistični vodnik. V njem so predstavljene potovalne smeri, primerne za krajša ali daljša potovanja, ki zajemajo naravne in kulturne znamenitosti Slovenije. Vse leto je zelo iskana tudi slovenska literatura s politično vsebino. Trenutno bralce zanima delo Eda Ravnikarja Udbomafija, 7 let pozneje Janeza Janše, Vmesni čas Miha Brejca in Operacija Marinec Vladimirja Voduska.

Kot so nam povedali v knjižnici Otona Zupancica, imajo zaradi velikega povpraševanja dostikrat na voljo premalo izvodov. To je odvisno od zvrsti literature in tudi povpraševanja po njej. Tako imajo navadno po šest izvodov lepovednih knjig, to velja tudi za gradivo za solsko branje, pri strokovnih delih imajo navadno od dva do stiri izvode, tujejezična strokovna literatura pa je v enem izvodu. Starost bralcev je različna - od najmlajših do upokojencev. V enoti Delavska knjižnica imajo približno devet tisoč članov, knjige pa si izposojajo tudi bralci, ki so vpisani v drugih enotah.

Aleksandra Zorko

FILM / POROČILO S FESTIVALA V BENETKAH

Atraktivnost črnske subkulture

BENETKE - Na 52. beneskem filmskem festivalu je na tekmovalnem sporedu med novinarji in občinstvom veliko zanimanje sprožil »črnsko-narkomanski« subkulturni film Clockers priznanega režiserja Spikea Leeja.

Spike Lee je leta 1986 v Cannesu očaral publiko s svojim hecnim in »seksi« filmom She's gotta Have It, v zadnjem času pa s filmi Jungle Fever, Malcom X in Brooklyn. V njegovih filmih igrajo temnopolti igralci, medtem ko dobijo »beli« le stranske vloge. Spike Lee je obseden z črnsko glasbo, ki jo uporablja kot ozadje tudi med dialogi, glasba je namrec vedno v ospredju. Morda se v tem kaže vpliv njegovega očeta, jazz glasbenika, ki je zvočno opremil nekatere njegove filme. Oče je bil v zaporu zaradi heroína, kar je morda razlog, da se je Spike lotil teme črnske narkomanske subkulture, ki jo je na šestst straneh fragmentarno opisal Richard Price v uspešnici Clockers. Leta 1992 je avtor zanj prejel nagrado National Book Critics Circle Award. To je urbana drama, portret mestnega življenja, zlasti Brooklyna. Pravo odkritje filma je mladi naturščik, nosilec glavne moške vloge - Strike - ki ga je odigral devetnajstletni Mekhi Phifer, ki so ga izbrali med več tisoč kandidatu. V naslednjem projektu se bo Spike Lee posvetil ženskemu spolu, snemal naj bi namrec film o vročih telefonskih linijah, v katerem naj bi glavni vlogi igrali Madonna in Naomi Campbell...

Silhueta Orsona Wellsa, s klobukom in pelerino, takšen je plakat filma Orsona Wellsa - The One Ban Band, biografije, ki jo je skupaj z Vasiljem Silovcem posnela njegova sopotnica v zadnjih letih Oja Kodar. Igralec, pisec, režiser, slikar, lutkar in carovnik Orson Wells, nerazu-

mljeni genij, ena od najzvirnejših filmskih osebnosti, večni popotnik s kovčkom za prenosno montažno mizo se v tem filmu ne predstavlja kot avtor Državljana Canea, Othella ali Velicastnih Ambersonovih. Film je posvečen njegovemu nedokončanemu opusu po letu 1975, ko se je vrnil v Ameriko po nagrado ameriškega filmskega instituta za življenjsko delo. Po tem je z Ojo Kodar snemal projekte, ki jih ni dokončal. Takšni so Deep (zaradi finančnih težav so ga snemali Jadranu namesto na Pacifiku), Beneški trgovec (posnet v Dalmaciji namesto v Benetkah) in Other Side of the Wind (posnet v njegovi hiši in avtomobilu). Oja v filmu pripoveduje, da je bil Orson Wells krasen Romeo in obenem - čudovita Julija.

Francoska novovalovska režiserka Agnes Varda je posnela film o Jacquesu Demyju, znanem francoskem cineastu, v njem pa nastopajo Anouk Aimee, Catherine Deneuve, Jeann Morreau, Harrison Ford...

Benetke občuduje tudi Woody Allen, ne zaradi festivala, ampak kot mesto,

kjer bo kmalu začel snemati musical z Julijo Roberts. Woody Allen je v teh dneh prispel v Benetke, vendar ne na Lido, saj se festivalov ne udeležuje. Njegovo Mighty Aphrodite prikazujejo zunaj tekmovalnega sporeda. Allen je tokrat združil sodobno komedijo (glavno prizorišče je Manhattan) z elementi tragedije, in sicer je uporabil grški zbor, te prizore pa je posnel v nekem starogrškem amfiteatru v Italiji...

Najbolj znan španski režiser Carlos Saura se je tokrat predstavil s flamenkom. Film predstavlja zgodovinsko vrednost tega priljubljenega španskega plesa, odlično pa ga je posnel trikratni oskarjevec Vittorio Storaro.

Nizozemci so razočarali s filmom The Flying Dutchman, se bolj je razočaral Sean Penn s svojim drugim filmom The Crossing Guard, ki ga je občinstvo izživzvalo. Pomagali mu niso niti Jack Nickolson, niti Angelica Huston, niti odličen snemalec Vilmos Zsigmond. Italijani so se skromno predstavili s Tornatorejevim filmom L'uomo delle stelle in s filmom Ettoreja Scola Romanzo di un giovane povero.

Olga Pajek

Spremljanje festivala je omogočilo Gauloises Blondes Images.

BENEŠKI FESTIVAL

Podelili prve zlate leve

BENETKE - Včeraj so na 52. mednarodnem filmskem festivalu v Benetkah podelili zlate leve za življenjsko delo. Letosnji nagrajenci so Woody Allen, Alain Resnais in Martin Scorsese. Ob stoletnici filma so na festivalu in bienalu podelili še pet zlatih levov, posvečenih italijanskemu filmu. Zlate leve so prejeli režiser Giuseppe De Santis, producent Golfredo Lombardo, skladatelj Ennio Morricone ter igralca Alberto Sordi in Monica Vitti (O. P.)

UPORABNE UMETNOSTI / ŠOLA FAMUL STUART

Famul Stuart - šola za veščine rok in duha

LJUBLJANA - Sola uporabnih umetnosti Famul Stuart je bila ustanovljena leta 1994. To je sola akademijskega tipa z oddelkom za grafiko, keramiko, kiparstvo ter konservatorstvo in restavracijsko. Njen glavni namen je izsolati ljudi, ki bodo obvladali osnovno znanje s teh področij in bodo usposobljeni za delo pod strokovnim vodstvom (izvajanje konservatorsko-restavracijskih del, tiskanje umetniških grafik drugih avtorjev...), pogojno pa tudi za samostojno delo (keramika, grafika...).

»Sola zapolnjuje vrzel pomanjkanja »vmesnih« kadrov, se pravi tistih, ki bodo tehnološko dovolj podkovani, hkrati pa bodo imeli dovolj visoko stopnjo umetniške vzgoje. Katera stran bo pri posamezniku močnejše zastopana, je odvisno od njega samega. Trudimo se, da bi študente cimobilj individualno obravnavali.« (Iz publikacije FS)

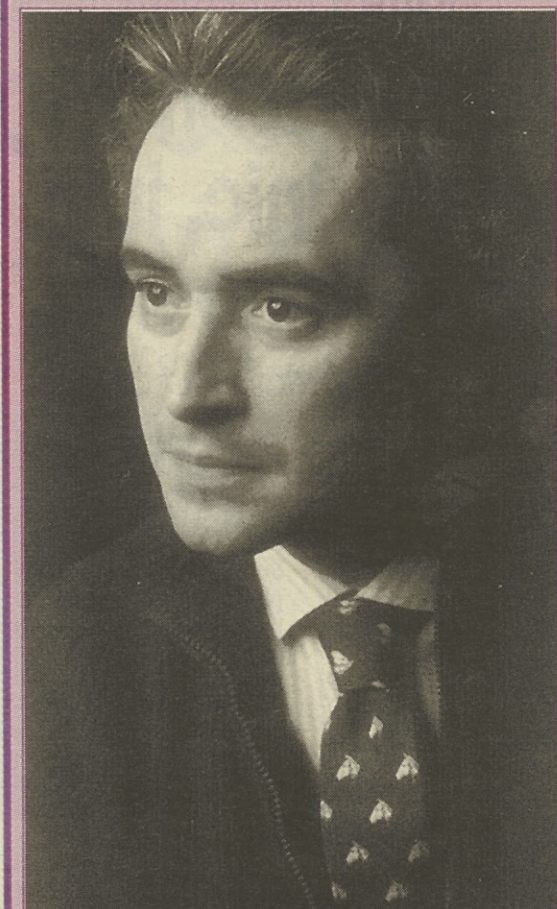
Pouk poteka pod vodstvom akademskih kiparjev, slikarjev, grafikov, re-

stavratorjev in umetnostnih zgodovinarjev. Predavatelji so naslednji: kiparstvo - Renes Rusjan, keramika - Boštjan Potokar, risanje - Zmago Lenardič, restavracijsko - Miran Prodink, tehnologija - Drago Rozman, likovna teorija - Iris Skubin, umetnostna zgodovina - Alenka Lukman Košir in grafika - Boge Dimovski. Poleg njih se v delo vključujejo tudi gostje, ki jih k sodelovanju povabijo nosilci predmetov. Prizadevajo si za čim tesnejše povezovanje z

izvajalci in uporabniki restavracijskih, kiparskih in podobnih storitev, študente pa skušajo v kar največji meri seznaniti s praktično uporabo znanj, ki jih dobijo v soli.

Za uspešno opravljen letnik mora student opraviti zaključne naloge pri posameznih predmetih. S tem lahko preide v višji letnik - ali pa v drugem letniku možnost zagovora diplomske naloge. Z diplomu sola potrdi uspešno zaključeno šolanje po njenem programu. Program sole ni verificiral zavod za solstvo.

Študentje so poleg rednega programa v preteklem solskem letu sodelovali pri urejanju naravnega parka Drenov gric, v likovni delavnici v okviru projekta Voda in kipi '95, udeležili pa so se tudi dvodnevne ek-

Španski tenorist José Carreras (Foto: arhiv FL)

Premagal je bolezen in se vrnil pred poslušalce

LJUBLJANA - V ponedeljek, 11. septembra, bo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma ob 20. uri pel sloviti tenorist José Carreras, in sicer skupaj s špansko sopranistko Isabel Ray. Spremljal ju bo orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom Elia Boncompagnija.

Katalonec José Maria Carreras se je rodil v Barceloni 5. decembra leta 1946. Sprva ga je privlačil studij kemije, pozneje pa se je vendarle posvetil studiju petja pri Jaimeju F. Puigu na barcelonskem konservatoriju. Debitiral je kot enajstletni fantič v vlogi Trujamana v operi Manuela de Falle Lutke mojstra Pedra (Retablo de Maese Pedro). V študijskih letih je zmagal na slovitim mednarodnem pevskem tekmovanju Giuseppe Verdi v Parmi, profesionalno pa je zaslovel leta 1970 v družbi s Monserrat Caballe v Bellinijevi operi Norma, in sicer v vlogi Flavija. Od takrat naprej so ponudbe za nastope kar dezevale in Carreras je postal reden gost največjih opernih odrov. Leta 1964 je doživel velik uspeh v Metropolitanski operi in londonskem Covent Gardnu. Leta 1975 je prvič nastopil v milanski Scali in od takrat velja za vodilnega interpreta oper italijanskih skladateljev. Zaslovel je tudi v filmski različici musicala Zgodba z zahodne strani Leonarda Bernsteina. S svojim zametnim glasom se je postavil ob bok močnim Placido Domingu in Lucianu Pavarottiju. Skupaj so v 80. letih postali slovita pevska trojka, ki je v takšni meri razširila priljubljenost opernih arij, da so postale tudi komercialne uspešnice. Pred leti se je Carreras zaradi levkemije povsem odmaknil iz pevskega sveta, vendar je pozneje nenadoma ozdravel. Poln življenjske energije se je vrnil med svoje zveste poslušalce in taksne-ga pričakujemo tudi na ponedeljkovem ljubljanskem koncertu, ki ga je omogočil Petrol. (M. Ž.)

Podrobnejše informacije lahko dobite v času uradnih ur na soli, in sicer ob torkih in četrtkih od 10. do 12. ure. Zunaj tega časa so informacije na voljo na telefonski številki 061/329-412. Sola uporabnih umetnosti Famul Stuart ima prostore v gradu Fuzine, Studenec 2a, v Ljubljani.

Lidija Bučar

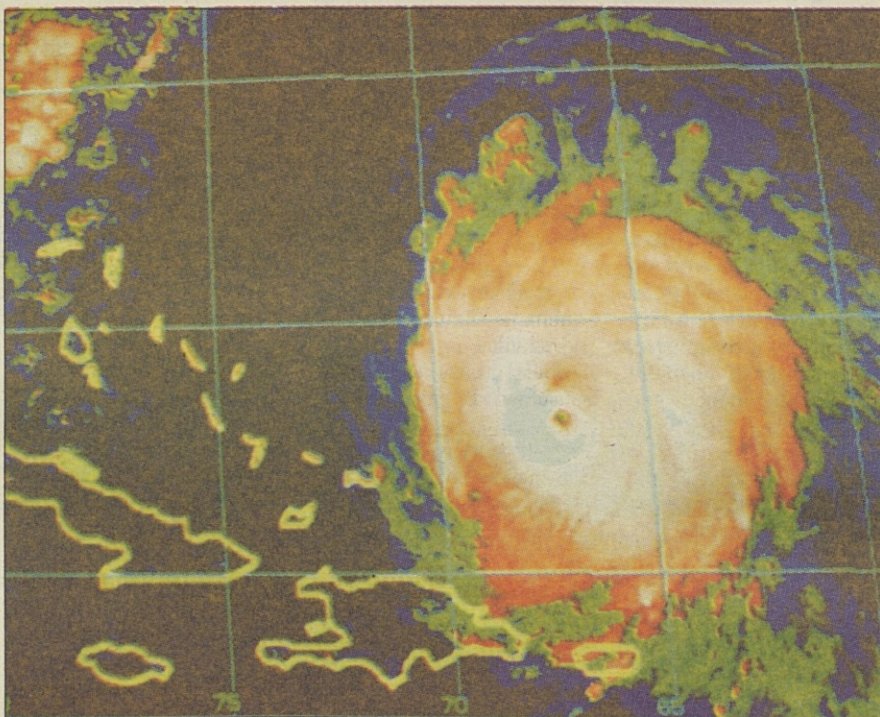
AMERIKA / METEOROLOGI BUDNO SPREMLJAJO MUHAŠTO POT ORKANA

Luis - eden najsilovitejših orkanov v 20. stoletju

Skoraj povsem je uničil Zavetrne otoke

MIAMI - Center za orkane v Miamiu budno spremlja tropski orkan Luis, ki je v prejšnjih dneh razdeljal Male Antile. Včeraj je bilo Luisovo »oko« na 23° severne širine in 23° 12' zahodne dolžine, približno tisoč kilometrov jugo-jugozahodno od Bermudskih otokov. Zdaj se pomika proti severozahodu, in sicer s hitrostjo 21 kilometrov na uro. Veter v njem se je vnovič okrepil, v Miamiu pa upajo, da se bo v prihodnjih urah usmeril proti severu in prizanesel atlantski obali. S satelitskega meteorološkega posnetka je razvidno, da je Luis eden največjih orkanov v tem stoletju.

Britanski otok Anguilla so razglasili za ogroženo območje, predsednik otoske vlade Hubert Hughes pa je zaprosil za mednarodno človekoljubno pomoč. Združene države Amerike so na Male Antile do zdaj poslale pomoč v višini sto tisoč dolarjev, vsi pa se zavedajo, da je to zgolj kaplja v morju potreb. Orkan je na otokih uničil telefonsko in električno omrežje, več tisoč ljudem pa je uničil njihove domove. Prizadel je predvsem turizem, saj je večina hotelov in drugih turističnih objektov uničenih ali zelo poškodovanih. Turistični delavci se tudi bojijo negativne propagande, saj je med šestnajstimi žrtvami orkana velik delež turistov. Žrtev bo nedvomno še več, ker menda pogrešajo več kot deset oseb. (telefoto AP)

NOVICE

Na Filipinih je vulkansko jezero povzročilo katastrofo

COTABATO (FILIPINI) - V poplavah, ki jih je povzročilo rušenje kraterja ognjenika Parker, v katerem je bilo vulkansko jezero, je zivljenje izgubilo 40 oseb, približno stisto pa jih pogrešajo. Voda je vdrla v deset vasi, trupla pa so našli tudi sto kilometrov daleč. Včeraj je iz Manile odletela na Mindanao skupina izvedencev, med katerimi je tudi več vulkanologov. Trenutno namreč ni jasno, ali je tragediji botrovalo tropsko deževje, ali pa je bilo rušenje kraterja znak, da se ognjenik Parker prebuja. Reševalci si prizadevajo, da bi poskrbeli za pet tisoč ljudi, ki jim je voda odnesla vse imetje.

Žrtve monsuna

NEW DELHI - Silovito monsunsko deževje je v Indiji povzročilo katastrofalne poplave, ki so zahtevale 29 življenj, več tisoč ljudi pa je ostalo brez domov. Samo v New Delhiju je brez strehe nad glavo 50 tisoč ljudi, saj je reka Jamuna prestopila bregove in poplavlila predmestja. Vse cestne in železniške povezave z glavnim mestom so pretrgane, položaj pa se iz ure v uro slabša.

Samomor najstnika

LONDON - Neki petnajstletni britanski dijak, obozevalec ameriškega rock zvezdnika Kurta Cobaina, ki je lani napravil samomor, si je na podoben način vzel življenje. Policija je ugotovila, da se je ubil s strelom v usta. Najstnikova prijateljica je povedala, da je bil fant dalj časa potrta, da pa ji ni zaupal, kaj namerala storiti.

ZDA / LETA 1862 ZADNJI PODOBEN PRIMER

Spolno nadlegovanje je senator plačal z izključitvijo iz kongresa

WASHINGTON - Po dolgi in burni preiskavi se je podpora republikanske stranke postopno ohladila, tako da je etična komisija ameriškega senata naposled lahko obracunala z republikanskim senatorjem in predstnikom finančne komisije Bobom Packwoodom, ki je moral odstopiti, če se je hotel izogniti izključitvi iz kongresa.

Oregonskega senatorja so obtožili spolnega nadlegovanja vsaj sedemnajstih sodelavk, in sicer v času od leta 1969 do leta 1990. Ocitali so mu tudi druge nepravilnosti - oviral je preiskavo in bivši ženi skušal prisrketi delo, tako da je nekaterim kongresnikom v zameno obljubljal usluge. Od casov državljanske vojne je Packwood prvi senator, ki si je s svojim obnašanjem prisluzil izključitev iz senata. Zadnjič se je kaj takšnega zgodilo, ko so morali leta 1862 senat zapustiti trije senatorji iz Indiane in Missourija, ker so podpirali boj južnih držav proti severnim.

Etlična komisija, ki jo vodi republi-

kanski senator Mitch McConnell, je po treh letih dela soglasno glasovala o usodi senatorja Packwooda. S podpredsednikom komisije, demokratom Richardom Bryanom, je McConnell včeraj objavil sklepe komisije in predstavil dokumente v zvezi s preiskavo, ki obsegajo več kot deset tisoč strani. Packwooda je ostro kritiziral, češ da bi si pred sodiščem s svojim obnašanjem zaslužil od deset do šestnajst mesecev zapora.

Obtoženec je najprej ježno izjavil, da je sklep etične komisije nepravilen in sramoten, njeno ravnanje pa bolj podobno tistemu pri spanski inkviziciji kot pri ameriskem senatu. Ze naslednjega dne je skrušen govoril pred senatom in izjavil, da se dobro zaveda sramote, ki ga je doletela v zadnjih treh letih in da zato ne zeli več povzročati sramote senatu in ga spostljivo zapuška. Njegova edina alternativa je bila cakanje, da bi ga iz senata izključili, kar se je zadnjič zgodilo pred 130 leti.

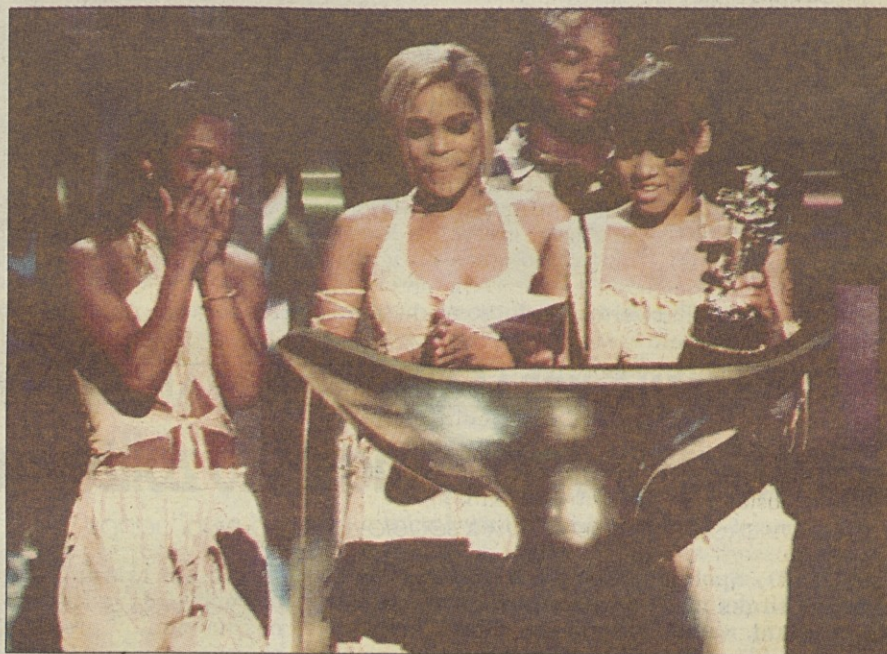
(telefoto AP)

ZDA / NAGRADNI VEČER MTV

Največ nagrad mladi temnopolti skupini TLC

Madonna in Michael Jackson sta dobila le po eno nagrado

NEW YORK - Glasbena televizijska mreža MTV je že dvanajsto leto zapored priredila slovesnost ob podelitvi nagrad za najboljši video leta. Nagrada MTV tekmuje s prestižnejšo nagrado Grammy, le da je tu poudarek na videospotih, ki tekmujejo v devetnajstih kategorijah. Najbolj uspešna je bila skupina TLC, ki jo sestavljajo tri mlade pevke. Za svojo pesem Waterfalls, ki govori o življenju v črnem getu, so prejele štiri nagrade. Med tekmece sta bila tudi Michael in Janet Jackson, ki sta bila nagrajena za video pesmi Scream. Tudi Madonna je dobila samo eno nagrado, in sicer za najboljši ženski video s pesmijo I Dream of Jeannie.

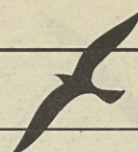
Trio TLC je bil najuspešnejši, saj je za pesem Waterfalls prejel kar štiri nagrade (AP)

Nagrado je prejela tudi Madonna (Telefoto AP)

Michel Jackson ob prihodu na prireditev (Telefoto AP)

NOVICE

Nadaljevanje irsko-britanskih pogajanj

BELFAST (Reuter) - Britanski premier John Major je zanimal poročila, da so pogajanja o položaju Severne Irske zaradi stalisc Sinn Feina zasla v krizo. Britanska vlada bo se naprej zahtevala, da pripadniki Ire po petindvajsetih letih terorističnih napadov predajo orožje. Major je poudaril, da bodo protestantske skupine zavračale pogajanja, vse dokler Ira ne bo začela izročati orožja. Prav vprašanje razorožitve vseh paravojskih skupin na Severnem Irskem je v ozadju petkove prekinitve pogajanj. Zaradi nasprotovanja katoliških in protestantskih skupin se lahko britanska in irska vlada odločita, da bosta nadaljnje predloge oblikovali sami, kar naj bi po izjavi britanskega diplomata olajšalo pogajanja.

Sprememba beloruskega volilnega zakona

MINSK (dpa) - Beloruski parlament je podprl odločitev o spremembi volilnega zakona. Poslanci so sprejeli zakon, s katerim so obvezen odstotek volilne udeležbe, ki je potreben za veljavnost volitev, znižali na 25 odstotkov. Na beloruskih parlamentarnih volitvah maja je bilo namreč v novi parlament izvoljenih premalo poslancev, saj je bila v večini volilnih okrožij volilna udeležba nižja kot petdeset odstotkov. Naknadne volitve bodo potekale 29. novembra.

RUSIJA NASPROTUJE ŠIRITVI ZVEZE NATO

Jelcin svari pred novo delitvijo Evrope

Ostra obsodba napadov na bosanske Srbe

MOSKVA (dpa) - Ruski predsednik Jelcin je zaradi novih zračnih napadov zveze Nato v Bosni posvaril pred širitvijo Nata na Vzhod in pred morebitnim novim sporom v Evropi. »Bila bi velika politična napaka, če bi se Nato razširil,« je včeraj dejal na tiskovni konferenci v Moskvi.

Le nekaj tednov po težavah s srcem je 63-letni Jelcin pred zbranimi novinarji nastopil zelo dobre volje. Povedal je, da bo o morebitni kandidaturi na predsedniških volitvah junija 1996 odločal sele

po parlamentarnih volitvah, ki bodo decembra. Na parlamentarnih volitvah se po lastnih besedah ne bo zavzel za nobeno stranko.

Dejal je, da se je stališče Rusije o sporu na oze-

mlju nekdanje Jugoslavije spremenilo, potem ko se je spremenil tamkajšnji položaj. Znova je poudaril, da »bombardiranje ni prava pravna osnova«, ker Varnostni svet ZN ni sprejel primerne odločitve o tem. »In nihče ni nič vprašal Rusije,« je dejal. Jelcin je znova pozval k sklicu mirovne konference, katere naj bi se udeležile vodilne zahodne industrijske države G-7, Rusija in vse sprte strani v Bosni.

Dejal je, da so letalski napadi Nata pokazali, kaj se utegne zgoditi, če se bo Severnoatlantska zveza razširila na Vzhod. Rusija bi se v primeru širitve Nata tesneje vojaško povezala z nekdanjimi sovjetskimi republikami, Evropa pa bi se spet razdelila na dva bloka - in znova bi grozila konfrontacija med njima. Jelcin je zvezo Nato pozval, naj se iz vojaške organizacije prelevi v politično, in zavrnil kritike, da se je njegov odnos do spora v nekdanji Jugoslaviji spremenil le zato, ker se je v Rusiji začel predvolilni boj.

Na tiskovni konferenci je v zvezi s parlamentarnimi volitvami v Rusiji, ki bodo 17. decembra, dejal,

Boris Jelcin je znova videti čil in odločen (Telefoto: AP)

da je položaj v državi zapleten. Ocenil je, da možnosti za uspeh volilnega bloka Nasa hiša Rusija, ki ga vodi premier Viktor Cernomirdin, niso večje kot možnosti drugih vodilnih strank, ceprav kritiki menijo, da Cernomirdinov blok predstavlja »stranko politične moči«. Jelcin je se izjavil, da »politično ne bo sodeloval na volitvah, da pa podpira stranke, ki se zavzemajo za nadaljnjo demokratizacijo Rusije, nadaljevanje reform in socialno zascito prebivalstva.

V predvolilni boj bo Jelcin po lastnih besedah posegal le v primeru, če bo treba zascititi rusko ustavo, za katero kot predsednik odgovarja. Dodal je se, da ni mogoče dopustiti, da bi prisli na

oblast skrajneži. Ostro je kritiziral tudi rusko zunanje ministrstvo pod vodstvom Andreja Kozirjeva in zagrozil, da bo primerno ukrepal, če se položaj ne bo izboljšal. Ni pa zelel povedati, ali razmislija o tem, da bi Kozirjeva odpustil.

Gospodarski položaj Rusije pred volitvami je previdno ocenil kot pozitivnega: rusko gospodarstvo po njegovih besedah sicer se ni stabilno, toda na nekaterih področjih je doseglo ociten napredek. »Konec leta bomo že imele gospodarstvo rast,« je menil. Prihodnjo nedeljo bo Jelcin, ki na tiskovni konferenci ni kazal znamenj utrujenosti, odpotoval v črnomorsko letovišče Soci, kjer si bo privoščil dvotedenski oddih.

Ruski Kozaki se zbirajo pred manifestacijo na moskovskem Rdečem trgu (Telefoto: AP)

NEREŠENA VPRAŠANJA MED ŠPANIJO IN MAROKOM

Ribiški spor ogroža maroško zblíževanje z Evropo

Čeprav okoliščine silijo državi k sodelovanju, so njuni odnosi vse prej kot dobrososedski

MADRID - Spanija in Maroko, ki ju loči le 14 kilometrov široka morska ozina, imata nerešenih vrsto vprašanj, najbolj sporna pa zadevajo ribolov, položaj eksklav Ceuta in Melilla, trgovino z mamili in ilegalno priseljevanje. Španska vlada vedno znova opozarja na »trmoglavost« maroških pogajalcev z Evropsko unijo, kar zadeva sporni ribolov. Zaradi tega so ogorčeni španski ribiči v južnošpanskih pristaniščih blokirali skladišča z marošskimi izdelki in večkrat zahtevali prekinitev vseh trgovinskih odnosov z Marokom.

Spanija je celo zagrozila, da bo preprečila maroška pogajanja o asociacijskem sporazumu med Evropsko unijo in Marokom, če ribiški spor ne bo rešen. Po mnenju diplomatov bodo maroški državniki skušali izkoristiti težave, s katerimi se sooča španska socialistična vlada, ki naj bi bila zaradi številnih skandalov nesposobna voditi pogajanja o ribolovu. V tork je prišlo do novega incidenta v meddržavnih odnosih: v Ceuti so španske oblasti potnikom v več sto maroških vozil odvzele vsa živila. Iz Madrida so sporočili, da so ukrep narekovali varnostni razlogi, saj v nekatere

severu Maroka povsem razumljivo, da prihaja do nesporazumov prav na območju Melille in Ceute; spore slikovito primerjajo z družinskimi prepiri.

»Ce zanemarim to zaskonsko nesoglasje, moram vendarle poudariti, da zagovarjam tesnejše povezovanje med državama na vseh področjih,« je prejšnji teden izjavil španski minister za ribstvo Luis Atienza in poudaril, da je Maroko »vzor stabilne magrebske države«.

Po pisanju madridskega El Paisa je dvajset let po koncu kolonializma prav zaradi nerešenih vprašanj zrasel »visok zid« med državama, ceprav sta kljub medsebojni nezaupljivosti in vedno novim obmejnim sporom prisiljeni sodelovati.

Na gospodarskem področju je trgovinska bilanca veliko bolj naklonjena Spaniji (presežek v meddržavni menjavi znaša 20 milijard pezet). V Maroku ima svoje obrate

nekaj več kot 800 španskih podjetij, Spanija je za Francijo tudi največja vlagateljica v maroško gospodarstvo, v Spaniji živi okrog sto tisoč Maročanov.

Junija je maroški notranji minister Dris Basri obiskal Madrid; v zadnjih šestnajstih mesecih je bil to prvi obisk kakega maroškega ministra v Spaniji. Basri je skušal omiliti napetost med državama, ki sta sklenili sporazum o tesnejšem sodelovanju med policijama v boju proti trgovini z mamili.

Glede ilegalnega priseljevanja Madrid opozarja, da Maroko ne uresničuje vseh točk sporazuma iz Rabata, po katerem naj bi maroške oblasti preprečevale illegalen prehod državne meje priselkom z afriške celine. Po treh letih, ko se je število ilegalnih prehodov meje zmanjšalo, je zdaj naandaluzijskih plazah opaziti čedalje več temnopoltih tujcev.

Claude Casteran / AFP

KANADA

Indijanci izkopali bojno sekiro

RUSSELL BLINCH / REUTER

TORONTO - Zadnje poletje je pri kanadskih Indijancih izzvalo veliko nezadovoljstva. Veriga nerešenih zahtev po nekot njihovi zemlji, veliko zmanjševanje zveznih programov za prvotne naseljence in skrajna revščina številnih kanadskih domorodcev so pripeljali do skrajnega razočaranja in nezadovoljstva. V sredo je policija v strelskem spopadu v pokrajinskem parku Ipperwashu, ki so ga zavzeli indijanski skrajneži v južnem Ontariu, enega domorodca ubila, dva pa hudo ranila.

Dogodka sta nadaljevanje vrste spopadov v zadnjih nekaj mesecih, o katerih Indijanci pravijo, da se bodo v prihodnje se bolj razplamteli. »V državi zdaj kar vre,« je dejala Diana Jardine, direktorica Kongresa prvotnih naselencev v Ottawi. »V ljudeh se kopici brezup.«

V Kanadi prebiva 565 tisoč Indijancev. Pritožujejo se, da so skrajno razočarani zaradi dolgoletnih pogajanj z zvezno vlado o zemljskih zahtevah. Včasih sporazuma tudi po sklenitvi ni mogoče uresniti zaradi sporov s predstavniki provinc. V številne spopade so vpletene frakcije mladih in dobro oboroženih domorodcev, ki se za svojo pravico do zemlje, ki so jim jo okrog leta 1600 odvzeli evropski priseljenci, želijo boriti, ne pogajati. V zahodni provinci Britanske Kolumbije so Indijanci postavili vrsto blokad, na severu so zmotili gozdarska dela, indijanske tolpe v Pentictonu pa so to pomlad v protest proti razširitvi sportnega središča na zemlji, ki jo terjajo od države, zmotile smucarsko sezono. Na začetku poletja se je približno sto do-

morodcev blizu Ipperwasha, kraja tokratnih nemirov, z avtobusom zaletelo v vrata glavnega poslopja v oporišču kanadske vojske in ga zavzelo. Vojska, ki se je raje izognila nasilju, jim je oporišče predala.

V Labradorju v vzhodni Kanadi so domorodci vse bolj razburjeni zaradi uporabe njihove zemlje za vadbeno oporišče Natovih vojnih letal. Praviijo, da grmenje letal nad drevesi moti divjadino in njihov način življenja.

Od nasilnega obračuna med zob oboroženimi Indijanci plemena Mohawk in kanadsko vojsko julija 1990, v katerem je umrl eden od policistov, se spopadi množijo. Indijanci, ki so se na koncu predali, so protestirali proti razširitvi igrišča za golf na zemlji, ki jo terjajo. Protesti prvotnih naselencev po vsej Kanadi zbujaajo zaskrbljenost, nekateri njihovi nasprotniki pa zahtevajo odločne akcije. »Vlada mora uveljaviti svoje zakone,« je nedavno zapisala Diane Francis, urednica torontskega časopisa The Financial Poster. »Za božjo voljo, tja, kjer so težave, pošljite vojsko.« Nasprotno pa je bilo po mnenju Calvina Helina, predsednika Investicijske in trgovinske zveze domorodcev v Vancouvru v Britanski Kolumbiji, neizogibno, da so Indijanci končno stvari vzeli v svoje roke. Dejal je, da so kanadski domorodci najrevnejši prebivalci te precej premožne države, hkrati pa so razburjeni, ker država zmanjšuje proračun, namenjen za prvotne naseljence, ter se noče pogajati o zemljskih zahtevah. »Nekot se bo rodila generacija, ki tega ne bo več prenasala,« je dejal Helin.

AMERIŠKI MIROVNI NAČRT ZA BIH SE URESNIČUJE

Konec sanj o veliki Srbiji

Bosno so v Ženevi razdelili in ohranili enotno

ZENEVA (Reuter, dpa) - Zunanji ministri treh sprtih strani v nekdanji Jugoslaviji so se včeraj zvečer sporazumeli o temeljnih določilih ameriškega mirovnega načrta in tako naredili prelomen korak k resitvi stiri leta trajajoče krize na Balkanu. »Bosna bo ostala mednarodno priznana država v svojih sedanjih mejah, sestavljena iz dveh entitet: muslimansko-hrvaske federacije in Republike srbske,« so zapisali pogajalci v skupni izjavi.

Ameriški mirovni odposlanec Richard Holbrooke je na tiskovni konferenci po srečanju izjavil, da »so Hrvaska, Bosna in Hercegovina ter ostanek Jugoslavije sprejeli sporazum, ki korenito omejuje vojno in vodi le k trajnemu miru«. Diplomati so po srečanju izjavili, da sporazum Bosni in Hercegovini v prihodnje zagotavlja ozemeljsko integriteto, čeprav jo deli v dve skoraj enako veliki enoti. »Vsako dolgo potovanje se začne s prvim korakom,« je izjavil bosanski zunanji minister Muhamed Šaćirbegović, »in to je prvi korak.« Hkrati je odločno zavrnil možnost, da bi se separatistični Srbi pridružili veliki Srbiji. »Enkrat za vselej smo odpravili možnost, da pred našim pragom nastane velika Srbija,« je se povedal Šaćirbegović. V sporazumu so tudi bosanski Srbi prvič javno sprejeli formulo velikih sil, po kateri jim pripada le 49 odstotkov Bosne, čeprav je nadzorujejo več

kot 70 odstotkov. Zunanji ministri ZR Jugoslavije je zato sporazum ocenil kot dokaz, da si Srbi resnično želijo miru. To pa ni zmotilo Mladićevih borcev, ki so izstrelili mino na znamenito sarajevsko »avenijo ostromrelcev«. Ranila je najmanj tri Sarajevčane, ki so proslavljali nove Natove letalske napade za razbitje obroča okrog bosanske prestolnice. Mnenje o uspehu operacije Zahoda je deljeno. »Srbi se ne umikajo, pa tudi novega orožja ne dovajajo,« je izjavil tiskovni predstavnik ZN v Sarajevu Ivanko. Srečanje v Ženevi, ki je prvo po skoraj letu dni, lahko ocenimo kot velik uspeh, vendar ostaja nerešeno vprašanje vzhodne Slavonije, ki se je Beograd ne zeli odreci. Kljub temu se je včeraj del hrvaških in srbskih enot umaknil z demarkacijske crte, ki deli delno sprednjo stran in enklavi. »Najmanj 500 hrvaških vojakov se je umaknilo že v četrtek, več kot 1200 pa jih je prve

bojne položaje zapustilo včeraj,« je sporočil tiskovni predstavnik Uncroja v Zagrebu Leah Melnick. Stevila srbskih vojakov, ki so se umaknili, ne pozna, saj je gibanje pripadnikov mirovnih enot na tem območju močno omejeno.

Diplomate v Ženevi nerešeno vprašanje vzhodne Slavonije precej skrbi, saj je ključnega pomena za medsebojno priznanje držav, ki je najpomembnejši del ameriškega mirovnega načrta. Hrvaški zunanji minister Mate Granić je že izjavil, da bo Hrvaska »zelo hitro« reintegrirala zasedena ozemlja.

Zunanji ministri Milutinović, Granić in šaćirbegović se si segli v roke; tudi po zaslugi Richarda Holbrookea (Telefoto: AP)

Besedilo sporazuma o prihodnji ureditvi Bosne in Hercegovine

ZENEVA (Reuter) - Najpomembnejše točke besedila o prihodnji ureditvi Bosne in Hercegovine, o katerem so se včeraj sporazumeli predstavniki ostanka Jugoslavije ter hrvaske in bosanske (muslimanske) vlade.

1. Bosna in Hercegovina bo obstojala znotraj sedanjih meja in tako ostala tudi mednarodno priznana.

2. Bosno in Hercegovino bosta sestavljali dve entiteti: bosansko-hercegovska federacija, kot jo določa washingtonski sporazum iz leta 1994, in Republika Srbska.

2.1. Osnova za ozemeljsko razdelitev 51:49 je predlog skupine za stike in je najpomembnejši del sporazuma. O natančni ozemeljski razdelitvi se bosta strani se pogajali.

2.2. Entiteti bosta se naprej spostovali sedanja pravna določila, hkrati pa tudi nova, ki prvih ne izključujejo.

2.3. Lahko bosta razvili posebne odnose tudi s sosednjimi državami, pri tem pa bo morala biti upoštevana suverenost in ozemeljska integriteta Bosne in Hercegovine.

2.4. Obe entiteti se bosta zavezali za:

a) izvedbo volitev pod nadzorom mednarodne skupnosti;

b) sprejetje in izpolnjevanje mednarodno uveljavljenih določil o varovanju človekovih pravic, med njimi svobode gibanja. Razseljenim osebam bo dovoljena vrnitev na njihove domove, ali pa bodo deležne pravičnega nadomestila;

c) ustanovitev arbitražne komisije, ki bo rešila morebitna nesoglasja.

3. Sodelujoči na pogajanjih so se na celno sporazumeli se o naslednjem:

3.1. ustanovitvi komisije za razseljene osebe, ki bo (s pomočjo mednarodnih predstavnikov) odgovorna za vračanje pregnancev na njihove domove oziroma za dodelitev pravične odškodnine;

3.2. ustanovitvi bosansko-hercegovske komisije za človekove pravice, ki bo od obeh strani zahtevala uresničevanje svojih določil, obe entiteti pa bosta spostovali odločitve te komisije;

3.3. ustanovitvi bosansko-hercegovskih družb, ki jih bosta skupaj financirali, skupna last pa bodo tudi transportna sredstva;

3.4. imenovanju komisije za ohranitev kulturnih spomenikov;

3.5. določitvi in delovanju arbitražne komisije, ki bo reševala nesoglasja med entitetama.

PORTRET

Dinamični diplomatski maček Hoolbrooke

WASHINGTON - Richard Holbrooke, ki je ta konec tedna vodil pogajanja med srbsko, hrvasko in bosansko stranjo v Ženevi, velja za zelo dinamičnega politika. Njegove lastnosti so mu zelo koristile v zadnjih mesecih pri njegovi »potovalni diplomaciji« med Sarajevom, Zagrebom in Beogradom. Holbrooke, ki je star 54 let, koristi tudi njegova mnoga stranka življenjska pot, saj je bil že uradnik, novinar in bančnik. Leta 1962 je začel delati v ameriskem zunanjem ministrstvu, v letih 1968 in 1969 pa je sodeloval na pogajanjih o sklenitvi miru v Vietnamu. Leta 1972 je postal glavni urednik priznanega zunanjepolitičnega tednika Foreign Policy, pozneje pa je uspel s svojo knjigo The Pentagon Papers. Potem ko je bil pod predsednikom Carterjem vodja oddelka za vzhodno Azijo in Pacifik v ameriskem zunanjem ministrstvu, je Holbrooke leta 1985 prevzel vodilni položaj pri newyorški investicijski banki Lehman Brothers. Leta 1992 je bil v zunanjepolitičnem mostvu Billa Clintona, po njegovi izvolitvi leta 1993 pa je postal veleposlanik v Bonnu. Tam je presenetljivo hitro postal zelo vpliven in priznan, toda že po devetih mesecih ga je Clinton poklical v domovino. Kot vodja oddelka je v ameriskem zunanjem ministrstvu dobil nalogo, da na novo organizira politiko do Evrope. Njegova naloga pa je predvsem to, da poveča zaupanje evropskih zaveznikov v zunanjo politiko predsednika Clintona.

Thomas Maier / dpa

Bodo z ženevskim dogovorom za Sarajevo res prišli brezskrbnejši dnevi? (Telefoto: AP)

Opravičilo

V četrtkovem intervjuju z veleposlanikom Republike Makedonije v Sloveniji je prišlo do nekaterih neljubih napak. Med drugim smo napakno zapisali veleposlanikovo ime, ki se pravilno glasi Dmitar, ne Dimitar Mirčev. Veleposlaniku Mirčevu in bralcem se za to in druge tipkarske napake iskreno opravičujemo.

NOVICE

Clinton podpira pregon vojnih zločincev

DUNAJ (Reuter) - Ameriški predsednik Bill Clinton v pismu lovcu na naciste Simonu Wiesenthalu obsoja zločine bosanskih Srbov in se zavzema za sodni pregon oseb, osumljenih vojnih zločinov na območju nekdanje Jugoslavije. Zapisal je tudi, da ZDA niso nikoli omahovale v nedvoumni obsodbi zločinov, ki so jih zagrešili bosanski Srbi. Ameriški predsednik podpira tudi ustanovitev in delo Mednarodnega sodišča za vojne zločine v Haagu. Clintonovo pismo je odgovor na javni Wiesenthalov poziv, naj ameriška administracija obsodi voditelje bosanskih Srbov. Generala Mladića in Radovana Karadžića je sodišče obtožilo zločinov proti človeštvu in genocida. Clinton je izrazil prepričanje o kazenski odgovornosti posameznikov za vojne zločine ne glede na njihov položaj.

Kitajska pomoč srbskim beguncem

BUKARESTA (AFP) - Kitajska bo prek romunskega Rdečega križa srbskim beguncem, ki jih je sprejela ZR Jugoslavija, poslala humanitarno pomoč v vrednosti 42 tisoč dolarjev. Pomoč obsega mleko v prahu in sredstva za dezinfekcijo. Posiljka mora dobiti se dovoljenje komisije ZN, ki nadzoruje izvrševanje ukrepov proti ZRJ. Romunski Rdeči križ je v preteklosti že stokrat posredoval pri transportu kitajske pomoči, namenjene Beogradu.

Požiganje in ropanje srbskih hiš se nadaljuje

ZAGREB (Reuter) - Uradniki ZN so izjavili, da hrvaški vojaki in civilisti se vedno pozigajo in ropajo hiše, ki so jih zapustili Srbi. ZN ne verjamejo uradnemu Zagrebu, da gre za posamezne izgrede. Po podatkih ZN je hrvaška vojska ta teden načrtno požigala in plenila srbske hiše. Opazovalci ZN so videli vojake, ki so ropali gospodinjske predmete in stanovanjsko opremo. Poveljnik hrvaske vojske na območju nekdanje Krajine general Ivan Cermak je zagotovil, da bodo odgovorne kaznovale. Podrejenim častnikom je ukazal, naj storijo vse potrebno, da se bodo požiganja in ropanja končala. Opazovalci ZN poročajo tudi o pobojih, ki so jih zagrešili hrvaški vojaki po koncu ofenzive. Vojska in civilna policija sta poostri nadzor. Hrvaska bi lahko zaradi omenjenih kršenj pravic srbskega prebivalstva v Krajini vnovič ostala pred vrati Sveta Evrope. Varnostni svet je v torek izrazil »globoko zaskrbljenost« zaradi množičnega bega več kot 150 tisoč krajinskih Srbov. Od hrvaske vlade je zahteval, naj raziše morebitne zlorabe in prepriči množični beg Srbov z ozemlja, kjer so živeli vse od 17. stoletja.

Očividce vojnih zločinov bodo iskali z anketami

DUNAJ (AFP) - Da bi olajšali delo Mednarodnega sodišča za vojne zločine v Haagu, je društvo za človekove pravice med begunce z območja nekdanje Jugoslavije razdelilo posebne ankete. Namen vprašalnikov je pridobitev podatkov o morebitnih očividcih zločinov. Na tiskovni konferenci je predstavnica društva pojasnila, da so ankete namenjene predvsem beguncem, ki so nastanjeni v Avstriji, Nemčiji, Svici, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini. V anketi osebe, ki so bile morda očividci zločinov, sprašujejo, kdaj in kje so se ti vojni zločini zgodili in ali poimensko poznajo storilce. Sodelovanje društva in mednarodnega sodišča naj bi predvidoma potekalo šest mesecev.

NOVICE

Kriza v palestinsko-izraelskih pogajanjih

HEBRON (Reuter) - Zakrinkani mozeje v izraelskih uniformah so včeraj na Zahodnem bregu ubili 25-letnega Palestinca, za uboj pa naj bi bila odgovorna zidovska protirabska organizacija. Izrael je že zanikal, da so bili storilci pripadniki izraelske vojske. Palestinci so dejali, da je skupina mož v izraelskih uniformah, nekateri so nosili plinske maske, vdrla v domove Palestincev v Halhulu, začela pretepati prebivalce in ubila Salmama Zamarija. Izraelski minister za okolje Josi Sarid, ki je eden od glavnih pogajalcev v mirovnem procesu med PLO in Izraelom, je v skrbeh zaradi krize v mirovnem procesu, s katerim naj bi Palestinci v Hebronu na Zahodnem bregu dobili večjo samoupravo. »Priznajmo si resnico, čeprav jo ljudje želijo prikriti. V pogovorih je prislo do krize,« je po maratonskih pogajanjih ter neuspešnem poskusu sklenitve sporazuma med Jaserjem Arafatom in izraelskim zunanjim ministrom Simonom Peresom za izraelski vojaški radio dejal Sarid.

Ukrepi proti Iraku ostajajo

NEW YORK (AFP) - Varnostni svet ZN se je na petkovem zasedanju odločil, da bo režim ukrepov proti Iraku ostal nespremenjen. Poglavitni očitek Iraku je, da je inšpektorjem ZN prikrival pomemben program izdelave orožja za množično uničevanje. Vpogled v iraske programe je razkril ambiciozne nacrtje te države za izdelavo orožja za množično uničevanje. Po nepreverjenih informacijah naj bi Irak nacrtoval prvi jedrski poskus v letu 1991, vendar mednarodna organizacija za nadzor nad jedrsko energijo teh informacij zaenkrat se ni mogla potrditi.

Shell in Greenpeace o prihodnosti Brent Spara

LONDON (dpa) - Nizozemsko-britanska naftna družba Shell je povabila vodjo krovne organizacije Greenpeace International Thila Bodeja na pogovor o prihodnosti naftne plosčadi Brent Spar. Srečanje, ki naj bi bilo oktobra, so napovedali po včerajšnjem londonskem sestanku z britanskimi okoljevarstveniki. Z Greenpeaceom naj bi se srečali, preden se bodo prihodnje leto dokončno odločili o odlaganju odpadkov. Shell se je namreč po močnem mednarodnem nasprotovanju junija odločil, da ne bo potopil naftne plosčadi Brent Spar v Atlantiku, kar je najprej nameraval.

PARIZ / VODITELJI PROTESTOV NA MURUROI MORALI DOMOV

Zaradi protestov nezaželeni

Nekaj okoljevarstvenikov je še vedno na atolu Hao

PARIZ (Reuter, AFP, dpa) - Francija je včeraj iz Pariza izgnala štiri Greenpeaceove aktiviste, ki so vodili protijedrske demonstracije v južnem Tihem oceanu, potem ko so jih z vojaškim letalom iz Francoske Polinezije prepeljali v francosko prestolnico. Greenpeace je francoske oblasti obsodil, da so druge člane posadke dveh Greenpeaceovih ladij pustile na oddaljenem atolu Hao v Francoski Polineziji, kamor jih je nagnala francoska mornarica.

Stirje aktivisti so tako morali izbrati polete iz Pariza domov - v Nemčijo, na Nizozemsko, dva pa sta odšla na Novo Zelandijo. »Jacques Chirac v Parizu ne trpi opozicije,« je novinarjem povedal vodja Greenpeacea Remi Parmentier. Prebivalci Tahitija so v četrtek zvečer pričakovali se drugi val nasilja, vendar so se včeraj zjutraj razmere v Papeetu v Francoski

Polineziji umirile. Tiskovni predstavnik visokega komisarja je zatrdil, da bodo v nekaj dneh odpri v četrtekovem pouličnem divjanju uničeno letališče.

Protijedrskim protestom se bosta na jutrišnjih tekmah pridružila tudi nogometaši italijanskih klubov Sampdoria in Milana Christian Kerrembeu in Marcel Desailly. Na koncu tekme bosta oble-

PO ATENTATU V LYONU

Francija na preži

PARIZ, LYON (dpa) - Le nekaj ur po četrtkovi eksploziji avtomobila bombe pred eno od zidovskih sol pri Lyonu, v kateri je bilo poškodovanih trinajst ljudi, je francoska vlada sklenila se bolj poostri varnostne ukrepe. S posiljanjem policistov na železniške postaje, letališča in meje je okrepila nadzor, saj želi preprečiti nova teroristična dejanja.

Izboljšali pa naj bi predvsem varovanje sol, je včeraj v Parizu poročal minister za solstvo François Bayrou. Za opazovanje in varovanje bodo po potrebi uporabili tudi vojsko. Ministrski predsednik Alain Juppé je v četrtek zvečer po posvetovanju s pristojnimi ministri obnovil tudi varnostni nacrt, ki so ga nazadnje uporabili v zalivski vojni leta 1991. Pred solskimi vhodi in izhodi naj bi po vsej državi prepovedali parkiranje avtomobilov, je minister za solstvo sporočil po radiu. Izogibali se bodo tudi zbiranjem večjega števila solarjev pred solami. »Opozoriti moramo vse, tako učitelje kot starše,« je poudaril. Starsi bi morali na varnostne ukrepe vplivati z lastnimi zamislimi, predvsem pa morajo ohraniti mirno kri.

Avtomobil s skrito bombo je v četrtek eksplodiral pred zidovsko solo v pre-

dmeštvu Lyona Villeurbanne. Lyonski državni tožilec Jean-Amedee Lathoud je včeraj novinarjem potrdil, da se je razstrelivo skrivalo v steklenici, ki so jo teroristi napolnili z vijaki in zobci, da bi povečali učinek eksplozije. Po včerajšnjem koncem uradnem poročilu je bilo v atentatu trinajst ranjenih, stirje od njih pa so bili zjutraj še vedno v bolnišnicah. Eden od poškodovanih je hudo opečen. Lyonski rabin Richard Wertenschlag je poudaril, da bi bile posle-

Prizorišče četrtkovnega atentata v Lyonu (Telefoto: AP)

dice veliko hujše, če bi bomba eksplodirala le nekaj minut pozneje, ko je več kot šeststo uencev zapustilo poslopje, na svoje otroke pa so pred solo čakali se starsi. Čeprav je poskušala policija z natančno kriminalistično preiskavo že v petek poiska-

ti storilce, je bila - tako kot pri iskanju povzročiteljev petih terorističnih dejanj, ki so se zgodila v Franciji od konca letosnjega julija - neuspešna. Da je bil avtomobil, v katerem je eksplodirala bomba, nedavno ukraden, je poročala francoska televizija

TF 1. Bomba naj bi bila izdelana na podoben način, kot ga uporabljajo islamski teroristi, poročajo francoski mediji. Politiki so že pri prejšnjih terorističnih napadih namigovali na »islamsko sled«, vendar za svoje sume niso imeli dokazov.

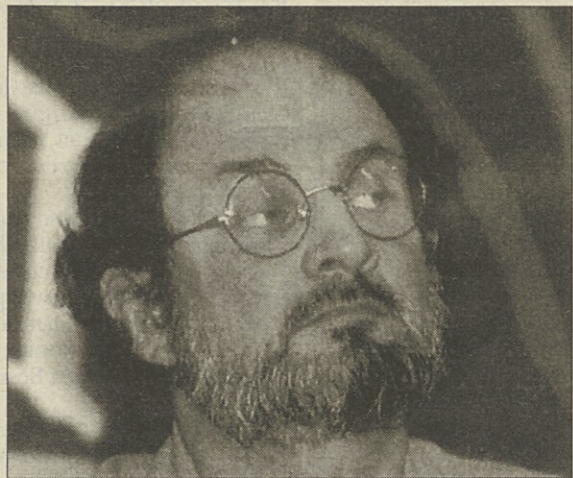
SALMAN RUSHDIE ZNOVA SE JE NEMIR

Mavrov zadnji vzdih razbesnel hindujce

SUE BAKER / REUTER

LONDON - Zdi se, da je Salmanu Rushdieju usojeno, da seje nemir, in tudi njegov novi roman - prvi po sedmih letih - je neizpodbiten dokaz za to. Roman Mavrov zadnji vzdih (The Moor's Last Sigh), ki ga je britanski pisatelj napisal v šestih letih skrivanja pred iransko smrtno obsodbo zaradi Satanskih stihov (-The Satanic Verses) in ga kritiki ocenjujejo kot njegovo najboljšo delo, je tokrat razburil hindujske nacionaliste v Bombaju, Rushdiejevemu rojstnem mestu in prevladujočem kraju dogajanja v romanu.

Rushdie v delu opisuje karikaturu političnega močnega z nenaključno podobnostjo Balu Thackeraya, vodji indijskega levega krila hinduistične stranke Siv Sena. Izid romana v Londonu je v Bombaju izzval zahteve po prepovedi, zaradi strahu pred izbruhi nasilja pa se doslej še ni pojavil na bombajskih knjižnih policah. Kljub dolgem letom stirindvajseturne policijske zasluge in strahu se Rushdie ne namerava ukloniti. »Gre za skrajno diktatorsko politično stranko, ki trenutno upravlja Bombaj in se nikakor ne strinja s hudo kritiko takšnih političnih prijemov v mojem romanu,« je v nedeljo izjavil na britanski televiziji BBC. »Izkoristil sem pravico do izražanja svojega mnenja, in če to gospodu Thackerayu ni všeč... Sicer pa nisem pričakoval, da mu bo.« Ta del romana pa je le kapljica v sirnem morju dogajanja v knjigi, v kateri se kar tare omamnih značajev in fantastičnih dogodkov. Kritiki menijo, da je z njim presešel celo roman Polnočni otroci (Midnight's Chil-

dren), ki je bil nagrajen.

Mavrov zadnji vzdih je pravzaprav nadaljevanje Polnočnih otrok, Rushdiejevega panoramskega romana o indijskem travmatičnem prehodu v neodvisnost leta 1947, videnem skozi oči antijunaskega otroka Salima Sinaja. V zadnjem romanu je Rushdie življenje v neodvisni Indiji predstavil v vsej njeni kulturni, etnični in verski raznolikosti ter kaosu, zgodbo pa tokrat pripoveduje odrasel moški - pravzaprav otrok, ki raste z nadnaravno hitrostjo in odraste že pri desetih letih. Maver Moraes Zogoiby je bogat dedič družinskega trgovskega podjetja, ki ga na koncu doletita sramota in revščina. Je predstavnik indijske večplastnosti. Njegova mati trdi, da je potomka portugalskega raziskovalca Vasca da Game, vzgojena pa je bila kot katolicanka. Njegov oče je Zid z arabskim imenom, njegovi mavrski predniki pa so bili okrog leta 1500 pregnani iz Portugalske.

S povezovanjem zgodovinskih dejstev z nadrealistično fikcijo Rushdie prek Mavra in knjižne zasedbe

močnih zensk, ki služijo kot metafora za »mater Indijo« - predvsem njegova mati Aurora - raziskuje vezi med narodnostjo in identiteto. Po oceni založbe Jonathan Cape je roman »neverjetna domisljajska mojstrovina, spektakularno ambiciozna, smešna, satirična in sočutna; je serenada svetu, ki izginja, hkrati pa tudi zadnji vzklík navdušenja«. Britanski casopis Times jo je imenoval »izredno delo; ocarljivo, smešno, resno in polno značajev, ki se gibljejo na meji med realizmom in navidezno nenevernostjo«. Medtem ko je roman Polnočni otroci otroško obujanje spominov na Bombaj, pa Mavrov zadnji vzdih mesto vnovic obišče z očmi manj strpnega odraslega, ki ga prezeeno iz njegovega »mesta zmedenega, večrasnega veselja«, se je glasil članek v Timesu.

Kritiki so v prejšnjih Rushdiejevih delih pogresali čustveno raven, pripisovali pa so jo Rushdiejevu močnemu občutku izgube po begu iz ljubljene Indije, odkar je februarja 1989 pokojni iranski ajatola Homeini izdal ukaz za njegovo usmr-

titev (fatvo). »Od fatve naprej se v Indijo nisem mogel vrniti in strašno jo pogrešam. Pisanje knjige - vrnitev v duhu - mi je pomagalo, da se mi je spet približala,« je Rushdie dejal v nedavnem intervjuju. Homeinijev ukaz je bil izdan kot kazen za avtorjevo domnevno onečascenje islama v Satanskih stihih. Kljub diplomatskemu pritisku, javnim pozivom in nenehni mednarodni kampanji ga se vedno niso preklicali. Leta 1988 so roman prepovedali v skoraj vseh islamskih državah in v Indiji, kjer je knjiga izzvala najhujše nemire. Prvi Rushdiejev roman po Satanskih verzih Mavrov zadnji vzdih potrjuje, da se je osemindstiridesetletni avtor vdal v usodo in se povzpel nad vse grožnje. V letih skrivanja je objavil tudi dve zbirki novel. »Pisanje teh del je bil zame pomemben korak. Spoznal sem, da tej neprijetni zadevi ne smem več dovoliti, da bi me ovirala pri tem, kar počnem najraje. Hotel sem si dokazati, da lahko to, kar se mi dogaja, sprejmem in preidem. Končno imam občutek, da mi je uspelo.«

Večina kritikov se strinja, da se je z romanom vrnil na stara pota ustvarjanja virtuosnih besednih oblik. Rushdiejeva značilna moč pisanja je spet v razcvetu in učinkoviti dialogi se vrstijo na vsaki strani. Morda je najboljši dokaz za to odloomek na prvi strani novega romana. Izreče ga sicer Zogoiby, vendar je odsev Rushdieja: »Ko me bodo moji zasledovalci odkrili, me bodo nasli pripravljene, potrepeljive, zasople, pripravljene. Tukaj sem. Drugače ne gre.«

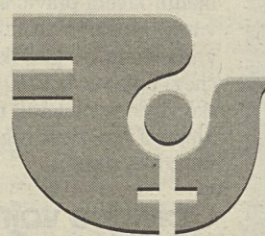
PETI DAN KONFERENCE ZN O ŽENSKAH V PEKINGU

Izobraževanje, dedovanje...

Polemična razprava o določilih sklepnega dokumenta

PEKING (Reuter, AFP, dpa) - Predstavnice več kot 180 delegacij so peti dan svetovne konference o ženskah razpravljale o dedovanju in izobraževanju - dveh perečih temah, ki sta omenjeni tudi v sklepnem dokumentu tokratnega srečanja. Tudi včeraj je bilo v Pekingu več protestnih zborovanj, v predmestju Huairou pa se je končal desetdnevni forum mednarodnih nevladnih organizacij - največje srečanje žensk doslej, ki se ga je udeležilo več kot 30 tisoč predstavnic.

Z nacrtom nadaljnjih ukrepov za izboljšanje položaja žensk v naslednjih desetih letih naj bi dosegli enakost med spoloma. Zato

je v dokument vključena tudi pravica do dedovanja, ki naj bi bila enaka za oba spola, čemur so na plenarnem zasedanju nasprotovala nekatere delegacije islamskih držav. Koran namreč določa, da dedika deduje le polovico toliko kot njen brat, kar so številne islamske države prevzele kot zakon o dedovanju. »Taksen zakon je največja ovira gospodarskemu razvoju,« je dejala

Monira Sieda Akter Khatun iz Bangladeša.

Druga vroča tema na razpravi je bila izobraževanje. Ker je ena od treh žensk neizobražena in ker je med 885 milijoni nepismenih ljudi kar dve tretjini žensk, so na plenumu prav na dan pismenosti govorili o prihodnjih ukrepih. »Ključ za razvoj in odpravo revščine je izobraževanje deklic in žensk,« je opozorila predstavnica Unesca Colin Power.

Včerašnje razpravo pa je zmotila skupina 20 lezbijk, ki so z balkona razvile sedemmetrski trak z napisom »Pravice lezbijk so človekove pravice!« Zahtevalo so, da se v sklepnem dokumentu uvrsti tudi pravica do spolne usmerjenosti.

ODBOJKA / NA ŠTARTU EP ZA MOŠKE V GRČIJI

Glavna favorita z lahkoto slavila

Nizozemci so premagali preplašene Jugoslovane, Italijani pa Romune

Nizozemska - Jugoslavija 3:0 (15:5, 15:2, 15:9)

PIREJ - Dvorana miru in prijateljstva, 300 gledalcev, sodnika Moravcik (Slk) in Dvorzak (Ces).

JUGOSLAVIJA: Petrović (1 točka + 9 menjav), Tanasković (0+8), Brdjić (5+22), Mester (1+0), Kovac (2+14), Grbić (0+1), Vujević (0+1), Boskan, Jokanović, Gerić; Djurić ni vstopil.

NIZOZEMSKA: Held (3+6), Görtzen (3+8), Zwerver (8+11), van de Goor (2+14), van der Muelen (12+13), Blangé (3+3); Latuhihin, Rodenburg, Schuil, van der Horst, Nummerdor, van Es niso vstopili.

Uvodna tekma 19. evropskega prvenstva v odbojki za moške med Nizozemsko in ZRJ je pokazala, da je Nizozemska vsekakor prvi favorit skupine A v Pireju. Stevilne menjave so pokazale, da mostvi se nista v polni pripravljenosti, predvsem slabo pa so igrali Jugoslovani, ki so se ustrašili slovutih nasprotnikov.

V prvem nizu so Jugoslovani težko prihajali do točk, poleg tega pa so se preveč gresili pri servisu, tako da so uvodni niz izgubili po 28 minutah s 15:5. Tudi v nadaljevanju je bila slika ista. Nizozemci so zlahka napadali in prebijali blok, van der Muelen pa je bil neresljiva uganka. Sele v tretjem nizu se je igra razživele. Plavi so povedli z 2:0, vendar so Nizozemci prevzeli pobudo (2:7). Pri izidu 5:9 sta niti igre prevzela v svoje roke Kovac in Mester. ZRJ je izenačila na 9:9, toda odlična nizozemska obramba je v zaključku tekme tehnično nagnila na svojo stran.

»Zadovoljen sem, da smo prvo tekmo na prvenstvu odigrali na tako visoki ravni. ZRJ zelo cenimo, saj menim, da spada med boljše v nasi skupini. Moji fantje so odlično igrali v obrambi in bloku, ceprav vem, da se nismo razvili svoje igre. Preprican sem tudi, da bomo v igri se napredovali,« je po uvodni zmagi dejal nizozemski selektor Joop Alberda.

Jugoslovanski trener Zoran Gajić pa ni bil preveč razočaran: »Za odlično igro v obrambi lahko Nizozem-

cem le cestitam, vseeno pa je rezultat previsok. Nismo pokazali vsega, ker so se igralci ustrašili zvenečega nasprotnika. Predvsem so odpovedali ključni igralci. Toda pred nami so se pomembnejše tekme.«

Posebna cast bo doletela jugoslovansko reprezentanco, ki jo bo jutri ob 16.45 po našem času pred tekmo z Grčijo pred novinarji v sobi za intervjuje pozdravil predsednik CEV Michalis Mastrandreas.

Mirjana Andrejč

Italija - Romunija 3:0 (15:7, 15:3, 15:5)

ITALIJA: Tofoli (0+1), Bernardi (8+6), Gravina (4+5), Cantagalli (4+4), Giani (9+11), Papi (7+5), Gardini (2+6), Bovolenta (1+0), Meoni, Bracci, Pasinato, Zorzi niso vstopili.

ROMUNIJA: Dumitrescu (2+7), Rotar (1+3), Vlaicu (2+8), Iancu (1+8), Grozav (1+4), Serban (1+0), Pascariuc, Adamciuc, Draghici in Vulacu niso vstopili.

Sodnika: Đurić (ZRJ) in Janković (Latvija); trajanje setov: 19, 18, 19 minut.

Tudi v drugi skupini so glavni favoriti za uvrstitev v finale Italijani brez težav premagali skromne Romune. Velasco se je moral odreči standardnemu podajacu Marcu Meoniju, ki si je na dopoldanskem treningu poskodoval meziniec na desni roki. Vendar njegova odsotnost ni vplivala na potek srečanja, v katerem končni zmagovalac ni bil niti za trenutek vprašljiv, »azzurri« pa so v treh setih nasprotniku prepustili vsega 15 točk.

OSTALI IZIDI

Skupina A (Pirej): Grčija - Latvija 3:0 (16:14, 15:13, 15:7), Ukrajina - Nemčija 0:3 (9:15, 8:15, 12:15)

Skupina B (Patras): Češka - Rusija 3:2 (3:15, 15:13, 15:13, 14:16, 15:12), Bolgarija - Poljska 3:0 (15:12, 16:14, 15:7).

DANASNJI SPORED

Skupina A: Nizozemska - Latvija (15.00), Grčija - Nemčija (17.30), Ukrajina - ZRJ (20.00)

Skupina B: Češka - Romunija (15.00), Italija - Bolgarija (17.30), Rusija - Poljska (20.00).

ATLETIKA / BOGATE NAGRADE

Danes v Monte Carlu zadnje dejanje tekem za grand prix

MONTE CARLO - Današnje zadnje dejanje atletskega grand prixa v kneževini Monaku bo brzkone nagradilo afriška tekača Mosesa Kiptanui in Mario Mutolo. Zmaga v skupni uvrstitvi jima ne more uiti, vsi ostali pa se bodo potegovali za lepe denarne nagrade (skupno več kot dva milijona dolarjev), ki jih prinaša končni uspeh v posameznih disciplinah. V vsaki od teh bo tekmovalo samo osem najboljših atletov.

Kenijec Moses Kiptanui ima na zacasni lestvici pred zadnjo preizkušnjo 57 točk. S petimi zmagami je dosegel maksimalno mejo 45 točk ostalih dvanajst pa si jih je priboril s tem, da je na mitingih za grand prix izboljšal kar dva svetovna rekorda - na 5000 metrov junija v Rimu in na 3000 z zaprekami avgusta v Zürichu. Petinstirideset točk ima še šest atletov, vendar pa so njihove možnosti, da bi osvojili končno zmago praktično enake ničli. Kiptanui bi moral drevi na 3000 metrov z zaprekami pristati namreč komaj na petem mestu in to v teku, na katerem bo nastopilo kar devet njegovih rojakov!

Nekoliko manj zanesljivo je končno slavje Marie Mutole iz Mozambika, a le zato, ker mora v teku na 800 m nujno zmagati, kar pa zanjo vendarle ne bi smelo biti težko.

Skupni vrstni red pred današnjo preizkušnjo, moski: 1. Kiptanui (Ken) 57 točk, 2. Zelezny (Ces), Kipketer (Dan), Crear (ZDA), Riedel (Nem), Pedroso (Kub) in M. Johnson (ZDA) 45; 8. Gebreselassie (Et) 44, 9. Brits (Jar) in Hecht (Nem) 43; ženske: 1. Mutola (Moz) 51 točk, 2. Kumbemuss (Nem), Torrence (ZDA), Birjukova (Rus) in O'Sullivan (Irs) 45; 6. Babakova (Ukr) in Buford (ZDA) 43, Batten (ZDA) 2, Hemmingsd (Jam) in Ottey (Jam) 41.

FORMULA 1 / V NEDELJO VELIKA NAGRAIDA ITALIJE

Coulthard včeraj najhitrejši na treningu

Navijači Ferrarija pa so pozdravljali Bergerja in Alesija, ki odhajata k Benettonu

MONZA - Množice italijanskih navijacev se v teh dneh nekako poslavljajo od svojih dolgoletnih ljubljencev Jeana Alesija in Gerharda Bergerja, saj se prihodnje leto iz Ferrarija selita k Benettonu. Oba dirkaca sta se jim z veliko borbenostjo na prvem uradnem treningu pred jutrišnjo 66. dirko za veliko nagrado Italije skušala oddolžiti za dolgoletno zvestobo. Pri tem je bil uspešnejši Berger, ki je zasedel drugo mesto, Alesi pa je bil peti. Najhitrejši je bil Skot David Coulthard z Williamsom, ki je tokrat deloval izjemno prepričljivo, kot da bi Italijanom hotel povedati, da je on najprimernejši kandidat za se eno prosto mesto pri Ferrariju v prihodnji sezoni. Coulthard je izmed vseh najboljših prvi zapeljal na stezo in takoj dosegel čas, ki je bil v prvi polovici

treninga za ostale nedosegljiv. Celo Michael Schumacher mu ni mogel blizu, v lovu za Coulthardom pa je celo zletel s steze, za kar so ga italijanski navijači »nagradili« z bučnim aplavzom. Ze prihodnje leto bo zagotovo povsem drugače.

Po rahlem zatíšu so se najboljši z novimi kompleti gum znova podali na progo kakih deset minut pred koncem treninga. Se enkrat je zablestel David Coulthard, ki je dosegel čas 1:25.515, kar je bil najboljši dosežek dneva. V zadnjih trenutkih treninga se je na drugo mesto prebil Berger, ki je za devet stotink prehitel Hilla, Schumacher pa je pristal na zanj skromnem četrtem mestu. Coulthard je po treningu dejal: »Skoda, da je to sele prvi trening, saj moram danasnji rezultat ubraniti še jutri. Ker sem bil

med najhitrejšimi ze na jutranjem prostem treningu, sem preprican, da najboljši startni položaj lahko ubranim.« Berger je dejal, da je z drugim metom zadovoljen, lahko pa bi bilo se bolje, če ne bi imel težav z zavorami. Boj za višje mesto je obljubil tudi Alesi, ki mu je med včerajšnjim treningom nagajal motor.

Simon Demšar

Rezultati: 1. Coulthard (VB, Williams) 1:25.516; 2. Berger (Avt, Ferrari) 1:25.904; 3. Hill (VB, Williams) 1:25.912; 4. Schumacher (Nem, Benetton) 1:26.098; 5. Alesi (Fra, Ferrari) 1:26.323; 6. Herbert (VB, Benetton) 1:26.631; 7. Barrichello (Bra, Jordan) 1:26.981; 8. Frentzen (Nem, Sauber) 1:27.245; 9. Blundell (VB, McLaren) 1:27.308; 10. Irvine (Irs, Jordan) 1:27.573; itd

VUELTA

Minaliju 6. etapa, poškodba Mejie

ZAMORA - Italijan Nicola Minali je zmagal v šesti, najdaljši etapi dirke po Španiji, ki je potekala od Orenseja do Zamore v dolžini 264 kilometrov. Nesrečno se je etapa končala za Kolumbijca Alvara Mejio, ki si je pri padcu zlomil ključnico. V skupnem seštevku je vodstvo obdržal Francoz Laurent Jalabert.

Izidi 6. etape (Orense-Zamora, 264 km): 1. Minali (Ita) 7:00.27, 2. Wüst (Nem), 3. Baffi (Ita). 4. Blijlevens (Niz), 5. Abdudzaparov (Uzb), 6. Pianegonda (Ita) vsi v času zmagovalca; skupni vrstni red: 1. Jalabert (Fra) 31:03.18, 2. Olano (Spa) +0:29, 3. Pianegonda (Ita) +0:38, 4. Mauri (Spa) +0:51, 5. Rodrigues (Por) +1:05, 6. Bruyneel (Bel) isti čas.

TENIS / MEDNARODNO PRVENSTVO ZDA

Seleš - Graf v ženskem finalu Danes še polfinale pri moških

NEW YORK - Nemka Steffi Graf se je z zmago nad Argentinko Gabrielo Sabatini s 6:4, 7:6 (7:5) uvrstila v finale mednarodnega teniskega prvenstva ZDA. Njena nasprotnica v današnjem finalu bo Monika Seles, ki je v drugem polfinalu »demolirala« Spanko Conchito Martinez s 6:2, 6:2.

Polfinalno srečanje med Grafovo (na sliki AP) in Sabatinijevo je bilo zelo izenačeno, Nemka pa je bila v odločilnih trenutkih prisebnejša. Tako je v prvem nizu (6:4) odvezla servis v deseti igri, v drugem nizu pa je dvakrat nadoknadila prednost nasprotnice in na koncu izsilila tie break, v katerem je slavila s 7:5.

Med moskimi pari sta prvič na US opnu slavila Avstralcas Todd Woodbridge in Mark Woodforde, ki sta v finalu amerisko-avstralski par Alex O'Brien/Sandon Stolle s 6:3, 6:3. Za zmago sta Avstralcas, ki imata v svoji zbirki že tri zmage v Wimbledonu in eno na Australian opnu, sta za zmago potrebovala le 68 minut in si razdelila nagrado

210 tisoč ameriskih dolarjev.

Med ženskimi dvojicami sta prvo mesto osvojili drugi nosilki Gigi Fernandez (ZDA) in Natasa Zvereva (Belorusija), ki sta v dveh setih s 6:3 in 6:4 premagali Amerikanko Lori McNeil in Cehinjo Heleno Sukovo.

Americana Matt Lucena in Meredith McGrath pa sta v prvem finalu odprtega teniskega prvenstva ZDA med mešanimi pari premagala Ceha Cyrila Suka in Amerikanko Gigi Fernandez, ki sta bila tretja nosilca, s 6:4 in 6:4. Zmagovalca, ki nista bila med postavljenimi igralci, si bosta razdelila 50.000 ameriskih dolarjev, poražencema pa je ostalo pol manj.

Danes bodo na sporedu moski. V prvem polfinalu se bosta pomerila Americana Pete Sampras in Jim Courier. Drugi nosilec zadnjega letošnjega turnirja za grand slam Sampras je v četrtfinalu ugnal Bryona Blacka iz Zimbabveja s 7:6 (7:3), 6:4 in 6:0, stinajsti nosilec Courier pa je bil po trdem in izenačenem boju boljši od

petega postavljenega igralca in rojaka Michaela Changa s 7:6 (7:5), 7:6 (7:3), 7:5. V drugem polfinalu bosta igrala prvi igralec sveta American Andre Agassi in Nemec Boris Becker, ki sta v četrtfinalu zmagala ze v sredo.

NOVICE

Indurain začel s pripravami

BOULDER (STA/AP) - Ta čas verjetno najboljši poklicni kolesar na svetu Spanec Miguel Indurain je v ameriskem Coloradu začel s prvim delom visinskih priprav pred svetovnim prvenstvom, ki se bo začelo v začetku oktobra v Kolumbiji. Indurain se bo najprej s stiri klubskimi kolegi iz Banesta deset dni pripravil na zmerni visini, nato pa se bo preselil v Summit Country, ki leži na nadmorski visini, podobni tisti, na kateri bo potekalo svetovno prvenstvo v Kolumbiji.

Se obeta ponovitev hokejske zgodbe?

NEW YORK - Igralci ameriske kosarkarke profesionalne lige (NBA) so včeraj z glasovanjem odločili o ohranitvi sindikata igralcev. Ta je doslej vodil pogovore z lastniki klubov, katerim se zdaj obeta, da bodo morali pogodbe podpisovati z igralci posamezno. Osrednje, za kar se zavzemajo nasprotniki sindikata, je, da bi igralci lahko sami »oblikovali« pogodbe z lastniki, in ne tako, kot je zdaj, ko sindikat določa zgornjo denarno mejo.

Ce so igralci glasovali za, bomo po vsej verjetnosti priča enaki zgodbi, kot se je lani zgodila ameriskim hokejistom, ko med lastniki klubov in igralci nikakor ni prišlo do dogovora in je nato liga startala z večmesečno zamudo. Po prvih ocenah, izidi bodo znani sele v torek, je na volisca prišlo prek 300 igralcev od 423, kolikor jih ima pravico glasovati. Za zmago kate-rekoli strani zadostuje minimalna večina.

KOŠARKA / PRIJATELJSKA TEKMA

Illycaffè prešibak za Olympiakos

Bo vodstvo kluba zamenjalo Fosterja?

Illycaffè - Olympiakos Pirej 66:74 (38:42)

Illycaffè: Gori (-, 0:2, -), Calbini 2 (-, 1:2, 0:2), Gironi 2 (-, 1:2, 0:1), Tonut 14 (1:1, 2:3, 3:4), Guerra 6 (2:2, 2:4, 0:3), Zamberlan 8 (2:3, 3:5, 0:2), Pol Bodetto 4 (2:2, 1:4, 0:1), Shorter 17 (7:13, 5:11, 0:3), Piazza 5 (2:2, 0:1, 1:2), Foster 8 (2:4, 3:9, 0:1). Trener: Bernardi.

Olympiakos: Bakatsias 3 (1:3, 1:2, -), Sigalas 15 (-, 6:9, 1:4), Papanikolaou 5 (3:6, 1:2, 0:1), Galakteros 2 (-, 1:1, 0:1), Soulis (-, 0:1), Nakić 4 (-, 2:2, -), Fasoulas 11 (5:8, 3:4, 0:1), Tomić 2 (2:4, 0:1, -), Tarlac 23 (5:7, 9:12, -), Papadakis, Berry 9 (1:2, 4:8, -). Trener: Ioannidis.

Sodnika: Longo iz Ronk in Cosulich iz Trzica

Delni izidi: 8:8 (5), 23:19 (10), 35:32 (15), 46:54 (25), 52:60 (30), 56:67 (35)

50N: Foster (39)

V prijateljski tekmi je sinoči grški Olympiakos, ki sodi v sam evropski vrh, brez večjih težav premagal tržaski Illycaffè. Kvalitetna razlika med ekipama je namreč takšna, da je za Bernardijevo ekipo že časten poraz s taksnim nasprot-

nikom uspeh. Čeprav se niso najeli drugega tujega igralca razpolagajo namreč Grki z odličnimi Berryjem, ki se sicer sinoči ni veliko naprezal, naturaliziranim bivšim Srbom Tarlacem in dolgoletnim reprezentantom Fasoulasom, poleg njih pa se z dvema naturaliziranimi igralcema iz bivše Jugoslavije (Tomić in Franko Nakić) ter raznimi grškimi reprezentanti.

Predvsem pod košema je bila torej za Illycaffè naloga skoraj nemogoča, saj je bil Fosterjev doprinos kot običajno skromen, Shorter pa je s svojimi 198 centimetri proti nasprotnikovim velikanom dosegel še več od pričakovanega. Od ostalih je kot običajno zanesljivo zaigral Tonut. Vsekakor gre omeniti, da so Tržacani odigrali že četrto tekmo v šestih dneh in je pri igralcih utrujenost že kar opazna.

Sedaj čaka pravzaprav glavna naloga vodstva, ki se mora do prihodnjega petka odločiti, ali naj potrdi oba tujca, ali ne. Predvsem za Fosterja je to zelo dvomljivo, saj ga je publika že precej glasno izžvižgala, slišja pa se že o morebitnih zamenjavah.

Marko Oblak

BAZOVICA / JUTRI OB 45. OBLETNICI USTRELITVE V PRIREDBI ŠZ SLOGA

Že 15. pohod v spomin na Bazoviške junake

Letos posebno priznanje za najzvestejše udeležence
Štart ob 10.15 - Prihodnji konec tedna odbojarska turnirja

Lani se je pohoda udeležilo res lepo število ljudi (Foto Krizmančič/KROMA)

Stirih bazovskih junakov se bodo kot vsako leto tudi letos spomnili sportniki športnega združenja Sloga z dvema množičnima prireditvama: mednarodni moški in ženski odbojarski turnir za pokal bazovskih junakov bo na sporedu prihodnjo soboto in nedeljo, jutri pa bo na vrsti tradicionalni Pohod Bazoviški junaki. Na njem bo letos kar slavnostno, saj gre za njegovo petnajsto zaporedno izvedbo. Pot pohoda ljubitelji nasega Krasa že poznajo, vendar ne bo napak, če jo še enkrat orisemo.

Izpred spomenika padlih v NOB v Bazovici, bodo udeleženci krenili proti Jezeru, nato ob robu doline Glinscice do Drage in nato preko Peska in Grocane na 672 m visoki hrib Kokos. Po krajšem počitku se bodo nato vsi podali naravnost na bazovsko gmajno, kjer bodo prisostvovali osrednji spominski svečanosti ob 45. obletnici ustrelitve starih slovenskih fantov. Pohod traja približno tri ure in pol, primeren pa je čisto za vse, od najmlajših do manj mladih ljubiteljev hoje in narave. Tudi letos bo prejel bronasto znacko vsak, ki bo na pohodu drugič, srebrno za stiri in zlato za šest udeležb. Najzvestejši udeleženci, tisti, ki so bili na pohodu desetkrat, pa prejmejo posebno priznanje - delo slovenskega umetnika Pavla Hrovatina. Nekaj takih priznanj je organizator že podelil v prejšnjih letih, nekaj bo pa prav gotovo jutri. Kot vedno pričakujemo v Bazovici veliko število planincev z obeh strani meje, se zlasti, če se bodo uresničile napovedi vremenslovcov, ki obljublajo sončno nedeljo.

Zbirališče bo jutri ob 9.45 na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici, start pohoda bo ob 10.15. (INKA)

Obvestila

OK VAL

vabi na redni občni zbor, ki bo v četrtek, 14. septembra ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju v Kulturnem domu »A. Budal« v Standrežu.

SZ BOR

sporoča, da bo 33. redni občni zbor v ponedeljek, 11. t. m., ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu. Občni zbor bo potekal v društvenih prostorih v Trstu, Vrdejska cesta 7.

JK CUPA

vabi člane na društveno regato za kajutne-jadrnice, ki bo jutri, 10. t.m. Start ob 11. uri pred Sesslanskim zalivom. Vpisovanje na društvenem sedežu.

SZ JADRAN

- sezona 1995/96 državno prvenstvo B lige, Trzaska športna palaca - prodaja abonmajev : podporni abonma (koristnik dobi članstvo SZ Jadran) 300.000 lir, abonma (veljaven za 16 tekem) 140.000 lir, abonma po znižani ceni (mladina pod 18.letom starosti) 95.000 lir. Osnovnosolska mladina ima brezplačen vstop, popust za družinske abonmaje, prodaja abonmajev: na sedežu in vseh podružnicah Trzasko kreditne banke, cvetličarna Nadja na Proseku.

JADRANJE

V Rimu predstavili letošnjo Barcolano

V Rimu so včeraj predstavili že »27. Jesenski pokal«, tradicionalno Barcolano, ki bo letos na sporedu 8. oktobra, medtem ko bo 15. oktobra na sporedu se regata Alpe Adria Kermesse. Barcolano predstavlja že klasično regato, ki je bila lani povezana tudi z vsedržavno in evropsko loterijo z milijardnimi nagradami. Lani je na Barcolani sodelovalo rekordno število 1289 jadrnic.

Formula ostaja tudi letos nespremenjena in jadrnice bodo razporejene v kategorije po dolžinah, žal pa bo letos odpadla loterija. Organizatorji upajo, da jim bo uspelo dobiti loterijo že spet v letu 1996.

KOŠARKA / LEP USPEH V PRIJATELJSKI TEKMI

Jadran TKB ugnal slovenskega A ligaša

Profi Rogški Donat Mg so jadrancovci še zlasti v drugem delu pokazali odlično igro

Jadran Tkb - Rogaska Donat Mg 90:86 (42:46)

JADRAN: Arena 12 (4:4 za 2, -, 4:4 pm), Oberdan 7 (1:5, 0:1, 5:6), Pregarc 12 (3:9, 1:2, 3:4), Vitez 18 (3:8, 4:4, -), Samec 12 (5:6, -, 2:2), Rauber 10 (1:2, 2:3, 2:2), Klajban 2 (1:1, -, -), Calavita 17 (3:6, -, 11:14); trener Vremec.

Met za dva 21:41, met za tri 7:10, skupno 28:51 (55%), pm 27:32. 3T: Vitez 4, Rauber 2, Pregarc 1.

ROGASKA: Petrovič 6, Micunović 2 (2:2), Mešić 7, Novaković 28 (5:7), Vulčić 2, Tabak 6 (2:2), Petovar 15 (1:4), Jurković 20 (4:11).

PM 14:26. 3T: Novaković 3, Petovar 2, Petrovič 2, Mešić 1.

Sodnika: Penzo-(Ts) in Longo (Tržic)

V okviru priprav na prvenstvo B lige so jadrancovci odigrali prijateljsko tekmo s slovenskim A ligašem Donatom iz Rogaske Slatine. Z odlično igro v drugem polcasu so plavobeli premagali nasprotnike, ki so sicer nastopili delno okrnjeni, a so se do zadnjih trenutkov z vsemi silami borili, da bi se izognili porazu.

Odlični odstotki pri metu (kar 70% za 3 točke in 84% pm) ter že običajna zelo dobra obramba so Jadrancu prinesli prestižni uspeh, tako da so tudi gledalci prisli na svoj račun, medtem ko so obraz trenerja Vremca, predsednika Vidonija in tehničnega direktorja Marka Bana bili po tekmi seveda nasmejani.

Glede tekme velja omeniti povratek na igrišče Christiana Arene, ki je dosegel 12 točk brez zgrešenega meta, natančno roko Viteza iz velike razdalje, ponovno soliden

nastop Stefana Samca (ob tem kar 6 ukradenih zog) ter že običajen velik delež Calavite, ki se je ponovno izkazal pod košema (8 skokov in nekaj blokad) ter s črte prostih metov (v treh nastopih v jadrancovem dresu je od 30 zadel 25 prostih metov). Kot rečeno so jadrancovci slabše igrali v prvem delu in so stalno zaostajali za nasprotnikom, v drugem polcasu pa se je bil enakovreden boj do 36. minute. Jadran je tedaj povedel z 9 točkami in kljub odlični reakciji nasprotnikov mu zmaga ni več usla.

Ob tekmi je v jadrancovem taboru prišlo se do ene dobre vesti, saj bo čez nekaj dni tudi uradno objavljena nova sponzorizacija. Drugi sponzor Jadrana v tej sezoni bo Sava Pneumatici iz Kranja preko trzasko firme Eurosava. (VJ)

NOGOMET / MEMORIAL BRATOV HUSU

V finalu Primorje boljše od Krasa

Primorje - Kras 4:2 (2:2, 1:0)

Strelci: Miclaucich v 12., 89., 94. in 112. minuti, Lacalamita v 82. in Chies v 84. minuti

PRIMORJE: Babich, Gustin (od 75. min. Mislej), Luxa, Savarin, Leghissa, Skabar (od 89. min. Stoka), Zucchi, Sardoč (od 54. min. Auber), Miclaucich, Crevatin, Pescatori (od 60. min. Stolf).

KRAS: Rebez, Berljavac (od 46. min. Norbedo), Surez, Alex Majcen, Fadda, Padoan (od 80. min. Strisovich), Suc, Rebetz (od 52. min. Cucarich), Lacalamita, Chies, Rotta.

Kot je bilo pričakovati, so nogometaši Primorja v finalnem srečanju turnirja v spomin na brata Husu premagali Kras, vendar so Prosečani do zmage nad nasprotnikom, ki igra v kar 2 kategoriji nižjem prvenstvu, prisli sele po podaljshu. Zmaga Primorja je zaslužena, saj je imelo več od igre, poleg tega pa je vratnica nekajkrat resila vratarja Krasa Rebeza.

V prvem polcasu se je zgodilo zelo malo zanimivega. Gledali smo tehnično skromno srečanje, omeniti pa velja le zadetek Miclaucicha, ki je že v 12. minuti iz prostega strela z leve strani pre-

senetil Krasovega vratarja.

Nadaljevanje je bilo bolj zanimivo, napadalci Primorja pa so si ustvarili vrsto lepih priložnosti. Toda nespretnost, smola (vratnica) in posegi vratarja in Krasove obrambe so Prosečanom preprečili, da bi dosegli še drugi zadetek in resili vprašanje zmagovalca. Ko je že vse kazalo, da se bo srečanje končalo z minimalno zmago Primorja, pa je Lacalamita v 82. minuti z izrednim zadetkom s 25 metrov stanje izenčil. Le dve minuti kasneje je Kras iz novega hitrega protinapada povedel, gol pa je s strelom izven kazenskega prostora dosegel Chies. V zadnjih minutah rednega dela je sledilo pravo obleganje Krasovih vrat. Skabar je v 87. minuti zadel prečko, minuto kasneje je Rebeza resila vratnica, v 89. minuti pa je Miclaucich izkoristil podajo Misleja in izenčil izid na 2:2.

Sledili so podaljški, v katerih je Primorje s se dvema zadetkoma Miclaucicha zanesljivo slavilo.

Po končanem finalnem srečanju je sledilo nagrajevanje, o katerem bomo še poročali.

Mitja Stoka

NOGOMET / MEMORIALNI TURNIR »NAŠI FANTJE«

Turnir v celoti uspel, zmagovalec Domio

Z zmago Domia nad Chiarbolo z izidom 6:4 po streljanju 11-metrov se je končal prvi memorial »Naši fantje« v organizaciji Športnega društva Breg posvečen igralcem Brega Diminichu, Mondu in Mauriju, ki so prerano umrli. Turnir je povsem uspel. Dokaz je tudi številno občinstvo, ki je sledilo finalnemu srečanju in nagrajevanju. Pri nagrajevanju (na sliki Foto Kroma) je najprej spregovoril predsednik Brega Boris Zerjal, ki se je zahvalil vsem prisotnim, med katerimi je bila tudi pokrajinska tajnica nogometne zveze Fattorijeva. Sledil je pozdrav dolinskega župana Borisa Pangerca, pokrovitelja turnirja, ki je v kratkem govoru poudaril pomen športa v naši družbi, se posebej za mladino.

Končna lestvica: 1. Do-

mio, 2. Chiarbola, 3. Dolina, 4. San Sergio, 5. Breg, 6. Junior Aurisina, 7. Costalunga, 8. Servola.

Pokale so nato prejeli: kot najboljši vratar Paolo D'Agnolo (Dolina), kot najmlajši igralec turnirja Daniel Bacci (San Sergio), kot najboljši strelec Sandro Canelli (Chiarbola), kot najboljši igralec finala Matteo

Ritossa (Domio), kot najboljši igralec turnirja Marco Cherin (Domio), kot najstarejši igralec Marco Udovitch (Dolina). Spominsko plaketo so dobili tudi sodniki. Naj dodamo še, da so na pobudo starev pokojnega igralca Flavija Diminicha ustanovili stipendijo za biologijo na trzaski univerzi. (E.B.)

RAI 1

7.00	Otroski variete La Banda dello Zecchino, risanke
9.00	Oddaja za najmlajše L' albero azzurro
9.30	Dok.: Kvarkov svet - Panda velikan
10.30	Otvoritev Fiere del Levante (vodi F. Pirro)
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa
13.25	Izzrebanje lota, vreme
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualna oddaja o morju Linea Blu
15.15	Film: Il re delle isole (pust., ZDA '70, i. Charlton Heston, G. Chaplin)
17.40	Nedeljski evangelij
17.55	Izzrebanje lota
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Alf
18.45	Nan.: Italian Restaurant (kom., i. G. Proietti, N. Brilli, A. Pappalardo)
19.10	Nagrajevanje na 52. filmskem festivalu v Benetkah (vodi V. Mollica)
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Aktualno: Eurohope - Srečanje mladine s papazem (iz Loreta)
23.05	Dnevnik
23.10	Posebnosti TG 1
24.00	Dnevnik 1, horoskop in vremenska napoved
0.35	Film: La lunga notte del '43 (dram., It. '60)

RAI 2

7.20	Dok.: V kraljestvu narave
8.15	Film: Se mi vuoi sposami (kom., ZDA '41, i. L. Turner, C. Gable)
9.00	10.00 Dnevnik, risanke
10.30	Film: La tigre in corpo (kom., ZDA '67)
11.30	Dnevnik
12.15	Sereno variabile
13.00	Dnevnik, sportna rubrika
13.40	Dribbling in vreme
14.00	Aktualna odd.: Dalle parole ai fatti
14.05	Nan.: I ragazzi del muretto (i. L. Amato)
16.20	Izzrebanje lota
16.25	Variete: Quando ridere faceva ridere, vreme
17.25	Sport: Bolgarija-Italija (EP v moski odbojki)
19.45	Dnevnik in sport
20.30	Film: Falsa identità (dram., Nem. '94, i. H. Knaup, K. Flint)
22.30	Proza: L' arte della commedia (r.-i. E. De Filippo, W. Moser, M. Scaccia), vmes (23.35) dnevnik
0.55	Vremenska napoved
1.00	Film: Crack (dram., It. '91, r.-i. G. Base, G. Tonazzi, A. Ponziani)

RAI 3

6.30	Pregled tiska, Drobci
7.00	Film: Bader il pilota (biog., ZDA '56)
8.55	IP v kanuju
11.00	Dok.: Poemi asolani
12.00	Dnevnik
12.15	Dok.: Park Casentino
12.55	Avtomobilzem F1
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Sobotni sport: atletika (Grand Prix IAAF), 16.30 kolesarstvo, 18.30 svetovne vojske igre
18.50	Vreme in dnevnik, dezelne vesti, Festival v Benetkah, Pregled tiska G. Ippolitija
20.30	Film: Green Card - Matrimonio di convenienza (kom., ZDA '90, i. G. Depardieu, A. MacDowell)
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Film: La casa delle anime perdute (srh., ZDA), vmes (23.55) dnevnik
0.40	Filmske novosti
0.45	Sport: dresura, bezbol
2.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo della vita, 12.20 nan. Hisa v preriji, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
14.45	Film: Letti separati (kom., ZDA '63, i. J. Garner, L. Remick)
17.00	Nan.: A cuore aperto, 18.00 Colombo, vmes (19.00) dnevnik in vreme
20.30	Film: Carcerato (dram., It. '81, i. M. Merola, R. Bianchi, M. Zoffoli)
22.25	Un indiano in città
22.35	Film: El Verdugo (western, ZDA '69, i. R. Welch, B. Reynolds, J. Brown, D. O'Herlihy), vmes (23.30) dnevnik
0.50	Pregled tiska

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Film: Lo studente (kom., It. '82, i. N. D' Angelo)
11.30	Nan.: Una bionda per papà, 12.00 Robinsonovi, 12.30 Casa Vianello
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Sobotni Beautiful
13.55	TV film: Un bambino perso per sempre (dram., ZDA '92, i. M. Gail)
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK, il prezzo è giusto! (vodi I. Zanichchi)
19.00	Nan.: Casa Vianello
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Variete: Bollicine di «Champagne 2»
23.00	Dnevnik
23.30	Nan.: New York Police Department (i. D. Caruso), vmes (0.35) dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
10.00	Nanizanke
11.25	Speciale Cinema
12.25	Odprti studio
12.50	Studio sport
13.00	Variete za najmlajše, vmes risanke
15.00	Film: Un cimpatico cugino americano (kom., Kan. '85, i. J. Wildmen)
17.00	Sport: No Limits
17.30	Nan.: Tarzan
18.10	Variete: Bravissima
18.20	Nan.: I ragazzi della 3. C
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Danko (krim., ZDA '88, i. A. Schwarzenegger, J. Belushi, E. O'Ross)
22.40	Film: Hot spot - Il posto caldo (dram., ZDA '90, i. D. Johnson, V. Madsen)
0.45	Italia 1 sport
1.40	Variete: Bravissima

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.10, 0.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: Il mio amico fantasma, 21.20 Reilly

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 1.00 Dnevnik
14.10	Dok.: Skrivnosti zivalskega sveta
14.45	Atletika: Grand Prix IAAF
20.00	Sportna odd. Ciclissimo
20.35	Film: Il circo a tre piste

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik
20.45	25-letnica Festivala v Steverjanu

SLOVENIJA 1

08.50	Radovedni Tacek: Violina, ponovitev
09.05	Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 36. oddaja, ponovitev
09.20	In je drevo... In je človek
09.50	Amelinini solski prazniki, oddaja TV Sarajevo
10.15	Pogovori se z mano
10.45	En dan v življenju hise nasprot' sonca
11.15	Zgodbe iz šoljke
11.45	Pika in komar, avstralski risani film
13.00	Porocila
13.05	Večerni gost: Anka Makovec, ponovitev
14.05	Malo anglesčine, prosim
14.30	Tednik
15.25	Pubertetni bluz, avstr. film
17.00	TV dnevnik 1
18.05	S. Pregl: Odprava zelenege zmaja, 3. del
18.00	Veliki beli morski pes, angleska plz oddaja
18.50	Hugo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Utrip
20.10	Kurt Browing - spominja se, angleska oddaja
21.00	Ognjena moč, 11. del am. dok. serije
21.30	Za tv kamero
21.45	Ozare
22.00	Dnevnik III
22.30	Sova:
22.30	Grace na udaru, 1. del serije
23.45	Ne oziraj se, ang.-ital. film
01.35	Ticek vrazicek, 2. del

SLOVENIJA 2

08.00	Euronews
10.00	XIII. festival Radovljica: Zephyrs, 1. oddaja
10.30	Primer za dva, ponovitev
11.35	Turistična oddaja
11.50	Wildbach, 13. del serije
12.40	Sova: Frasier, 1. del ameriške nanizanke
13.10	Nixon - poslednji dnevi, 1. del ameriške nadal.
14.00	Euronews
15.10	Monte Carlo: GP v atletiki, finale IAAF, prenos
18.00	Juan Miguel Fangio, film
19.05	Karaoke
20.10	Slovenski magazin
20.40	Mladi za mir, prenos
23.10	Novice iz sveta razvedrila - Woodstock, 6. del
00.55	Tenis - US Open, polfinale (m), posnetek

KANAL A

08.05	V 80-ih dneh okoli sveta, ponovitev risanege filma
10.00	Teden na borzi
18.15	MOS '96, pon.
19.00	Generacija transformerejev II, 11. del risane serije
19.30	Dance Session, pon.
20.00	Vreme
20.15	Ziveti danes, dokumentarna oddaja
20.45	Splosna praksa, 38. del avstralske nanizanke
21.35	Noč divjastva, ameriški film
23.25	Vreme
23.15	Se vedno me klicejo Bruce, ponovitev filma
01.00	Sužnje strasti, erot. film

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: TV poper, kabaretno-satirčna oddaja
18.20	Poperdata
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Jutri je nedelja, verska oddaja
19.35	Cocktail
19.55	V ospredju - avtor Bruno Agrimi
20.05	Azzurro Quotidiano
20.30	»Vela...diamo noi!«, oddaja o jadranju
	Voditeljja: Berti Bruss in Andro Merku
21.30	Globusov tik tak
21.45	Achtung Baby!, oddaja o kulturi
	Avtor Roberto Ferrucci
22.15	Vsedanes
	TV dnevnik
22.30	Veter, ameriški film, 1988
	Režija: Niko Mastorakis

ORF Avstrija 1

10.25	Pesem moja, risanka
10.55	Scooby Doo
11.20	Duck Tales
11.50	Kremenckovi
12.15	Harry in Hendersonovi
12.35	Sport: Tennis, US Open, posnetek
14.05	Blossom: Brez doma
14.35	Parker Lewis: Filmska predstava
	Rockyja Kohlerja
15.00	Baywatch: Moč denarja
15.45	Superman - Lois in Clark: Najbolj prijazni milijarder na svetu
16.30	Melrose Place: Zdraharica
17.15	Beverly Hills 90210
	Priložnost njenega življenja
18.00	Nogomet
19.00	Mr. Bean
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	O, ti moja Avstrija
22.15	Sport
22.40	Cas v sliki
23.50	Hale in Pace, skeci
00.15	Sedem let skomin, ameriška komedija, 1955
01.55	Blossom
02.20	Melrose Place, ponovitev
03.05	Beverly Hills 90210, pon.

ORF Avstrija 2

09.05	Doktor v divjini, ameriški pustolovski film
12.30	Hello Austria, Hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.10	Lopov in ljubi bog, nemška komedija, 1960
	Režija: Axel von Ambesser
14.45	Nori zakon, komedija Maximiliana Vitusa
16.20	Alpe-Donava-Jadran
17.00	Cas v sliki
17.05	Ozri se po deželi
17.35	Svetovne religije
18.00	Milijonsko kolo
18.25	Sporni primeri
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.15	Mati pri sestnajstih letih, nemški film, 1992
	Režija: Horst Kummeth
21.45	Cas v sliki
21.55	Beli angel, angleski triler, 1993
	Režija: Chris Jones
23.25	Jane Doe najde morilca, ameriška kriminalka
01.00	Pogledi od strani
01.05	Sport

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 11.30 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Aktualni mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na dopustu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Igra: Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.30 Novice, obvestila; 14.00 Glasbene želje; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 17.50 Šport; 19.00 Večer z J. Webrom.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues...; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovska glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 16.40 Umetni svetovi; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman: Parnik Jesenice; 18.20 V podvečer; 19.30 Opera; 21.30 Glasba; 22.30 Znamenite partiture.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 96,4 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.15 Planinska postojanka; 9.45 Du jest, zabavno in humorno; 10.45 Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 12.00 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Terenska akcija; 13.40 Pet zvezdic; 14.10 Okno v svet; 14.45 Zanimivost; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Popoldne na MV; 17.30 Primorski dnevnik; 19.30 Večerni.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturne aktualnosti; 11.45 Dorothy ed Alice; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Narečna odd.; 14.50 Single tedna; 15.00

Redazione teen; 16.00 Modri val; 18.45 Rigatoni; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.00 Dej nehi no; 8.00 Horoskop; 9.30 Kam danes; 10.15 Novice; 11.05 Notranjsko-kraški mozaik; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ozi gosanih; 15.00 Voden program; 15.15 RGL komentira; 16.30 O kulturi; 17.30 Anglesčina, 19.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampeado; 22.00 DJ Jernej in hot mix.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska večeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40, 8.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.10 Štiri tacke; 11.20, 17.00, 18.30 Oglašanje; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Šport; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Pesmi tedna; 19.30 Glasbeni odkrivanki in ugankarski večer.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroški studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistrška panorama; 14.10 Od Ptuja do Ormoža; 15.00 iz Slovenskih gor; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Radio express; 19.30 Športna sobota; 21.00 Lestvica zabavnih melodij; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Nočni.

Radio Študent

0.00 Robokaki; 11.00 Curriculum vitae; 14.30 RO: Ljudska glasba z Norveške; 18.00 Radio Popot!; 19.00 TB: Django Bates; 20.00 Tik pred novim rockom 95!; 24.00 Midnight Rambler.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Musical; 9.15 Pravljični kotiček; 9.30 Operetne melodije; 10.10 Koncert operne glasbe; 11.30 Odprta knjiga: New York New York (V. Maldon), nato orkestri; 12.00 Nepozabne odrske sanje (T. Rojc); 12.25 Slov. glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Z naših prireditvev, nato Glasba za vse okuse; 15.30 Iz studia z vami: izbor iz okroglih miz; 16.30 Evergreen; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Satirčni kabaret: Prežganka št. 2; 18.40 Vabilo na ples; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 19.00 Morski val.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

JEDILNIK

Jedilnik za vsak dan

Tudi za vegetarijance

ponedeljek:
goveja juha z vlivanci, kuhana govedina, sladko zelje, pire krompir

torek:
zelenjavna juha z mesnimi kroglicami, carski praženec, kompot

sreda:
paradižnikova juha z rizem, široki rezanci z govejo sekanico, solata

četrtek:
čebulna juha z ocvrtimi kruhki, jetra po benesko, dušen riž, solata

petek:
krompirjeva juha, ocvrti ohrovtovi zrezki s holandsko omako

sobota:
grahova kremna juha, ocvrti zrezki iz sesekljane ribjega fileja, endivija s krompirjem

nedelja:
mozganova juha, pečenka s hrenovkami, pečen krompir, kuhana mešana zelenjava, jabolčne kosarice s cimetom

Pecenka s hrenovkami (za stiri osebe):

Potrebujemo slab kilogram svinjine od stegna, razrezanega v večji zrezek, tri palacinke, dve hrenovki, zeliščno sol, poper, skodelico graha in zlico masco.

Zrezek potolcete, potresete z zeliščno soljo in popoprte. Vsako polovico hrenovke zavijte v pol palacinke in jih položite na zrezek. Med hrenovke dajte kuhan grah in vse skupaj zvijte v rulo, ki jo prevezite z nitjo. Pecite približno petdeset minut pri dvesto stopinjah Celzija, dokler se meso ne zmehča. Med pečenjem ga prelivajte z lastnim sokom in juho iz jušne kocke. Meso previdno razrežite na rezine in ponudite s pecenim krompirjem in zelenjavo.

Da boste meso lažje narezali, ga pred tem malo ohladite.

ponedeljek:
blitva s krompirjem, jajca na oko, jabolčne kosarice s cimetom

torek:
zdrobova juha s korenčkom, zapečen por s krompirjem, zeliščni napitek

sreda:
sladka riževa juha, ocvrta zelena po dunajsko s tatarsko omako

četrtek:
sadna juha, zapečeni spinačni rezanci s sirom, solata

petek:
ječmenčkova juha, bučke s paradižniki, pire krompir

sobota:
spinačna juha z rižem, pražene gobe, pečen krompir, solata

nedelja:
hitra smetanova juha, spinačni narastek, ribji file v topli majonezni omaki, rabarbarin zavitek

Spinačni narastek (za stiri osebe):
Potrebujemo pol kilograma spinace (namesto spinace lahko vzamete tudi blitvo ali ohrovt), četr litra mleka, 120 gramov margarine, tri jajca, petdeset gramov parmezana, sol, poper, muskatni orešček in drobtine za model.

Na segreto margarino vsujte moko, premešajte in takoj zalijte z mlekom ter kuhajte, da dobite gosto gladko omako (besamel). V ohlajeno omako dodajte postopoma rumenjak za rumenjakom, poper, muskatni orešček, scepce zeliščne soli, parmezan in sesekljano spinaco, blitvo ali ohrovt, ki ste ga pred tem prevreli in dobro odcedili. Zmes dobro premešajte, počasi vmesajte se sneg treh beljakov in stresite v namaščen in z drobtinami posut model za pečenje. Pecite približno pol ure pri zmerni temperaturi. Pred serviranjem potresite s parmezanom.

ZAČIMBE / CIMET

Sladko bo še slajše

Najboljši je cejlonski cimet

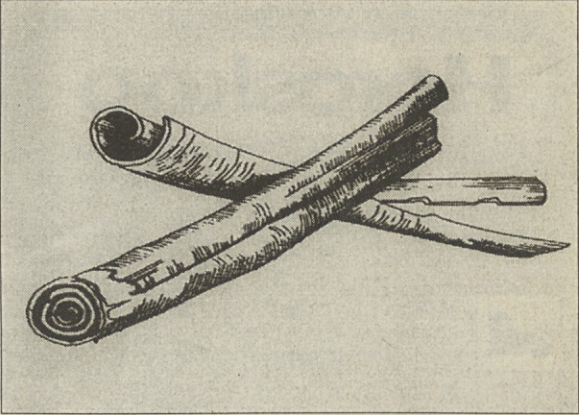
Cimetovec, majhno zimzeleno drevo iz družine lovorov, je doma iz Azije, v zadnjih desetletjih pa so ga začeli gojiti tudi drugod. Obstaja na stotine sort cimetovca, najbolj znan in po mnenju poznavalcev tudi najboljši pa naj bi bil cejlonski cimet. Je neznejsi in bolj dišeč od kitajskega, ki ima bolj grob in manj prefinjen vonj. Cejlonski cimet je največkrat v obliki palicic, nekateri drugi pa so naprodaj zmleti. Začimba cimet je posušena drevesna skorja cimetovca, ki jo uporabljamo predvsem pri pripravi sladkih jedi in pri pripravi slanih jedi mehiske in arabske kuhinje.

Cimet se dobro kombinira z vsemi tako imenovanimi sladkimi začimbami, kakršne so vanilija in nageljnovke. Nič ne boste pogrešili, če ga boste kdaj kombinirali s koriandrom in muskatnim oreščkom. Zmlet cimet uporabljamo za odisavljanje različnega peciva in orehovit ali mandljevih nadevov, s koščki cimetovih palčk pa odisavimo različne kompote. Tudi v kuhanem vinu ne sme manjkati košček cimetove

palčke. S cimetom lahko začnimo tudi mlečni riž, jedi iz skute in najrazličnejše sadne pečenjake.

Jabolčne kosarice s cimetom

Za stiri osebe potrebujemo stiri srednje debela jabolka, stiri zlice zmletih lesnikov ali orehov, dve zlici sladkorja, eno vrečko vanilijevega sladkorja, dve zlici surovega masla, zličko cimeta in kozarec polsladkega belega vina. Jabolka olu-

pimo, prerežemo, odstranimo pesčisca. Damo jih v ognjavarno posodo. V vsako jabolčno kosarico damo najprej nekaj kosmičev surovega masla in potresemo s sladkorjem, v katerega smo vmesali cimet in zmlete lesnike ali orehe. V vino vmesamo vaniljev sladkor, dodamo dve do tri nageljnovke z bice in prilijemo k jabolkam. Posodo pokrijemo s folijo in kosarice pecemo dobrih dvajset minut v srednje vroči pečici. Jabolčne kosarice s cimetom lahko pred serviranjem okrasimo se s stepeno sladko smetano, ki smo ji dodali zlico sladkorja v prahu in scepce cimeta. Sladico ponudimo se vročo.

Cimetov toast

Rezine boljšega kruha za toast na obeh straneh

opečemo in se vroče premešamo s surovim maslom ter potresemo s sladkorjem, ki smo mu primesali vrečko vanilijevega sladkorja in zličko cimeta. Cimetove toaste ponudimo k beli kavi, so pa tudi izvrsten prigrizek h kuhanemu vinu.

Sladka riževa juha

Kozarec riža oplaknemo in zakuhamo v pol litra mleka in pol litra vode. Riž kuhamo dobre pol ure, da se povsem zmehča. Juho osladkamo in odisavimo s cimetom, ki smo ga zmesali z zlico vanilijevega sladkorja. Ko je juha že na kroznikih, jo potresemo z grobo sesekljanimi mandeljni. Na podoben način lahko pripravimo tudi sladko zdrobovo ali kosmičovo juho.

Posebej za ljubitelje juh, ki si brez nje ne morejo predstavljati pravega kosila

Niso redki, ki bi juho najraje preskocili in se kar takoj lotili glavne jedi. Se več pa jih je, ki si brez juhe ne znajo predstavljati »pravega« kosila in ki so najbolj veseli, če kroznik juhe ostane še za večerjo. Posebno v hladnejših dneh se skoraj vsakemu prileže vsaj tu in tam kroznik bolj ali manj krepke juhe. Tokrat smo iz Messeguejevih kuharskih nasvetov izbrali nekaj manj znanih juh, ki bodo prav gotovo popestrile pogosto brez domišljije sestavljene jedilnike in se posebno razveselile tiste, ki si obroka brez zlice ne znajo predstavljati.

Juha življenja

To je zelo preprosta in poceni juha, ki jo v gaskonjski pokrajini stari ljudje jedo za večerjo, predvsem tisti, ki boleajo za revmo in protinom. V liter vrele vode vrzite približno ducat lepih, debelih strokov cesna, vejico timijana in rozmarina ter lovorov list. Vejici vrzite v vodo s simbolično kretnjo, tako nekako kot vržete v morje sopek cvetic. Vejici plavata sprva na površini, potem pa ju pogoltno voda. Da bi bila juha malo bolj slastna, ji dodajte med kuhanjem tri zlice olivnega olja.

Vse skupaj naj vre deset do petnajst minut. Medtem pripravite kroznike, položite nanje rezine starega opečenega kruha, na te pa vlijte vročo juho, ki ste jo malo osolili.

Pehtanova juha

V slani vodi skuhajte do mehkega pest pehtana in pol litra graha. Vse skupaj dobro pretlačite in preden ponudite, dodajte malo surovega masla ali sladke smetane.

Juha iz kopriv

Pražite na nekaj zlicah olivnega olja drobno sesekljano čebulo, dokler ne postekleni. Dodajte sesekljane koprive, ki jih pet minut med mešanjem dusite in prilijete liter vode. Vse skupaj kuhajte se četr ure in juho takoj ponudite. Za boljši okus lahko dodate se zlico smetane.

Prej tako uporniske koprive so zdaj nezne kot zamet in kar ne bo vam slo v glavo, da je kaj takega mogoče. Koprive je res težko nabirati, toda krepcilna juha, ki jo iz njih pripravite zelo hitro, je vredna truda.

DOBRO JE VEDETI

Naravno kisanje je eden najstarejših načinov konzerviranja

Kisamo lahko zelje, repo, stročji fižol, paprike, kumare ...

Naravno kisanje sodi med najstarejše načine konzerviranja. Kisamo lahko zelje, rdece zelje, repo, stročji fižol, paprike, kumare, lahko pa tudi cvetaco, por, salotke, cebulo in zelene paradižnike. Naravno kisana zelenjava vsebuje mlečno in druge aromatične kisline, veliko rudninskih soli in vitaminov A, B in C. Pri naravnem kisanju beljakovine ostanejo nespremenjene, ogljikovi hidrati se spremenijo v mlečno kislino. Kisana zelenjava je lažje prebavljiva.

Dobro je vedeti:

- vsa zelenjava za naravno kisanje naj bo zdrava, čista in ne prezrela;
- zelenjavo primerno naribamo ali narežemo, lahko pa kisamo tudi celo (na primer zeljnate glave za sarne);
- pravocasnno pripravimo

mo cebricke, kadi, deske, kamne za obtežitev in sveze prete;

- vse dobro oribamo in pustimo v čisti vodi ter tik pred uporabo vse poparimo in se enkrat oplaknemo s cisto mrzlo vodo;

- zrezano zelenjavo pretlačimo, da iz zelenjave izločimo sok in izrinemo nekaj zraka;

- okus izboljšamo z dišavnicami (lovorovi listi, hren, pehtan, gorčično seme, salotka, brinove jagode...);

- polne posode takoj zapremo, najprej zelenjavo pokrijemo z višnjevim ali trtnim listjem, pogrnemo s čistim prtom, obložimo z desicami in obtežimo;

- voda mora priti čez desce; če je je premalo, prilijemo slano, prekuhanu in ohlajeno vodo;

- kisanje ne sme potekati prehitro, kar se zgodi v pretoplem prostoru.

- temperatura v prvih starih tednih naj bo približno 15°C;

- kisano zelenjavo prvič ocistimo po starih do petih tednih tako, da z vrha pobremo najprej pene, nato se sok, ki ga po čiščenju vlijemo nazaj;

- s cisto krpo obrišemo rob posode, kamne in deske ter odstranimo mehko zelenjavo, ki sili k visku;

- ob čiščenju vzamemo tudi toliko zelenjave, kolikor je potrebujemo;

- pobiramo jo v plasteh,
- po končanem čiščenju zelenjavo spet pokrijemo in obtežimo.

Naravno kisana srbska solata

Vzamemo po dva dela zelja, zelenega paradižnika, zelene, rdece paprike in en del cebule. Vso zelenjavo zrežemo, posolimo in pustimo nekaj ur na hladnem, da se razsoli in upa-

de. Solato ozmemo, zmesamo in zložimo v velik kozarec. Vmes ne sme biti zračnih mehurčkov. Odisavimo z lovorjevimi listi in zrnji popra. Zelenjavo pogrnemo s čistim prtom in obtežimo ter postavimo na toplo. Ko se solata skisala, jo postavimo v hladno klet. Oskrbujemo jo kot vso ostalo naravno kisano zelenjavo.

Naravno kisana jabolka

Zrela kisl jabolka operemo in osusimo ter vložimo v velike kozarce. Vmes damo nekaj listov višnje in črnega ribeza. Vse skupaj zalijemo s prekuhanu in ohlajeno slano vodo (na liter vode zličko soli). Kozarce pokrijemo s čistim prtom in jih hranimo v mrzlem in suhem prostoru. Tako kisana jabolka so izvrstna priloga k mesu.

Priprava: Katarina Lavs

Spinaci narastek

Po sledih starih receptov

Govedina s krompirjem

Za stiri osebe potrebujete stiri manjše goveje zrezke, dve srednje veliki čebuli, strok cesna, zličko sladke in pol zličke pekoce paprike, lovorov list, vejico rozmarina, en deciliter belega vina, stiri krompirje, zlico masti in dve zlici olja. V nekoli-ko visjo kozico dajte olje in mast (jed bo se okusnejša, če uporabite samo mast), segrejte in v ogreto masco dajte pol kolicine grobo narezane cebule, strt cesen s soljo, papriko in na to položite dva dobro potolčena zrezka, ki ste ju natrli s soljo, poprom in nekaj vejicami sesekljane rozmarina. Po zrezkih stresite spet nekaj kolarjev cebule, nanjo položite druga dva zrezka in ju pokrijte z ostankom cebule. Zalijte s kozarcem vode, dodajte vejico rozmarina in lovorov list, pokrijte in kuhajte približno eno uro pri zmerni temperaturi. Dolijte vino in dodajte na krljle zrezan

olupljen krompir ter kuhajte se pol ure. Jed bo se okusnejša, če boste upoštevali star nasvet: odprtino posode, najboljša je železna, pokrijte s pergamentnim papirjem, zavezite in posodo pokrijte se s pokrovko.

Seveda to jed lahko pripravite tudi po starem receptu na nov način, in sicer v loncu na pritisk. Cas priprave se močno skrajša, jed pa precej izgubi; ni tako socna in okusna.

Cespljeva kasa

Suhe slive operemo, nanje nalijemo vodo in jih kuhamo toliko časa, da se nekoliko zmehčajo. Dobro oprano kaso stresemo k cespljam, dodamo scepce soli in kuhamo, da se kasa skoraj povsem razkuha. Prilijemo kozarec sladke smetane, zabelimo z zličko surovega masla in takoj ponudimo.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Stik s svojimi resničnimi potrebami boste le s težavo ohranjali, saj vas bodo burni ovinki strasti premetavali na vse strani. Držite se smerokazov srca, pa se bo vse dobro končalo.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Uspelo vam bo odkriti recept za spremembo sveta, vendar si svojega načrta se ne boste upali oznaniti. Nikar ne odlašajte, da vas ne prehiti sodni dan!

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V nevidne ovire se boste zaletavali ves ljubi dan, zato boste zvečer ze posteno zbegani. Na srečo se boste takrat zaleteli se v nekoga, ki vas bo nežno vrnil na pravi tir.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Zamikale vas bodo lepe in razkošne stvari, saj vas bo v globinah pestil občutek praznine. Privosčite si le eno ali dve, saj tudi vaša denarnica ni kdovekako polna.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zvito se boste izmikali svojemu partnerju, ko se bo loteval nekega skupnega problema. Vse do večera, ko se boste istega vprašanja lotili po svoje, in to z uspehom.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nekomu se bo zazdelo, da izkoriščate njegovo velikodušno naklonjenost. Priznajte mu vendar, kaj vas muči, pa vam bo namesto sumničenja prav rad pomagal na površje.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: V želji, da bi se kar najhitreje resili nakopicehni obveznosti, se boste naprezali do skrajne meje. A če boste pretiravali, vam bo družbo v postelji delal toplomer.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11. : Dojeli boste, da je preskakovanje ovir mnogo utrudljivejše od njihovega odstranjevanja, zato boste korenito spremenili taktiko svojega korakanja po pisti življenja

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Znanje, s katerim se boste postavljali, bo za večino tako nezanimivo, da boste skorajda obupali. Vztrajajte, pa boste sredi si-ve črede naleteli na sorodno dušo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Spoznanje o jedru vašega nezadovoljstva vas bo doletelo kot strela z jasnega. Ne boste ga skušali čim hitreje odvreči, saj se zavedate, da se zavrzeno kaj rado vrne.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Z nepremišljeno gesto vam bo uspelo precej razredčiti vrsto svojih oboževalcev, vendar se bo med preostalimi začel trd boj za vašo naklonjenost. Le kdo bo potegnil kratko?

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Rajska občutja, ki vam jih bo pricarala izjemno simpatična oseba, se vam bodo sprva zdela neverjetno nova, a že prav kmalu se jih boste navadili - in njihov čar bo zbledel.

Alikatorjeva hruška - sadež ali zelenjava?

AVOKADO

Poznali so ga Inki in Azteki, ki so ga gojili pred več kot osem tisoč leti

Avokado so prvotni naseljenci ameriske celine znali že zelo zgodaj ceniti, saj so ga poznali Inki, Azteki pa so ga gojili že pred več kot 8000 leti, o čemer pričajo izkopanine iz njihovih grobnic. Nadvse uporaben sadež so upodabljali na kozah ali vlaknih, ki so jih na dolgih potovanjih nosili s seboj, da bi drugim ljudstvom pokazali, od kod prihajajo. Tako ni čudno, da tudi ime sadeža izhaja iz azteske besede ahuacati, ki so jo spanski zavojevalci spremenili v avokado. Hruskasti sadež je bil močno priljubljen tudi pri Inkih.

Domovina avokadovca so tropski gozdovi, ki se razprostirajo v južnem delu Mehike, v Venezueli in v Kolumbiji. Drevesa v divjini dosežejo tudi do 35 metrov, gojena pa največ deset. Za vsa pa so značilni podolgovati temnozeleni listi, ki tvorijo gosto krošnjo, iz katere na dolgih pecljih visijo sadeži. Cvetovi so majhni in rumenkasti, vendar se iz številnih cvetov razvije veliko manjši sadežev.

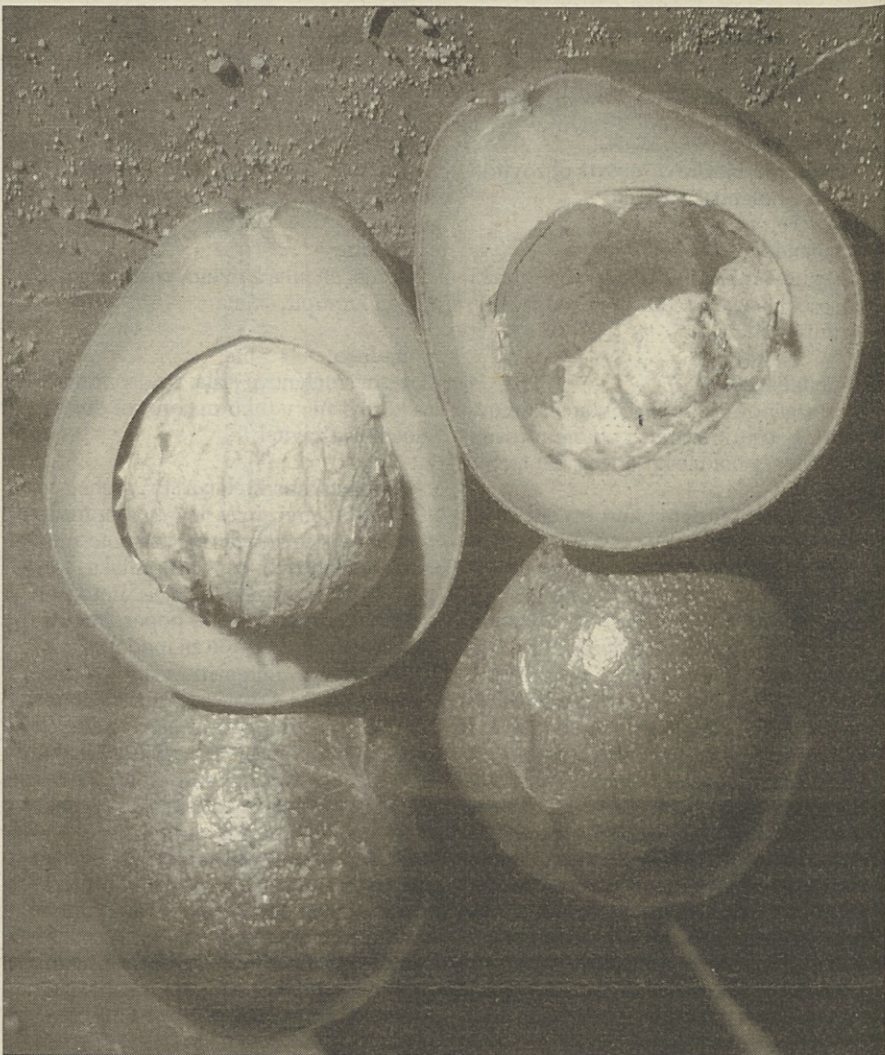
Plod obdaja tanka zelena, vijolična ali rjava lupina, mehko meso pa je rumenkasto zeleno. Sredi ploda je dokaj velika ogroglja peska, iz katere lahko brez posebnih težav vzgajimo sobno rastlino tudi pri nas. Pesko je treba namestiti v lonček z vodo, tako da se dotika tekočine le s spodnjim delom. To najlaže dosežemo tako, da jo nabodemo na zobotrebce, ki preprečujejo, da bi se potopila. Nad pesko pa ne

gre obupati prehitro, saj traja kar nekaj tednov, preden vzklije in jo lahko presadimo v zemljo!

Po obliki in okusu razlikujemo tri tipe tega sadeža. Vzhodnoindijski avokado je največji. Mehiski avokado je le malo večji od kurjega jajca in ga uporabljajo v glavnem kot osnovo za cepljenje drugih zvrsti avokada. Za gvatemalski avokado pa je značilna debela bradavica lupina. S križanjem teh treh vrst je nastalo veliko različic različnih oblik in barv, med katerimi prevladuje več odtenkov zelene, temnorjave in vijolicaste. Zaradi hrapave in trde lupine pravijo Anglezji avokadu kar aligatorjeva hruška.

Avokadovo meso vsebuje, za razliko od drugega sadja, veliko mascohe in je nevtralnega okusa, tako da ga lahko uporabljamo kot neobičajen posladek ali kot zelenjavo. Dozorel sadež je zelo mehak, zato ga ni priporočljivo lupiti. Bolje ga je prerezati z nožem, odstraniti veliko pesko in izdolbsti z žličko. Sadežu za boljši okus dodamo sol, limonin sok ali pa olivno olje. S sladkanjem in dodajanjem ruma ga lahko uporabljamo kot sadje, pripravimo pa ga lahko tudi kot omako, za priloge ali kot dodatek juhi, ni pa primeren za kuhanje. Zelo uporaben je lahko tudi kot obilen zajtrk ali malica, saj si ga lahko privosčimo kar s kruhom, brez katerega si vsaj pri nas skoraj ne moremo zamisliti pravega obroka.

Igor Fabjan

Sadež za vse okuse (Foto: Igor Fabjan)

ANEKDOTE

Rockefeller

Ameriški industrialec John D. Rockefeller je preživljal svojo zadnjo zimo na Floridi. Začel ga je boleti zob in sel je k zobozdravniku, da bi mu ga izdrl. Se prej je vprašal, koliko bo to stalo.

»Tri dolarje,« je rekel zobozdravnik, ki ni imel pojma, kdo je njegov pacient.

»Tri dolarje, da mi izderete en sam zob?« se je zgrozil Rockefeller. »Veste kaj, tu imate dolar, pa mi zob samo zrahljajte. Izdrl ga bom potem ze sam!

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

362	SL. KOREO- GRAF (MILKO)	NRAVNA VERSKA IGRA	IGRALKA IDA KRAVA- NJA	GRČA	UPRAVITELJ	LANENO BLAGO	DEŽELA V SREDNJI EVROPI	CHATTAGAM V BANGLADESU	NICK NOLTE	OBLIKA IMENA JEVDOKUJA	SL. METALEC KLADIVA (VLADIMIR)	AVTOR: LUKA PIBER	IT. SLIKAR RAFAEL	STRUPENA KEMICNA PRVINA	PISEC MATAVULJ	KOZASKI POVELJNIK	FRANCE MAROLT	OTROSKA IGRA	FR. PISEC (EMILE)	AM. MIKRO- BIOLOG (JONAS)
LJUDSKO IME ZA SEPTEMBER												LOVOROVKA IZ SEV. AMERIKE								
UDARJANJE Z VEČ ZVONOV												POMANJ. RITMA IT. DIRKAC (ALBERTO)								
MINERAL KALCIJEVEGA KARBONATA									NAPREDO- VANJE V SLUŽBI								KRALJ IZ MAHAB- HARATE			
RADUJ			ANCKA FRANK						TURSKI POLITIK (BÜLENT)	KOSTNI TUMOR RADOMIR							PREBIVALEC GRČIJE POSODA ZA SMETI			
GERMANSKI MITOLOSKI SKRAT				PERZJSKI POLOSEL							KOSITER BREZ- BRIZNOST				IZRAELSKA LUKA SL. FILOLOG			GOROVJE V SRBIJI		IZOTOP TORIJA
ČAS BREZ VOJN				STADION V RIO DE JANEIRU									MORALA	PESNIK STURLUSSON VIKTOR						
BRUNO TRAVEN			HITER TEK	IGRALKA STARC	TEMNI DEL DNEVA											SODO BEOTJEC				
VELIKA GMOTA LEDU								BLJUVALA GUSTAV SILIH									PLESTENJAK ZVAN ANDREJ			
POMENO- SLOVJE												PREBIVALCI KRAJA OKROG								
NAJVEČJE MESTO V PAKISTANU							SL. NOTRANJ MINISTER (ANDREJ)					MESTO V TOSKANI						JOSIP JURCIC		

SMIHELSCNIK,
SASAFRAS,
POTRKAVANJE,
ARTIJA,
ARAGONIT,
AVANZMA,
TAL,
RA,
ANICA,
OSTEOM,
GRK,
ELF,
ONAGER,
CIN,
AKA,
MIR,
MARACANA,
SNORIT,
BT,
SMEDEREVO,
SATO,
LEDENIK,
VOMITVA,
JAN,
ETIMOLOGIJA,
OKROZANI,
KARACI,
STER,
SIENA,
II

RESITEV:
Vodornažno:

ZDRAVJU NAPROTI

Glavobol naš vsakdanji

Zdravljenje naj nadzoruje zdravnik

Ob prebiranju doslej objavljenih člankov v vašem časopisu sem se odločila, da vam pošljem vprašanje v zvezi s svojimi težavami. Prepričana sem, da bi v tej rubriki lahko posredovali se več koristnih informacij, če bi se vanjo aktivno vključili tudi bralci.

V glavnem nisem imela večjih težav z zdravjem. V zadnjem letu pa so se mi začeli pojavljati glavoboli, ki so čedalje pogostejši in močnejši. Če vzamem tableto proti bolečinam, običajno glavobol mine ali pa se vsaj ublaži, včasih pa ni nikakršne spremembe. Zanima me, ali gre za kakšno hujšo obolenje oziroma ali je to lahko migrena.

Ce mi boste odgovorili, se vam najlepše zahvaljujem in vas lepo pozdravljam.

Vaša bralka Veronika.

Glavobol je eno od najpogostejših bolezenskih stanj, ki pripelje bolnika na zdravniški pregled. Na tak ali drugačen način ga poznamo vsi. Studije, ki so jih opravili na tem področju, govorijo o tem, da ga v času svojega življenjskega obdobja doživi 93 odstotkov moških in 99 odstotkov žensk oziroma da letno 1600 ljudi na sto tisoč obiske svojega zdravnika zaradi glavobola. Največkrat glavobol ne najavlja hudega obolenja. Ocenjujejo, da je samo v 0, 004 odstotka primerov akutni glavobol simptom resne bolezni. Seveda pa je treba ne glede na to dejstvo vsakemu nenadnem glavobolu posvetiti vso ustrezno pozornost takoj, ko se pojavi. Prav

tako je popolnoma pravilno, da se poskuša čim natančneje opredeliti dlje časa obstoječ ali ponavljajoč se (kronični) glavobol.

Vedeti je treba, da lahko glavobol povzroči stimulacijo trakcija ali pritisk na katekolini tkivo glave, ki je občutljivo na bolečino. Glede na to je seveda razlogov za glavobol izredno veliko: poškodbe, bolezni oči, ušes, nosu in obnosnih votlin, ustne votline (zob, jezika, zrela), infekcijske bolezni, zastupitve, hipertenzija, ekspanzivni intrakranialni procesi (tumorji, abscesi, hematomi), draženje možganskih ovojníc (meningitis, subarahnoidalne krvavitve), nevrološke, razna psihicna stanja, utrujenost, migrena,

glavobol v rafalih, kronična paroksizmalna hemikranija, tenzijski glavobol, glavobol zaradi povratnega učinka zdravljenja.

Za natančno opredelitev glavobola so ob zdravniškem pregledu pomembni predvsem natančni podatki o času nastanka glavobola, spremljajočih znakih, trajanju in pogostosti glavobola, mestu in vrsti (značaju) bolečine, z bolečino povezanih znakih in dejavnikih, ki lahko glavobol poslabšajo ali izboljšajo. Z uporabo osnovnih laboratorijskih preiskav se tako večino glavobolov lahko opredeli in zdravi že v ambulantni splošne medicine.

V primerih, ko zdravnik ugotovi možnost obstoja resnejšega obolenja ali glavobola ne more ustrezno pojasniti, se bo odločil za napotitev bolnika k specialistu. Ta lahko vključi tudi druge preiskavne metode (na primer lumbalno punkcijo, elektroencefalografijo, računalniško tomografijo, magnetno resonanco, radioizotopne in druge rentgenske metode), ki pomagajo rešiti vprašanje, za kakšen glavobol gre. Glavobol je lahko znamenje resnejše bolezni

predvsem, če se pojavi prvič po petdesetem letu starosti in če ni dokazan drug vzrok za njegov nastanek, če se pojavi hud glavobol nenadoma (skoraj »v sekundi iz zdravega«), če se glavobol progresivno slabša, če se glavobol pojavlja ob naporu, napenjanju, kašlju ali spolni aktivnosti in če splošni ali nevrološki pregled odkrijeta nevrološke motnje.

Migrena je vrsta glavobola, katerega nastanek se danes ni pojasnjen. Je eden najpogostejših glavobolov, ki se po nekaterih podatkih pojavlja pri petih do sedmih odstotkih ljudi. *Klinične značilnosti migrene so na kratko označene na priloženi skici.* Glavobol poteka v starih fazah, ki se med seboj prepletajo in znaki katerih so različno prisotni pri posameznem bolniku ali pa ne-

katerih tudi ni. V prvi fazi se pojavijo utrujenost, depresija, otopelost, razdražljivost in zaprtost vase, žeja, želja po določeni hrani. Fazo avre (druga faza) označujejo predvsem motnje vida, kot so bleščanje ali trepetajoče crte v območju, kjer pride do izgube vidnega polja. Motnje, kot so mravljinčenje ali odrevenelost rok, disfagija in druge senzorične motnje, so veliko redkejše. Zatem sledi glavobol, ki je običajno pulzirajoč, zelo hud, večinoma enostranski. Bolniku je ob tem velikokrat slabo in bruha. Taksno stanje, ki bolnika močno prizadene, traja večinoma od starih do sedmih ur in ponehja s končno fazo napada, ko je bolnik izčrpan, le v redkih primerih se lahko pojavi prehod v evforično stanje. Značilnost migrenskega gla-

vobola je ponavljanje, pri čemer med enim in drugim napadom glavobola ni.

Zdravljenje glavobola z zdravili naj bo dogovorjeno in naj ga nadzoruje zdravnik. Pri prevelikem jemanju zdravil se lahko pojavijo posledice zaradi nezadežnih stranskih učinkov, taksno jemanje pa lahko pripe-

lje do glavobola zaradi povratnega učinka zdravljenja. Ta je navzgor cel dan, je spremeni, najočje se jakosti in se pojavijo že zjutraj, predvsem pa poslabša stanje že obstoječega glavobola.

Lep pozdrav in pisite nam!

Dean Klancic, dr. med. specialist splošne medicine

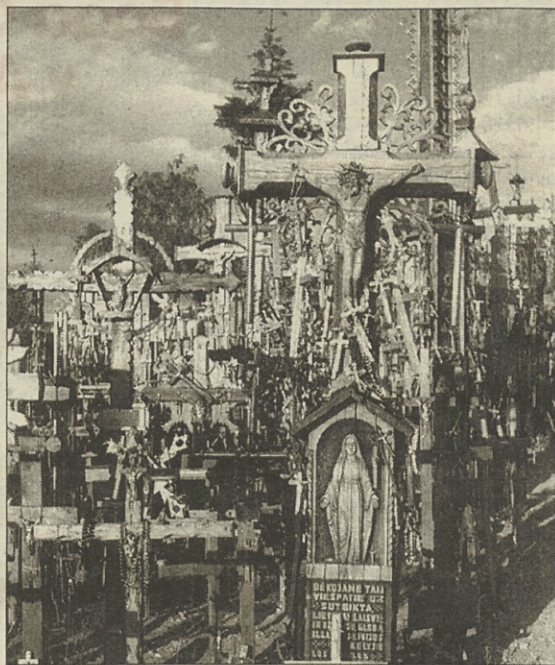
Stotine legend o griču križev v Litvi

Dnevi v Litvi so bili natrpani kot vreča. Mnogo smo potovali, si ogledovali naravne, kulturne in zgodovinske znamenitosti, ki jih je dežela polna. Seznam kulturne dediščine v Litvi obsega skoraj dva tisoč arheoloških, dva tisoč zgodovinskih, dva tisoč arhitekturnih in več kot šestdeset umetnostnih spomenikov. Tisto, kar se nama je od vsega najgloblje vtisnilo v spomin in dušo, je bil prav gotovo obisk na gori križev.

Dvanajst kilometrov od Siauliaja leži na ravnini osem do deset metrov visok ovalen hriček. Nihče ne ve, kako je grič pravzaprav nastal. V začetku tridesetih let je nekdo začel zbirati legende o tem in jih objavljati v časopisu Trimitas. Ena od njih govori, da je bil tu strašen boj in mnogo vojakov je bilo pobitih. Sorodniki naj bi jih tukaj pokopali in v treh dneh in nočeh zgradili ta hriček v njihov spomin. Druga legenda govori o kmetu, ki mu je zbolela hčerka. Sedel je ob njej in prosil za njeno ozdravitev. Takrat se mu je prikazala gospa v belem in mu velela, naj postavi grič in na njemu križ. Res je storil tako in hčerka je ozdravela.

Legend je na stotine. Zgodovinsko dejstvo pa je, da je na tem mestu že leta 1348 stal grad, ki je bil kasneje porušen. Pisni viri za postavitev križev so iz leta 1831. Z leti pa je postal to svet kraj, kamor se ljudje zatekajo s svojimi prošnjami, zahvalami in molitvami. Ljudje prinasajo križe najrazličnejših oblik, materialov in velikosti. Prošijo boga za zdravje, zalubejo za tistimi, ki so umrli ali bili pobiti v ječah ali izgnanstvu ali se zahvaljujejo za uslišane želje in blagoslove.

Litva je v »sovjetskih« casih mnogo pretrpela. Grič križev za takratno oblast ni bil sprejemljiv. Leta 1956 se je stevilo križev močno povečalo, saj so se tedaj mnogi vrnili iz izgnanstva v Sibiriji. Oblast si je močno prizadevala, da bi obiske ljudi na griču omejila in zavrla. Ker jim to ni uspelo, so se aprila leta 1981 odločili, da napravijo konec. Vojski Rdeče armade in KGB so požgali lesene križe, železne odpeljali na odpad, kamnite zrusili in pokopali, hriček pa z buldozerji zravnali z zemljo. Nekaj let je bil kraj pod strogim nadzorom, ukinjene so bile vse avtobusne zveze v krogu s premerom dvajset kilometrov. Naokoli so stali oboroženi vojaki. Toda tudi to ni pomagalo. Novi križi so se spet začeli pojavljati, sprva majhni, nato pa čedalje večji. Buldozerji so imeli tam kar naprej veliko dela. Oblastniki so pripravili celo načrt, da bi tisto področje poplavalili in tako »obvarovali« ljudi pred postavljanjem novih križev. Ideja ni bila uresničena, saj bi bilo lažje prestaviti

strugo reke kot pa zlomiti vero.

Ljudje pa se danes govorijo o nestetih primerih, ko so vandali in nacrtovski uničenja griča križev doživeli skrivnostno, nenaraven konec. Kot bi jih usoda kaznovala za zlo, je večina umrla nenaravne smrti ali pa so doživeli nesrečo in trpljenje. Sele leta 1985 je na griču zavladal mir. Leta 1988, v letu ponovnega rojstva Litve, ko so se začeli prvi demokratični procesi, je zavladal na tem svetem kraju resničen mir.

Grič križev je v mnogih pogledih pravcati fenomen. Najprej je to zgodovinski spomenik in nato je to pravcati muzej umetnosti. Bogastvo križev, od katerih je marsikateri že sam po sebi pravi umetniški izdelek, kakor tudi množica drugih religioznih simbolov so naredili grič za kraj prave ljudske umetnosti. Grič križev je spomenik človeški eksistenci, je spomin na preteklost in sanje o prihodnosti. To je tudi specifičen muzej in del litovske etnične kulture. Znova in znova se vračajo spomini na boljševiške case. Prihajajo pa tudi deportiranci, izgnanci, izseljenci, domačini, vsi, ki so potrebni tolažbe.

Nekateri križi so res prave mojstrovine, kombinacije fantazije in globokih občutkov. Narejeni so iz kamna, lesa, plastike, jantarja, stekla, železa... 130 križev je višjih od starih metrov, 112 križev meri od tri do štiri metre, 6497 od enega do dva metra, sedem tisoč po en meter, koliko je manjših od pol metra, sploh ne morejo prešteti, ker vsak dan prihajajo novi in novi. Njihovo stevilo gre v stotisoče...

Ivanka Korosec

Vojna v Angoli je močno prizadela živalski in rastlinski svet

Devetnajst let trajajoča državljanska vojna v Angoli je močno prizadela zelo raznolik živalski in rastlinski svet. Južnoafriški ekologi poudarjajo, da se je stevilo slonov zelo zmanjšalo, saj se je nekdanje desetisocglava populacija zmanjšala na le nekaj pripadnikov te živalske vrste. Dravljanska vojna med vlado v Luandi in gibanjem UNITA, čigar pripadniki so opustili predele, bogate z nafto, je močno zdesetkala tudi druge tipične živalske vrste na tem področju, na primer leve, zirafe, nosoroge in gorile. Do tak velikega upada številnih živalskih vrst je prišlo zato, ker sta vojskujoci se strani potrebovali hrano. V tem času je izumrlo ali pa se nahaja na robu prezivetja 21 vrst sesalcev od skupno 275 vrst, ki so jih registrirali v sedemdesetih letih.

Angolska vlada je zaprosila Briana Huntleyja za pomoč tamkajšnjim biologom pri obnovi enajstih narodnih parkov in rezervatov. Kmalu zatem, ko se je leta 1975 Angola znebila portugalskega jarma, je med vlado in gibanjem UNITA izbruhnila vojna. Sprti strani pa sta novembra lani podpisali premirje in tako prekinili več let trajajoče spopade. Profesor Brian Huntley, ki je na začetku sedemdesetih let bival v Angoli, pripoveduje, da se je stevilo živalskih vrst občutno zmanjšalo.

»Nekdanje se kar nismo mogli navediti, kako pester je angolski živalski svet, danes pa žalostno preštevamo posamezne pripadnike različnih živalskih vrst,« ugotavlja ugledni znanstvenik.

V narodnem parku Quicama na jugu Luande, ki se razteza na površini milijon hektarjev, praktično ne najdemo nobene živalske vrste, medtem ko v pušavi parka Iona, ki se vije vzdolž Namibijske meje, živi le nekaj primerkov južnoafriških gazel in velikoafriških antilop. Ker park Iona leži na težko dostopnem pušavskem območju, se je v tem kru-

tem pušavskem svetu ohranilo manjše stevilo afriških antilop in gazel. V drugih, človeku bolj dostopnih parkih in rezervatih pa so velike večino živali postrelili, ker je med dolgotrajno vojno zacelo primanjkovati hrane.

Mnoga območja so postala nevarna, ker so bila posejana s številnimi minami, zato so se jih ljudje začeli izogibati.

Ker se na teh območjih že dvajset let nihče ne ukvarja s kmetijstvom, so jih znova pokrili mogočni gozdovi. Nekdanje farme, kjer so se ukvarjali pretežno z zivinarstvom, plantaže kave na območju Kwanza Sul in severni del Cabinde - območja bogatega z nafto in zemeljskim plinom - je gosca že popolnoma zarastla. Če bi tam spet zeleli gojiti kavo, bi morali opraviti ogromno dela, da bi odstranili vse rastje, ki se je v tem času skoraj neverjetno razbohotilo.

Ce zeli Angola vzpostaviti nekdanje stanje, bo to lahko dosegla le z mednarodno pomočjo. Huntley, ki se v svojem poročilu zavzema za obnovo nekdanjih narodnih parkov in rezervatov, meni, da bi samo triletna obnova parka Iona stala najmanj milijon in pol dolarjev. Obnova Ione naj bi nato omogočila nadaljnje obnavljanje parkov in rezervatov.

Predmestje Luande je preplavljeno z odpadki gospodinjstev. Namesto, da nekoristno gnijejo v jarkih, bi jih lahko uporabili za gnojenje vrto. Tako bi ljudje v deževnem obdobju lahko gojili melone, buče in fižol, obenem pa bi se znebili kupov zaudarjajočih odpadkov ter tako očistili okolico predmestja.

Potrebnih bo več let, da se bo spet vzpostavilo naravno ravnoesje, obnavljajoča se vegetacija nam vliva vsaj kancek upanja, da bomo v prihodnosti vnovic priča prestrmu rastlinskemu in živalskemu svetu v Angoli.

Lesley Wroughto, Reuter

VREMENSKA SLIKA

Nad Sredozemljem se počasi krepi območje visokega zračnega pritiska. V višinah se nad Slovenijo se zadržuje razmeroma hladen in vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.32 in zšlo ob 19.26. Dan bo dolg 12 ur in 54 minut. Luna bo vzšla ob 19.22 in zšla ob 6.47.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	13,4
Portoroz	22,0	Sava (Radovljica)	10,0
Porec	22,0	Sora	12,2
Malinska	23,0	Ljubljana	12,4
Split	23,0	Soca	12,3
M. Losinj	23,0	Vipava	10,7
Dubrovnik	23,0	Bohinjsko jezero	17

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: jutraj: SE 3 do 6 vozlov
popoldne: NW 5 do 10 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.11 najnižje -56 cm, ob 10.32 najvišje 53 cm, ob 16.37 najnižje -42 cm, ob 22.32 najvišje 43 cm.
Jutri: ob 4.40 najnižje -52 cm, ob 10.58 najvišje 52 cm, ob 17.08 najnižje -44 cm, ob 23.05 najvišje 40 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	21
1000 m	16
1500 m	11
2000 m	7
2500 m	4
2864 m	2

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na zdravje ljudi bo ugoden in tudi spanec bo globok.

VOX POPULI

V jeseni koruza tako naglo zori, da je na vsaki njivi vsak dan za zgance več.
Kdor veliko ve, malo verjame.

DANES

Slovenija: Delno jasno bo s spremenljivo oblačnostjo. Popoldne bodo ponekod kratkotrajne plohe. Najvišje dnevne temperature bodo od 20 do 25° Celzija.
Sosednje pokrajine: Razmeroma sončno bo, popoldne bodo se krajevne plohe ali nevihte.

JUTRI

V Sloveniji: V nedeljo bo prevladovalo sončno vreme. Zjutraj bo ponekod v nižinah megla.
Obeti: Tudi v ponedeljek bo še večinoma sončno in toplo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Blišč in beda modnega sveta v knjigi o zgodovini manekenstva

LONDON - Ko je pri šestnajstih letih prvič stopila v živahni svet mode, se je Cindy Crawford udeležila večerje v Rimu, ki jo je sokirala: z izjemo ene so vse manekenke sedele na kolenih udeležencev večerje. Edina izjema je stala na mizi - v mini krilu in brez perila. Spolnost, mamila in nasilje so tipični elementi modnega sveta. Anekdota mlade Cindy je le ena od zgodb, ki jih je zbral ameriški novinar Michael Gross, avtor zgodovine manekenstva.

Orangutan Blue je zavrnil vse samice, ki so mu jih predstavili

V živalskem vrtu v Colombu štirinajstletni orangutan Blue sameva, ker mu ne ugaja nobena od samic (Telefoto: AP)

Vse več stoletnikov

TOKIO - Na Japonskem živi 6378 stoletnikov, 785 več kot lani. Podatke o novem rekordu je včeraj objavil statistični urad japonskega ministrstva za zdravstvo. Iz teh podatkov izhaja ugotovitev, da se Japonska neustavljivo stara, saj je rojstev iz leta v leto manj, tako da na sto tisoč Japoncev zdaj pride že 5,1 stoletnika.

V Trubčevsku ukradli Lenina

MOSKVA - Neznanci so iz občinskega skladišča ruskega mesta Trubčevsk ukradli dve toni težak bronasti kip Vladimirja Iljica Lenina. Kip očeta oktobrske revolucije so pred časom odstranili z osrednjega mestnega trga, zdaj pa je občinska uprava sklenila popraviti krivico. Neznancem kaj taksnega ni slo v račun in so zato kip raje ukradli.

Lennonov lonček vreden 5200 funtov

LONDON - Neznani obozevalec Beatlov je za lonček, v katerem je John Lennon hranil marihuano in cigaretno papirke, na Christiesovi dražbi v Londonu placal kar 5200 funtov, štirinajstkrat več od vsote, ki jo je nameravala iztržiti prva Lennonova žena Cynthia. Ta je pred časom nasprotovala dražbam, čes da so ropanje mrtveca, zdaj pa si je očitno premislila, saj je prodala celo osebnostno ljubezenska pisma pokojnega moža.

Boga Ganeša so spustili v Arabsko morje

Po enajstih dneh slovesnosti so včeraj po Bombaju vozili kip boga Ganeša in ga nato spustili v Arabsko morje (Telefoto: AP)